



**PREPROSTE  
BESEDE**



PREPROSTE  
**PREPROSTE**

**BESEDE**

NA OSNOVNI SOLE DR. PAVLA LUNACKA  
V SENTRUPERTU

Priloga knjigi

1991

SENTRUPERT  
1991

PREPROSTE

BESIDE

---

# PREPROSTE BESEDE

OB ŠTIRIDESETLETNICI  
NOVINARSKEGA KROŽKA

NA OSNOVNI ŠOLI DR. PAVLA LUNAČKA  
V ŠENTRUPERTU

*V prijazno spominjanje!*

*Lupan*



200400200

ŠENTRUPERT  
2001

PREPROSTE  
BESEDE

OBŠTINSKI  
NOVINSKI

NA OSNOVI  
V

*Priloge št. 1-4*

*[Signature]*

ŠT. 1001



---

## ŠOLSKO GLASILO PREPROSTE BESEDE

je prvič izšlo 10. maja 1971, pospremili smo ga takole: 95-letnica Cankarjevega rojstva naj bo tudi za naš novinarski krožek pomemben dan: danes je izšla prva številka našega glasila: PREPROSTE BESEDE.

Prvo številko svojega glasila smo posvetili predvsem šoli: učiteljem, ki so vzgajali mnoge rodove, učencem, ki so svojo prvo učenost prejeli v Šentrupertu, hkrati pa se tudi spominjamo, da poteka že deset let, odkar je bil ustanovljen novinarski krožek.

Letno bomo izdali dve številki - že zdaj pripravljamo drugo številko, v njej bo največ o Šentrupertu: o našem kraju in njegovih preteklosti. Zato že zdaj vabimo vse, da poskušajo sodelovati. Glasilo boste lahko dobili po en dinar pri Zlatki Zgonc.

Naslov šolskega glasila se nam je oblikoval po pesmi Toneta Pavčka, zamisel pa se je porodila oktobra 1970. leta na srečanju dopisnikov v Velenju:

---

---

## **TONE PAVČEK: PREPROSTE BESEDE**

Treba je mnogo preprostih besed,  
kakor:  
kruh,  
ljubezen,  
dobrota,  
da ne bi slepi v temi  
na križpotjih zašli  
s pravega pota.

Treba je mnogo tišine, tišine  
zunaj in znotraj nas,  
da bi slišali glas,  
tihi, plahi, pojemajoči glas  
golobov,  
mravelj,  
ljudi,  
src  
in njih bolečine

sredi krivic in vojska,  
sredi vsega tega,  
kar ni  
kruh,  
ljubezen  
in ne dobrota.

Ko nas je obiskal pesnik Tone Pavček, je zapisal:

Priznam: laska mi, da ste, vrli fantje in dekleta iz novinarskega krožka, vzeli naslov moje pesmi za svoje glasilo. Lepo in tudi zame spodbudno.

Pišite torej preprosto resnico o svojem in našem življenju v svoje glasilo. In naj Vas ne bo strah besed - dajo se ukrotiti in potem so uglašen instrument za Vaše misli, čustva, doživetja, za Vaše izpovedi.

In še k tem željam majhen dodatek: Pesem PREPROSTE BESEDE je tudi v knjigi tiskana nepopolno. Naj Vam dodam izpuščena zadnja dva verza:

Tišine, tišine. Srca samo  
naj merijo čas, kažejo pota.

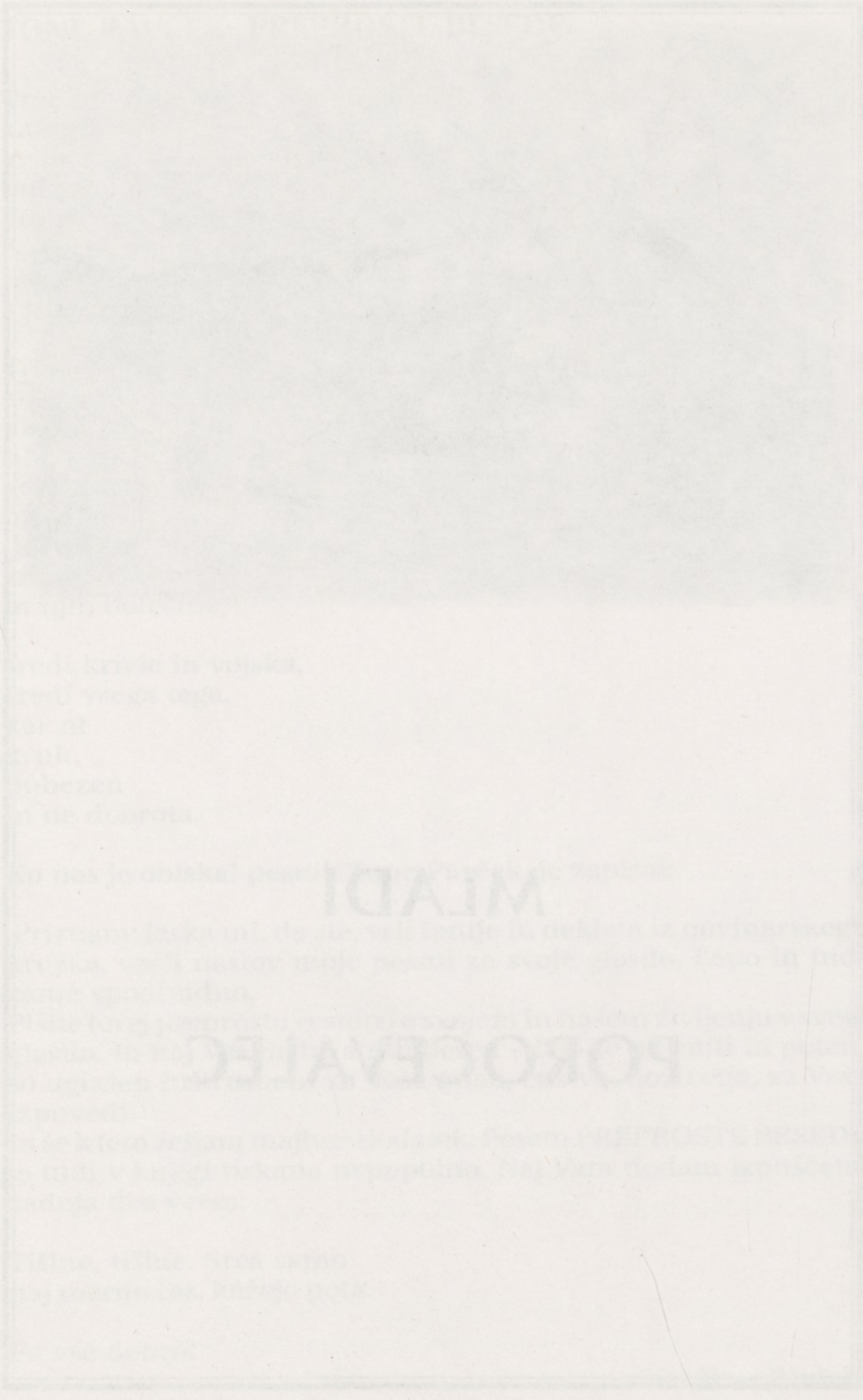
Pa vse dobro!

*Vaš Tone Pavček”*





MLADI  
POROČEVALEC



## NABIRALI SMO BOROVNICE

Sklenili smo, da bomo šli skupaj z učiteljico nabirat borovnice. Prišel je dan, ko smo veseli odhiteli s košaricami v gozd. Zbrali smo se učenci iz dveh petih razredov, z nami pa je šel tudi rojak iz Amerike James Pekol, ki je na obisku pri sorodnikih.

Ko smo prišli v gozd, smo začeli pridno nabirati. Naše košarice so bile kmalu polne in pomagali smo napolniti košare tudi odraslim. Potem smo se zbrali ob robu gozda in gost iz Amerike nas je slikal.

V Kmetijski zadrugi smo borovnice stehali. Bilo jih je 35 kilogramov. Vse je odkupil gospod Pekol in nam povrh poklonil še 1000 dinarjev. Ta denar smo dali v pionirsko blagajno. Z njim bomo uredili cvetlične nasade v našem Pionirskem parku.

*Darja Milošič, 5. razred - 1961 / 62*

## NAJLEPŠI FANTJE SO DOLENJSKI FURMANI

Tako pojemo pri pevskem zboru. Na naši šoli imamo tudi pionirski pevski zbor, ki ga vodi Danica Novak. Pevski zbor šteje 47 pionirjev in pionirk. Obiskujemo ga učenci od šestega do osmega razreda.

Pevske vaje imamo vsako sredo ob sedmi uri zjutraj. Največ se učimo narodne pesmi. Najraje pojemo Drežniško in Mrzel veter. Učimo se tudi pesmi Na planincih, Uspavanka, Dolenjski furmani in Snežinke.

V prvem polletju smo nastopili štirikrat. Sedaj se pripravljamo na praznovanje 8. marca. Aprila bomo nastopili na občinskem festivalu. Tam bomo zapeli nekaj narodnih in partizanskih pesmi.

Lani smo na občinskem festivalu v Trebnjem dosegli prvo mesto. Zato smo šli tudi na okrajni festival v Novo mesto, kjer smo prav tako lepo zapeli. Upamo, da bomo tudi letos dosegli take uspehe kot lani.

*Nada Banič, 7. razred - 1961 / 62*

## ŠAHISTI TREBANJSKE OBČINE V ŠENTRUPERTU

V trebanjski občini vsako leto priredijo šahovsko tekmovanje. Letošnje je bilo 15. aprila v Šentrupertu. Pionirji iz Mokronoga, Šentruperta, Trebnjega in Šentlovrenca so se zbrali ob 10. uri dopoldne v lepo okrašenem razredu šentruperske šole. Pred začetkom tekmovanja jih je pozdravil predstavnik domačega šahovskega krožka Cvetko Obranovič.

Tekmovali so mlajši in starejši pionirji ter mladinci. Pri mlajših pionirjih je zmagal Šentrupert z osmimi točkami, pri starejših pa pionirji iz Trebnjega z devetimi točkami. Šentrupert je zasedel drugo mesto. V tekmovanju mladincev je zmagala ekipa iz Mokronoga s šestimi točkami.

Vsi šahisti, ki so zasedli na tem tekmovanju prvo mesto, bodo šli 22. aprila na okrajno prvenstvo v Novo mesto.

*Nada Banič, 7. razred - 1961 / 62*

## NAŠ ESTETSKI KROŽEK

Na naši šoli imamo več krožkov, med njimi estetski krožek, katerega član sem tudi jaz. Na prvi letošnji pionirski konferenci smo sklenili, da bomo olepšali okolico šole, prostor okoli spomenika padlih in na pokopališču. Pomagali smo delati pionirski park.

Posadili smo živo mejo (liguster) - 500 sadik, 7 vrb žalujsk, 44 okrasnih grmov, 8 okrasnih drevesc. Vse skupaj je stalo 37.300 dinarjev.

Šli smo tudi na izlet v Ljubljano. Ogledali smo si Žale, Umetniško zadruge, Modno hišo in Dramo. Na Žalah smo videli različne nagrobnike in lepo urejene grobove. Videli smo tudi grob Frana Saleškega Finžgarja.

Še naprej bom rad sodeloval v estetskem krožku.

*Matjaž Bradač, 5. razred - 1962 / 63*

## DOBILI SMO PRVO NAGRADO

Tudi likovni in novinarski krožek na naši šoli sta sodelovala pri nagradnem natečaju Pionirskega lista Moj domači kraj

včeraj, danes in jutri: novinarski krožek s spisi, likovni krožek z risbami. V decembru smo poslali polno mapo na uredništvo Pionirskega lista.

V januarju smo že nestrpno pričakovali Pionirski list in gledali, kdaj bo objavljen izid nagradnega natečaja. V zadnji številki, ki je izšla pred polletnimi počitnicami, pa je bilo objavljeno, da smo pionirji naše šole dobili prvo nagrado, in sicer radijski sprejemnik. To je bilo veselja na šoli!

Ko smo se po počitnicah vrnili v šolo, nas je že čakal lep radijski sprejemnik znamke RR Niš. Zdaj je bilo veselje še večje. Odslej bomo s še večjim veseljem sodelovali pri raznih akcijah.

*Branko Podobnik, 5. razred - 1962 / 63*

## ALI POZNATE KOZLEVČARJEV MUZEJ?

Malokateri kmet ima muzej. Tak kmet živi v Slovenski vasi pri Šentrupertu, piše pa se Kozlevčar. Za zbiranje starih predmetov ga je navdušila mati. Že od desetega leta dalje zbira starinske predmete. Že od daleč se vidi, da njegova hiša ni navadna. Nad vhodnimi vrati je starodavna svetilka, kakršno ima le malokdo. Pokazal mi je prvo sobo. Najprej sem videla predmete iz časov Rimljanov. Bili so razni krožniki, noži, vrči in podobno. Šla sem naprej in videla nekako igračo, ki je lepo rožljala. To je bila starinska ura. Po stenah pa visijo razne slike. Pretežno so kmečke slike na steklu in razna mala plastika od 14. in 15. stoletja naprej tja do 17. stoletja. Zanimiva je tudi slovenska narodna noša, ki so jo nosili pred 150 leti. V sobi je rodbinska zibelka, ki je stara okrog 250 let. Značilne pa so še majolike, stare okrog 150 let.

Ker mi ni mogel pokazati še ostalih dveh sob, mi je povedal, da je tam staro pohištvo iz 16. in 17. stoletja ter slike slovenskih slikarjev impresionistov in ekspresionistov.

Bilo je lepo. Želim ga še večkrat obiskati, ker sem se marsikaj naučila.

*Jakica Resman, 5. razred - 1962 / 63*

## TEHNIČNI POUK NA NAŠI ŠOLI

Odkar se je začelo pri Jugoslovanskih pionirskih igrah Leto tehnične kulture, je tudi naša šola sodelovala. Tudi pri nas so uvedli tehnični pouk. Z veseljem smo sprejeli ta predmet. Tehnični pouk nas uči učitelj iz Mokronoga. Med poukom bomo delali modele za letala in druge predmete. Izdelovali bomo iz lesa razne predmete in risali načrte. Če se bomo bolj trudili, bo tudi ocena boljša. Morali se bomo potruditi, da bomo nekoč dobri tehniki. Učili smo se že o zgodovini papirja. Naša domovina rabi mnogo izobrazjenih tehnikov, da pomagajo pri delu in napredku domovine.

Zato se moramo pridno tehnično izobraževati.

*Jože Frelj, 6. razred - 1962 / 63*

## OBISK V LJUBLJANI

Že na pionirski konferenci smo se zmenili, da bo estetski krožek obiskal Ljubljano in si ogledal nekaj znamenitosti.

Ljubljana, to je vse drugače kakor v kraju, kjer stanujem. Vrvež, kričanje, hupanje - to mi je zmeraj všeč. Na vsakem oglu ti udari v nos pečen kostanj, seveda, saj je čas kostanjev. Pa prijazni golobi na strehi. Res, prav veličastno je to gledati. Že takoj, ko stopiš z vlaka, začutiš to živahnost.

Najprej smo obiskali Modno hišo, kjer smo si ogledali moderno ureditev trgovine. Da bom ja odkrit, najbolj so nam bile všeč stopnice. Od tod smo jo mahnili v Umetniško zadrugo, nato pa na živilski trg, kjer smo si ogledali Vodnikov spomenik. Od tam pa smo šli proti Tivoliju in si ogledali Narodno in Moderno galerijo. Težko je reči, kje nam je bilo bolj všeč. Žal je bilo premalo časa, da bi si lahko vse temeljito ogledali.

V našem kraju je precej zanemarjeno pokopališče. Da bi si lahko ogledali, kako imajo drugod urejene grobove, smo obiskali tudi Žale. Poiskali smo nekatere grobove znanih pesnikov in pisateljev, ogledali pa smo si tudi grob našega poznanega igralca Staneta Potokarja.

Imeli smo srečo. Gledališče je imelo tega dne tudi popoldansko predstavo. In tako smo mnogi prvikrat stopili v to veličastno stavbo in si ogledali Shakespearovo komedijo Milo za drago. Lepo je bilo. Težko je reči, kaj nam je bilo bolj všeč. Zelo nam bo izlet estetskega krožka še dolgo ostal v prijetnem spominu.

*Andrej Jurca, 7. razred - 1962 / 63*

## SPOZNAVAJMO SVET POKLICEV V NOVEM MESTU

Temu sestavku bi lahko tudi dala naslov Spoznavajmo svet poklicev za kulisami. Rada bi napisala, kako smo to oddajo tekmovalci preživljali na odru.

Zbrali smo se pred odrom kina Krke v Novem mestu. Nekateri so se učili, nekatere češale ... Nek Novomeščan je hvalil ekipo iz Novega mesta, češ da vse znajo in da bodo prvi. Mi smo bili sedmi na vrsti. Nekaj minut pred začetkom smo šli na oder. Tako smo lahko vse slišali, nič pa nismo videli. Ekipe iz Novega mesta so bile tri, a končno so odločili, da tekmujeta v konkurenci dve, tretja pa izven konkurence.

Ekipe so prihajale in odhajale z zbranimi točkami. Končno smo prišli na vrsto tudi mi. Pred toliko ljudmi – dvorana je bila polna do zadnjega kotička – nas je obšla trema in kmalu bi vse pozabili, kar smo se naučili. Vendar smo kmalu končali in zbrali 22 točk. Najboljši so bili Šentjernejčani. Ne vem, kam se je po zaključku oddaje izgubil bahavi Novomeščan.

Mi pa smo se obdržali v sredini in se vrnili domov z mislijo, da nismo tako slabi, kot si nekateri mislijo.

*Majda Bohte, 8. razred – 1962 / 63*

## POROČILO O DELU NOVINARSKEGA KROŽKA V ŠOLSKEM LETU 1962 / 63

Novinarski krožek je bil od srede drugega polletja vsak četrtek od sedmih do osmih zjutraj. Pri njem so sodelovali učenci višjih razredov, največ jih je bilo iz obeh petih.

Pionirji so prinašali na krožek spise o delu v šoli, doma, o spominih na predšolska leta, o izletih. Spise smo pri krožku prebirali in ugotavljali, kateri so najbolj zanimivi. Potem jih je učiteljica popravila in prihodnjic smo jih prepisali ali pa smo prihajali prepisovat kar popoldne v šolo. Spise smo potem poslali na uredništva Pionirskega lista, Kurirčka, Dolenjskega lista, Najdihojce in RTV Ljubljana za Pionirski tednik. Ker je letos leto tehnične kulture mladih, ki pa pri nas ni najboljše razvito, je bilo objavljenih le deset naših spisov.

Enkrat smo se pri krožku dotaknili tudi slovnice. To bi se še večkrat zgodilo, pa je bilo preveč spisov za branje, zato smo

nekatero slovnične napake obravnavali kar mimogrede ob branju.

Člani novinarskega krožka so v imenu vseh pionirjev šli čestitat kolektivom in posameznikom za novo leto, prvi maj, pisali pa smo tudi tovarišu Titu. Denar, ki smo ga dobili, ko smo čestitali, smo dali v pionirsko blagajno. Del tega denarja smo imeli za poučno ekskurzijo. Sprva smo mislili, da bomo šli v Zagreb. Ob koncu pa smo se odločili, da bomo šli v rojstni kraj našega največjega pisatelja Ivana Cankarja - na Vrhniko.

Najlepše in najbolj zanimive spise so na krožek prinašali Majda Bohte, Marica Bracar in Martina Bradač.

Nekateri člani so sklenili, da bodo prihodnje leto spet mladi novinarji. Vsi naši spisi niso bili objavljeni, smo jih pa kar doma spravili. Letos jih bo ostalo nad petdeset v pionirski kroniki.

*Predsednica krožka: Fani Jaklič, delo je usmerjala Danica Zupan*

## **LETALSKI MITING**

V nedeljo je bil na Rakovniku pri Šentrupertu letalski miting. Sredi dopoldneva se je megla razpršila in miting se je začel. Na vrsti so bila letala - gumenjaki. Ta so letela s propelerjem na gume. Ko gume naviješ, se propeler začne vrteti in model gre v zrak. Potem so vzleteli modeli, ki so jih vleкли. Nekatera letala so letela tako daleč, da so morali teči za njimi.

Še bolj zanimiv pa je bil popoldanski program. Ob štirih popoldne je priletelo letalo iz Novega mesta in obletavalo letališče. Nato je letalo zletelo z radijskim upravljanjem. Tehnik je imel v roki aparat, s katerim je letalo zavračal. Zatem je priletel dvokrilec, ki je vlekel jadralca. Nad letališčem je jadralca spustil in je lepo pristal. Za njim je pristal tudi dvokrilec, imenovan štokrlja. Ko smo si ogledali dvokrilca in jadralca, je dvokrilec privezal jadralca in spet sta vzletela.

Ta miting si je ogledalo okoli 900 ljudi iz bližnjih in daljnih vasi. Pri nas doslej še ni bilo letalskega mitinga. Na koncu tekmovanja so podelili pokale in nagrade.

*Cvetko Obranovič, 7. razred - 1963 / 64*



## MED STEKLARJI

Odšli smo na poučni izlet v steklarno Hrastnik. Hrastnik je mestece, ki ga od vseh strani obdajajo hribi. V Hrastniku sta dve tovarni: kemična tovarna in steklarna. Namenili smo se v slednjo. Ta tovarna deluje že okoli sto let in prav toliko let neprenehoma obratujejo generatorji v starem delu tovarne. Spodnji del tovarne je že star, zato so ga obnovili. V spodnjem delu tovarne mešajo snovi, iz katerih izdelujejo steklo. Pa tudi sejejo in žgejo tam. V zgornjem prostoru pa izdelujejo razne steklene posode. Steklo napihujejo s posebnimi dolgimi palicami, ki jih vstavijo v model, in žareče steklo napihujejo. Umetno pa ga napihujejo tako, da dajo žareče steklo v stroj, ki sam izoblikuje model. Nato modele sušijo pri visoki temperaturi. Delo delavcev v steklarni je zelo naporno, ker je v tovarni velika vročina.

Vse steklene predmete brusijo na brusilnem stroju. Potem izdelki potujejo skozi komore, kjer izdelke umivajo in kjer jim vstavijo številke. Končno potujejo izdelki po tekočem traku v sušilne komore. Tekoči trak se počasi premika. Delo je povsod naporno.

Videli smo tudi novi del tovarne, ki ga še gradijo. Tu bodo steklo avtomatično napihovali.

V Hrastniku smo spoznali izdelke našega steklarstva in delavce, ki se trudijo, da bi bili izdelki lepi in da bi nam bili všeč.

*Cvetko Obranovič, 7. razred - 1963 / 64*

## SKAKALNICA NA MIRNI ŽE DRUGIČ PREIZKUŠENA

Na 45-metrski skakalnici na Mirni so bili v nedeljo, 16. februarja, zopet skoki za mlajše in starejše mladince ter člane. To je bilo tekmovanje za pokal Dolenjske. Prvenstvo je bilo hkrati tekmovanje med osnovnimi šolami. Na Mirni je bil tudi tečaj za sodnike.

Nedeljska prireditev se je začela ob 14. uri in je bila prav tako zanimiva kot ob otvoritvi.

V nedeljo je bilo pod skakalnico okoli 1500 ljudi. Po skakalnici se je najprej spustil predskakalec: prireditev je bila odprta. Lojze Podobnik s številko 6 je branil barve šole v Šentrupertu. Vendar je Podobnik padel in zlomil smučko. Navdušil je

Logatčan Marko Mlakar. Star je devet let in hodi v tretji razred, skočil je 26 metrov. Logatčani so za vsako ceno hoteli osvojiti rekord skakalnice; to jim je uspelo. Vendar je Edo v zadnjem skoku popravil svoj rekord od 32 metrov na celih 37 metrov. Vidovič je bil vesel, da je ostal prvak in rekorder na mirnski skakalnici.

*Branko Obranovič, 8. razred - 1963 / 64*

## CEKINČEK

Morda ste po naslovu sodili, da bom pisala o stari najdbi. Pa ni nič takega. Ste že slišali reklamo po radiu ali jo gledali na televiziji? Cekinček je doma na Dolenjskem. Izdeluje ga sušilnica Greda na Mirni. Vodi jo Kmetijska zadruga Trebnje. V sušilnici večinoma delajo ženske. Med njimi moja mama. Krompir najprej olupijo v strugalniku. Nato ga delavke očistijo, česar stroj ne more. Drugi stroj ga nareže na tanke rezine. Nato se v vroči vodi kuha nekaj minut. Sperejo ga z mrzlo vodo, ga položijo v jeklene košarice in ga cvrejo v vroči masti, da zarumeni. Malo ohlajenega pakirajo v vrečke. Cekinčkova užitna doba traja dva meseca.

Cekinček je zelo okusen. Če bi ga radi jedli tudi vi, pa ga v vašem kraju ne prodajajo, ga pridite poskusit kar v Mirnsko dolino!

*Darinka Obranovič, 5. razred - 1964 / 65*

## JURJEVANJE V ŠENTRUPERTU

Jurjevanje je slovenski običaj, ki ga vsako leto oživljajo v Beli krajini. Tudi turisti hodijo gledat jurjevanje.

Imamo učiteljico, ki je doma iz Bele krajine. Ona je pripomogla k temu, da smo še pri nas pokazali ta običaj. 23. aprila, na dan pred Zelenim Jurijem, smo se zbrali pred šolo. Postavili smo se v vrsto in odšli proti sredini naše vasi. Na čelu je bil Zeleni Jurij z dvema spremljevalcema. Jurij je bil odet v zelenje, spremljevalca pa sta bila oblečena v belokranjskih narodnih nošah s črnim klobukom, črnimi čevlji in črnim pasom. Vsak od njiju je v rokah nosil košarico. Jurija in njegova spremljevalca je ves čas spremljalo piskanje piščalk in rogov, ki so jih učenci pripravili že nekaj dni prej. Ker so ljudje prvokrat videli

jurjevanje, so ga z zanimanjem gledali in si želeli, da bi Zeleni Jurij prišel k vsaki hiši. Pri Frelihovih smo se ustavili. Gospodinja je pričakala Zelenega Jurija. Ko je spremljevalec odtrgal vejico in zaželel srečo, jim je dala darove. Deklice pa so zapele pesem o Zelenem Juriju. Tretja kitica pesmi pravi: "To šibo za streho shranite, da z njo se požara branite, varuje poredno vam dečico in k hiši vabi vam srečico!" Prav posebej so bili ljudje veseli te kitice. Od Frelihovih smo se vrnili v šolo. Meni je bilo jurjevanje zelo všeč in želim, da bi ta običaj vsako leto oživljali tudi v Šentrupertu.

*Slavica Premrl, 6. razred - 1966 / 67*

## **GLEDALI SMO FILM O PROMETU**

Čeprav v naši vasi nimamo zelo živahnega prometa, smo vseeno v šoli gledali ozkotračni film o prometu. V tem filmu smo videli najrazličnejše avtomobile in ceste. Na mestnih ulicah so najrazličnejši semaforji in druge naprave, da bi bilo čim manj nesreč. A čeprav so takšne naprave, je veliko prometnih nesreč. Najpogosteje so tega krivi vozniki motornih vozil, ki povzročijo nesreče zaradi prehitre vožnje in vinjenosti. Med napravami so tudi merilci hitrosti vožnje in jih imajo miličniki. S takšno napravo se miličnik skrije za cesto in vidi, kdo prehitro vozi. Tisti, ki prehitro vozi, plača kazen.

V tem filmu smo tudi videli, kako težko je urejati promet. Kdor hoče biti prometni miličnik, mora najbolje poznati prometne predpise. Ob koncu filma smo še videli, kako se šolajo prometni miličniki.

Vse, kar smo videli na filmu, nam bo dobro služilo, ko bomo hodili po prometnih ulicah, ki jih vaški otroci nismo vajeni.

*Janez Dulc, 6. razred - 1966 / 67*

## **UDELEŽIL SEM SE MEDNARODNEGA PRVENSTVA V LISBONI**

Nekaj dni po prihodu z državnega prvenstva v kolesarjenju v Skopju sem se že pripravljaj na mednarodno prvenstvo v Lisboni na Portugalskem. Tekmovanje je bilo 29. maja, nekaj

dni pred tekmovanjem pa smo izkoristili za ogled Lisbone. Na tekmovanje je prišlo šestnajst ekip. Ker je bila naša izžrebana, da bo prva vozila po poligonu, je bilo to za nas malo težje. Na poligonu s križišči smo imeli tekmovalci deset minut časa, da smo prevozili vse kontrolne postaje. Bilo jih je osem. Ko smo končali, so naši vodiči rekli, da smo zelo dobro vozili. Tudi drugi gledalci so nas pohvalili. Ob tem uspehu smo že malo mislili, da bo naša uvrstitev verjetno dobra. Takoj po tekmovanju je bilo tekmovanje v spretnosti. To tekmovanje je bilo na stadionu in se mi je zdelo težje kot v Jugoslaviji. Čeprav smo naredili nekaj napak, nismo izgubili upanja na dobro uvrstitev, ker so drugi tekmovalci delali mnogo več napak. Zaskrbelo pa nas je, ko smo videli, kako so vozili Portugalci in Španci. Gledalci so jim zelo ploskali in navijali zlasti za portugalske tekmovalce. Po končanem tekmovanju je bila razglasitev rezultatov. Že pred razglasitvijo smo vedeli, da smo tretji, ker smo na posebni tabli videli, koliko imamo točk. Tako je prvo mesto zasedla ekipa Portugalske, drugo ekipa Španije, tretje naša ekipa, četrto pa ekipa Belgije. Za to mesto smo kot ekipa dobili velik pokal, vsak pa je dobil še svoj lastni pokal.

S Portugalske sem se vrnil z lepimi vtisi. Dolgo mi bo ostalo v spominu razburljivo tekmovanje in tudi vožnje z letalom ne bom pozabil. Ob vrnitvi me je sprejel predsednik občine Ciril Pevec in mi za moj uspeh podaril uro. Zelo sem bil počaščen.

Vesel sem, da sem uspešno zastopal našo domovino na tako velikem tekmovanju.

*Janko Rugelj, 7. razred - 1970 / 71*

## **PRAVI GASILEC NA GASILSKI VAJI**

Vključen sem v pionirsko desetino gasilskega društva Šentrupert. Vsako nedeljo imamo vaje. Učimo se vse, kar mora vedeti in znati mlad gasilec. Zelo zelo sem si želel škropiti z gasilsko brizgalno.

Neko nedeljo nam je učiteljica desetine povedala, da bomo prihodnjič škropili z brizgalno. Navdušeni smo bili, saj smo vedeli, da bomo imeli kaj gledati in tudi delati. Drugo nedeljo smo bili zbrani že mnogo prej, kot je bilo domenjeno. V roke smo vzeli cevi in čakali. Ko je gasilski avto odpeljal proti potoku, smo začeli razporejati cevi od hidranta proti vrhu hriba. Ko smo imeli že vse pripravljeno, smo gasilcu pri hidrantu dali

znak, naj spusti vodo. Kmalu se je iz ročnika ulil debel curek vode, ki se je razpršil v zraku kakor megla v vetru. Ker je sijalo sonce, se je naredila lepa mavrica. Nekaj časa smo gledali, nato pa smo se spustili proti potoku. Tam so škropili z motorno brizgalno.

Iz motorke je peljala b-cev, na kateri je bil pritrjen trojak. Iz trojaka so vodile tri c-cevi, na koncu vsake pa je bil ročnik. Levi in desni ročnik sta bila v rokah gasilcev, srednji univerzalni ročnik pa sva izmenično držala Toni in jaz. Drugi pionirji niso mogli držati ročnika, ker niso bili v kopalkah in bi si zmočili obleko. Mislil sem, da je ročnik teže držati. Še dolgo časa bi ga držal in škropil, a na žalost so cev kmalu izključili. Gledal sem naokoli, kje bi dobil kaj dela. Odšel sem h gasilcu, ki je držal ročnik. Prosil sem ga, če ga prepusti meni. Dal mi ga je. Z veseljem sem ga prijel in z lahkoto dvignil kvišku. Bil sem ponosen, da sem lahko le jaz držal ročnik. Začeli so razdirati cevi. Vaj je bilo konec. Kar žal mi je bilo, da je bilo veselja tako hitro konec, a vseeno sem bil zadovoljen. Pomagal sem jim razdreti cevi in jih spraviti v avto. Nato smo se s tovariši odpravili domov.

*Jože Ramovš, 5. razred - 1971 / 72*

## NA SNEMANJU

Nekega dne sem v šoli zvedel, da bodo v Mokronogu snemali film. Ker so snemali pogreb veterana, so potrebovali precej ljudi. Zvedel sem, da bom šel na snemanje tudi jaz.

Tistega dne, ko naj bi snemali film, sem nestrpno čakal. Kmalu po glavnem odmoru nas je nekdo prišel iskat s kombijem. Vzeli smo obleke ter se odpeljali v vasico pri Mokronogu, kjer so bili pri cerkvi na hribu zbrani snemalci, ljudje, ki naj bi sodelovali pri snemanju, ter voz s krsto. Hitro smo se uvrstili v sprevod ter odšli. Kamera, ki je bila na bližnjem križišču, je ves čas snemala. Kmalu so snemanje ustavili in odpeljali smo se v Mokronog. Tam so spet nekaj časa snemali, nato pa smo se odpeljali na Veselo Goro. Pod hribom smo se uvrstili v sprevod ter na režiserjevo znamenje odšli proti cerkvi na vrhu hriba. Na sredi poti smo se ustavili, kamero so prenesli na vrh hriba

in snemanje nadaljevali. Krsto smo položili k bližnji kotanji, kjer naj bi bil grob. Tam se je snemanje končalo. Vsi smo odšli domov, ostali so le snemalci in štirje možje, ki so se odpeljali v Mokronog ter na pokopališču posneli prizor, ki je kazal, kako so krsto položili v grob. Tako se je končalo snemanje.

Želim, da bi v našem kraju še kaj snemali in tudi jaz bi rad še sodeloval.

*Franci Ramovš, 6. razred - 1975 / 76*

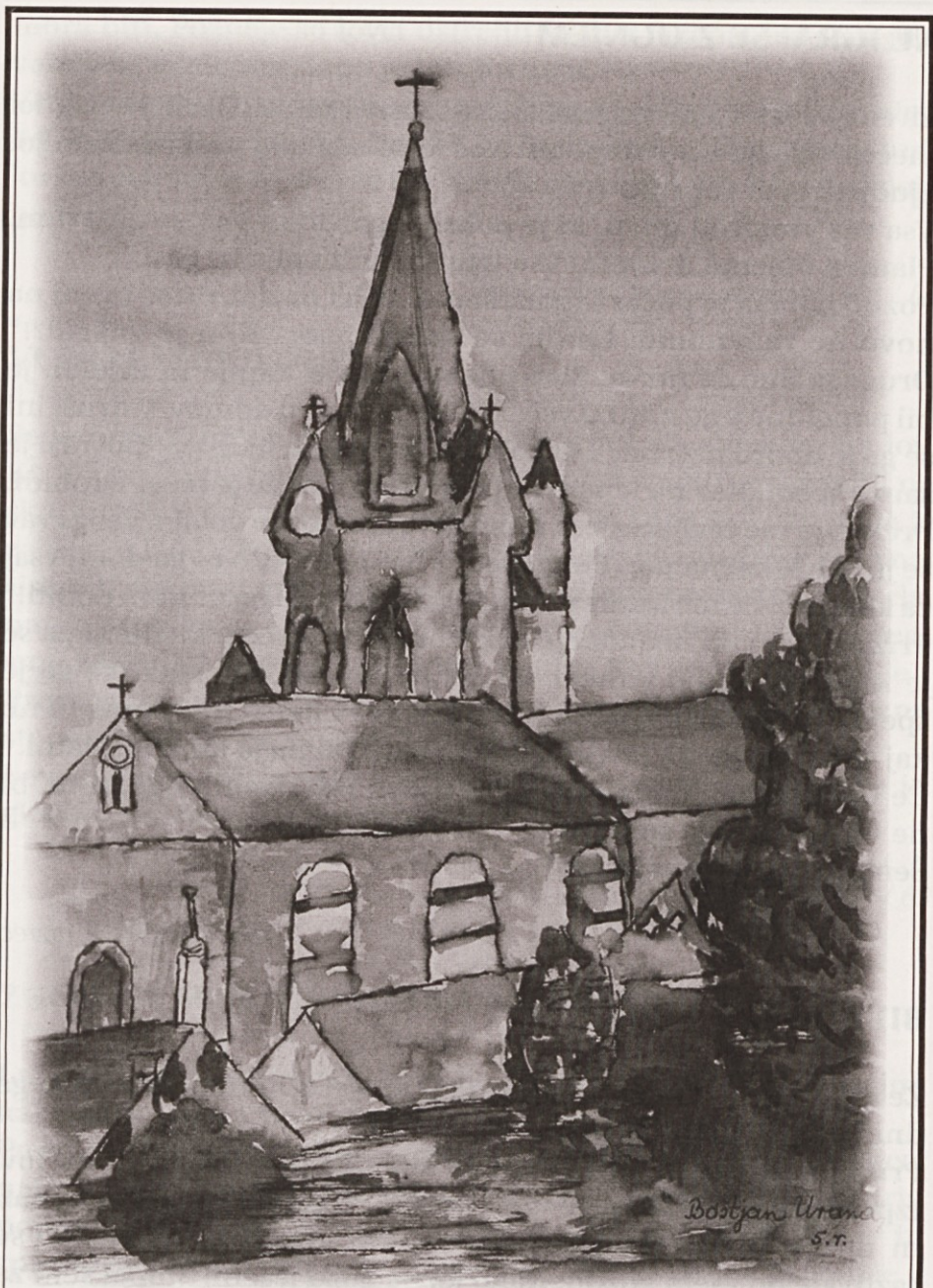
## **BIL SEM HARMONIKAR FRANCI**

D drugega aprila smo praznovali dan šole. Šola se imenuje po dr. Pavlu Lunačku, ki je na ta dan umrl. Našega praznovanja se je udeležila tudi žena našega vzornika Anica Lunaček. Med gosti je bil krajan Nace Kregelj. Obudil je spomin na Pavlovega očeta Aleksandra, nadučitelja, ki je učil učence cepiti sadno drevje. Znani zdravnik dr. Milan Hodalič nam je predstavil dr. Pavla kot svojega profesorja. Na proslavo pa smo povabili tudi delegacijo pobratenega pionirskega odreda Zlatorog iz ljubljanske krajevne skupnosti Prule. Z njo je prišel tudi Benjamin Kunaver, ki nam je pripovedoval, kako je bilo v okupirani Ljubljani.

V igrici Pionirski odred, ki je sledila, sem nastopil v vlogi harmonikarja Francija. Zelo rad sem nastopil, ker igrica pripoveduje o življenju otrok med vojno. Za konec sem zaigral pesem Hej, brigade in vsi skupaj smo zapeli. Ko so se iztekle še druge točke programa, smo plesali. Vmes smo si ogledali razstavo ročnih in likovnih del.

Ta dan je bilo na naši šoli zelo praznično.

*Franci Zupančič, 6. razred - 1983 / 85*



## V MLADEM SVETU

## **NE IGRAJ SE Z OGNJEM**

Sirena Prostovoljnega gasilskega društva zatuli. Gasilci v naglici mečejo orodje na avtomobil. Noč je že zdavnaj prekrila zemljo. Ljudje so pri večerji.

Vsa vas vre proti griču, ki je pokrit z gozdom. Vali se gost dim. Plamen objema drevesa. Vsa truma ljudi vpije in gasi.

Pozno ponoči je požar le zadušen. Gasilci pazijo, da se ogenj na novo ne razvname. Ljudje se sprašujejo: "Kdo je zažgal?!" Drugega dne se razve. Star pijanec, ki vse zapije in zakadi, je bil popoldne v gostilni. Zvečer je šel po gozdu domov. V družini se ga je dobro nalezel. Vsa gozdna pot je bila njegova. Govoril je sam s seboj. Kar na lepem se je spotaknil in že je ležal v robidi. Prekledel je vse čevljarje, češ, kako nerodne čevlje delajo. Ves krvav se je privlekel na pot. Polglasno je brundal: "Ko bi ga dobil vsaj za kapljico. Če me hudir vzame, vsaj glažek ga pa moram dobiti!" Prižgal si je čik. Brundal je nerazumljive besede. Medtem pa se je zaganjal - zdaj v mejo, zdaj v drevo. Ogorek cigarete ga je spekel v roke. Pridušal se je in ga vrgel v listje. Niti pomislil ni, kaj se lahko zgodi. Listje je začelo tleti, on pa je ležal na slami. Če bi pomislil, kaj bo naredil s tistim odvrženim ogorkom, bi ne imel mirnega spanja.

Šentrupert, 20. maja 1961.

*Jože Ramovš, 7. razred*

## **BIL SEM NA LOVU**

Že dolgo mi je oče obljubljal, da bom šel z njim na lov. Nekega dne se mi je želja izpolnila.

Prišli so švicarski lovci in tudi moj oče je šel z njimi na lov. Izprosil sem ga, da me je vzel s seboj. Po gozdu smo tiho stopali in molče opazovali jesensko lepoto. Jesenske barve so se razlivala po vsem gozdu. Kako lep je gozd jeseni! Stopal sem za očetom in nestrpno čakal, kdaj bom zagledal kakšno žival. Tedaj je pes zalajal in stekel. Nekaj se je v bližini premaknilo. Očetu sem pokazal dolgouhca, ki je v strahu pred psom skočil. Oče je pomeril in - pok. Zajec je še enkrat odskočil in padel. Stekel sem ponj. Ko sem ga gledal mrtvega, se mi je zasmilil. Toda tako



mora biti. Pozneje so lovci ustrelili še dva fazana. Jaz sem ju z veseljem nosil. Res, lepo je biti na lovu.

Vrnili smo se, ko se je že noč spuščala nad zemljo. Bil sem truden od dolge hoje, a srečen. Rad bi šel še večkrat na lov. Imam tudi lovsko obleko, zato sem že kar pravi lovec, čeprav še nimam svoje puške.

*Bojček Brezovar, 6. razred - 1962 / 63*

## VČERAJ POPOLDNE

Sedemnajsti oktober. Včeraj popoldne sva šla z očkom na lov. Ko sva prišla po bližnjicah do ostalih lovcev, smo se razdelili na skupine. S seboj sva imela psa Adija. Čez kake pol ure hoda je začel pes lajati. To je bilo znamenje, da je v bližini zajec ali srna. Ustavili smo se in prisluškovali. V dolini smo zaslišali dva strela, nato vpitje lovca Stojana. Pohiteli smo v dolino. Presenečeni smo zagledali srnjaka z velikimi rogovi. Kar zasmilil se mi je.

Prav zanimivo je, če zagledaš srno z mladiči. Mati oprezno stopa, mladički pa skačejo in se igrajo.

Lovski šport mi je zelo všeč, ker lahko opazujem naravo in gledam lepote naših gozdov.

*Peter Jankovič, 5. razred - 1964 / 65*

## ZGODILA SE JE PROMETNA NESREČA

Lani sem bil med počitnicami na Dvoru. Večkrat se spomnim, kako se je lepega poletnega dne zgodila prometna nesreča.

Po cesti od Kočevja proti Dvoru je privozil tovornjak s prikolico, naložen s sladkorjem. Na ovinku pod vasjo Jama so prikoličarju popustile zavore in zgrmel je proti bregu reke Krke. Šofer in spremljevalec sta ostala brez poškodb, ker je padec prikolice v Krko zaustavila močna bukev, ki je rasla na bregu. Pri padcu se je razlila nafta po sladkorju, zato je bilo nekaj vreč sladkorja neužitnih. Na kraj nesreče je prispela tudi prometna milica in ugotovila, da nesreče ni bil kriv šofer, temveč zavore, ki so popustile. Drugega dne je prišla na pomoč vojaška enota iz Novega mesta z dvigalom.

Ko so prikolico potegnili z brega, so jo odpeljali v popravilo, vreče sladkorja pa naložili na drug avto, ki je prišel na pomoč. Na kraju, kjer se je prevrnila prikolica, je bilo veliko raztresenega nepoškodovanega sladkorja. Z dovoljenjem miličnika smo ga tudi mi otroci lahko lizali.

*Janez Korošec, 7. razred - 1964 / 65*

## **SMUČANJE PA TAKO!**

Ko je prišel Janezek domov, je vrigel torbo v kot. Potem je mami prinesel drva, očistil čevlje in ji pomagal še pri drugih opravilih. Po kosilu je premišljeval, kako bi prosil mamo, naj ga pusti na smučanje. Zunaj je bilo malo snega, da so se videle krtine. Janezek ima smučī. Ker se še ni nikoli smučal, ga je še bolj vleklo na sneg. Končno se je ojunal in povedal mami svojo željo. Mama ga ni pustila, a je toliko časa sitnaril okoli nje, da mu je dovolila. V hipu se je oblekel. Pri oblačenju je roki potisnil v en rokav in obe nogi v eno hlačnico. Končno se je le pripravil na prvo smučanje. Odšel je na vrh hriba in se odpeljal navzdol. Skraja je šlo vse po sreči. Potem pa je začel smučati po trebuhu, po hrbtu in nazadnje se je ustavil v grmovju. Ko se je pobral, je bil vesel, da se je vse srečno končalo.

Drugič se je zgodila nesreča. Hlače so bile raztrgane. Pa kaj zato. Janezek se je še kar naprej smučal. Pozno popoldne je krenil proti domu. Peljal se je skozi gozd. Na ovinku je padel in si še bolj raztrgal hlačnico. A odnehati ni hotel. Janezek se je zaletel v veliko drevo. Resk - in smučk ni bilo več, ostale so le trske. Kako se je vse to doma končalo, pa sami uganite! Da boste laže uganili, si še sami raztrgajte hlače in zlomite smučī.

*Franci Plut, 7. razred - 1964 / 65*

## **NESREČNO DRSANJE**

Menda je bilo v četrtek, 18. februarja. S sošolci smo se vračali iz šole. Nenadoma si je eden izmed njih domislil, da bi se šli drsat v jamo ob cesti. Nekaj časa smo premišljevali, ali je varno ali ne. Nekdo mi je rekel, naj grem jaz prvi na led. Nisem hotel ostati zadnji. Naglo sem se opogumil: "Kar bo, pa bo!" Že sem stal na ledu. Led ni počil, ker sem bil na ledu sam. Nato se je opogumil

še Jože. Pristopil je k meni na led. A to je bilo pa že pretežko za led, ker je začel pokati. Naglo sem mislil skočiti iz jame. Ko sem bil že na robu jame, mi je nenadoma spodrsnilo. Zdrčal sem nazaj v jamo. Ves moker do kolen sem se hitro splazil iz jame. Ko sem prišel domov, bi bil kmalu tepen za svojo neumnost. To mi bo menda svarilo iz letošnje zime, saj pravi pregovor, da je šel celo osel samo enkrat na led.

*Darko Bartolj, 6. razred - 1965 / 66*

## KO SEM SE PELJAL Z LOKOMOTIVO

Ko sem se s prijateljem vračal domov, sem doživel nekaj, kar si bom dobro zapomnil. Bilo je takole:

Do odhoda vlaka je bilo še dovolj časa, zato sva si s prijateljem Jankom ogledala parno lokomotivo, ki je vlekla vlak, s katerim sva se nameravala odpeljati domov. Občudovala sva velika kolesa lokomotive, iz katere se je močno kadilo. Nenadoma naju je strojevodja vprašal, če misliva lokomotivo kupiti, ko jo tako ogledujeva. Odgovoril sem mu, da bi jo kupil, samo če ni preveč draga. Strojevodja in kurjač sta se nasmehnila, nato pa sta naju povabila k sebi.

Razkazovala sta nama razne ventile in "ure". Največje doživetje pa je bilo, ko je kurjač odprl peč. Plameni so bili tako mogočni, da se je videlo v peč komaj nekaj centimetrov. Ko je vrigel v peč še nekaj lopat premoga in je peč zaprl, je odprl enega izmed ventilov. Iz luknjice je v prostor siknila para in Janko je bil v hipu moker po obrazu. Pri tem pa je para zaganjala tak hrup, da sem se že ustrašil, da ni kaj narobe. Bližal se je že čas odhoda, ko nama je strojevodja dejal, da se lahko peljeva kar v lokomotivi.

Med potjo sem opazoval, kako je strojevodja premikal razne ročice in ves vlak je vozil hitreje ali počasneje; kakor je bilo potrebno. Kurjač je večkrat nametal premog v nenasitne plamene. Ko je enkrat odprl peč, so plameni bruhnili iz odprtine in hitro je moral peč zapreti in zmanjšati dotok zraka. Vožnja je bila tako zanimiva, da bi se najraje peljal kar naprej. Toda kmalu smo se pripeljali do domače postaje in morala sva se posloviti od prijaznega kurjača in strojevodje.

Z lokomotivo sem se takrat prvič peljal. Vožnja z vlakom ni nikoli minila tako hitro kakor tisti večer. To svojo prvo vožnjo na lokomotivi bom ohranil v lepem spominu.

*Zdenko Bučinel, 8. razred - 1971 / 72*

## NAUČIL SEM SE VOZITI KOLO

Že ko sem bil majhen, so bile knjige moje prijateljice. Očeta in mamu sem prosil, naj mi jih bereta. Pozneje, ko sem se naučil brati, sem jih imel še raje.

Kadar je mama omenila kolo, sem se vedno namrdnil. Do kolesa zato nisem imel veselja, ker se nisem znal voziti. Ko je mama nekega dne rekla, če hočem kolo za rojstni dan, sem ji odgovoril, naj mi raje kupi kakšno knjigo. Mama je bila zaradi tega užaljena. Kljub temu mi je za deseti rojstni dan kupila kolo. Oče in mama sta mi prigovarjala, naj se naučim voziti. A jaz o tem nisem hotel nič slišati. Kolo je ležalo v garaži in vsem je bilo v napoto. Oče se je jezil, kadar je šel v avto, mama je govorila, da ga bo dala tistemu, ki bo znal ceniti darilo. Tudi moj prijatelj Miro mi je prigovarjal, naj se učim voziti, in mi je pri učenju pomagal. Toda nisem in nisem imel veselja in volje do učenja. Sošolci so se zaradi tega iz mene norčevali.

Pred nekaj dnevi sem sam pri sebi sklenil, da se bom naučil voziti kolo. O tem sklepu nisem nikomur govoril. Prišel sem iz šole in rekel: "Danes se bom učil voziti." Mama se je nasmehnila, rekla pa ni nič. Vse popoldne sem bil na kolesu in tudi pod njim. Dobil sem nekaj prask in bunk, a se nisem pritoževal. Naslednji dan sem se zopet učil voziti in uspelo mi je. Nenadoma sem se brez večjih težav povzpел na kolo in se zapeljal. To je bilo veselje. Mama in oče sta me pohvalila.

To je bila zame velika preizkušnja. Spoznal sem, da se s trdno voljo da veliko doseči. Mislim, da bo zdaj tudi kolo moj prijatelj.

*Miran Šiško, 4. razred - 1973 / 74*

## RAZBURLJIVA VOŽNJA

Večkrat grem k opekarski tovarni. Ob sobotah in nedeljah se grem tja vozit z vagončki, ki jim pravimo katre.

Vagonček porinemo po tračnicah in se z njim zelo dolgo peljemo. Podoben je vozičku. Ima veliko korito. V njem vozijo glino in opeko. Če vagonček iztiri, ga moramo dvigniti in postaviti nazaj. Vagonček tehta okoli osemdeset kilogramov. Največkrat ga dvignemo s trami. Na progo damo en tram prečno, drugega pa damo pod vagonček in ga opremo s trami. Potem dva dvigneta in porineta vagonček spet nazaj na tir. V eno stran se peljemo,

v drugo stran pa vagonček rinemo. Včasih nas tudi preganjajo, ker nič ne vprašamo, če se lahko vozimo.

Upam, da nas ne bodo preveč preganjali in se bomo še dolgo vozili z vagončki.

*Boris Marčetič, 5. razred - 1973 / 74*

## Z ATOM SVA LOVILA RIBE

Moj oče je že dolgo ribič, a ribe le malokdaj lovi. Tudi jaz čutim veselje do ribolova, zato me ata vzame s seboj, če gre ribarit.

Prejšnji teden sem naprosil ata, da bi šla loviti ribe v potok Mirno. Ko sva prišla do potoka, je ata vpisal datum lovljenja v ribiško izkaznico. Jaz sem medtem sestavil ribiško palico, nataknil motorček in privezal blestivko na konec laksa. Ata je nekajkrat vrgel trnek v vodo in zmerom se je katera riba zapodila za blestivko, a je takoj, ko je ata potegnil, popustila. To se je že nekajkrat ponovilo. Jaz sem že nestrpno stopical, ata pa je hladnokrvno metal dalje. Njegova potrpežljivost je rodila uspeh. Iz vode je potegnil lepo postrv. Jaz sem jo s tresočimi rokami odpel in jo spravil v torbo. Sedaj je nestrpnost minila in z občudovanjem sem gledal očeta, ki je kdaj pa kdaj potegnil iz vode ribo, a jo je vedno vrgel nazaj, ker ni bila "merska". Poučil me je, da pravi ribič nikdar ne jemlje manjših rib, kot so predpisane v ribiškem zakoniku. Ko sva že mislila iti domov, sem atu rekel, naj še enkrat vrže. Res je blestivka še enkrat zaplavalala po zraku in čofnila v vodo. Komaj je ata začel navijati laks, se je nanj obesila kar lepa postrv. Bil sem sila ponosen, da me je ata poslušal, saj se mi je zdelo, da sem mu jaz pomagal ujeti tisto postrv.

Domov sva se zadovoljna vračala. Ata mi je med potjo povedal, da za ribiča ne pomeni sreče samo ulov rib, temveč tudi mir in lepota narave, ki jo uživaš, ko hodiš ob bistrem potočku.

*Miro Brezovar, 7. razred - 1973 / 74*

## VEDRO VODE

Lansko leto sva se s prijateljem Borisom odpravila v naš vinograd v Apnenik. Takrat smo začeli obnavljati zidanico in Boris mi je obljubil, da mi bo pomagal.

Korakala sva po cesti, ki pelje skozi gozd, in se pogovarjala o raznih doživetjih v šoli in doma. Večkrat sva se zazrla v gozd,

kjer je sonce obsevalo beli teloh. Srečala sva nekaj ljudi. Prišla sva do studenca, kjer smo navadno pili vodo, če je bilo vroče. Prav takrat je prišla tja stara ženica z vedrom po vodo. Midva sva jo pozdravila in se malo oddaljila. Nato pa sem se ozrl nazaj in obstal na mestu ter se zagledal v ženico, ki se je pripravljala, da bi zajela vodo. Tudi Boris je obstal na mestu in se ni ganil. S komolcem sva se dregnila in stekla k ženici in ji oba v eni sapi naenkrat rekla, kot da sva se že prej dogovorila: "Čakajte, pomagala bova!" Ženica naju je toplo pogledala in nama dejala: "Joj, kako sta dobra." Njena lica so od nekake radosti pordela, njene oči pa so se lesketale v solzah. Zgrabil sem vedro, ga napolnil z vodo in z Borisom sva ga odnesla v njeno hišo in ga postavila na stol. Ženica naju je vprašala, če bova kaj jedla. Ni vedela, kako bi se nama zahvalila; njene oči so se kar naprej smehljale. Meni pa je bilo lepo pri srcu. Oba sva se zahvalila za ponudbo in ji rekla, da ni dolgo, kar sva doma kosila. Ko sva se oddaljila od hiše, je ženica še vedno gledala za nama in se je še smehljala.

Lepo se mi je zdelo, da sva ženici pomagala.

Ženica je zdaj že umrla, saj je bila stara 85 let. Kadar grem mimo njene zapuščene hiše, se vedno spomnim na tisto vedro vode.

*Bruno Povše, 8. razred - 1974 / 75*

## **DRZNOST PA TAKA**

Zgodilo se je tistega dne, ko smo se otroci odločili za dokaj nenavadno tekmovanje: kdo bo dlje skočil z gugalnice. Najprej smo se začeli prepirati, kdo bo prvi skakal. Potem se nikakor nismo mogli zediniti, kako bomo merili dolžino.

Tekmovanje je zaradi nenehnih ovir počasi napredovalo. A napredovalo je le. Vsi so že skočili, vsi dokaj daleč. Samo mene je še čakala preizkušnja skoka.

Sedla sem na gugalnico in se začela močno poganjati, kajti vdati se ne bi hotela za nobeno reč, pa tudi zadnja po dolžini skoka ne bi bila rada.

Prijatelji so čakali na moj skok. A namesto da bi skočila, sem z gugalnice padla.

Končalo se je tako, da sem morala domov, čeprav si k sreči nisem nič hudega naredila. To pa je bila dobra šola za mojo drznost. Odtlej sem namreč bolj previdna.

*Andreja Rugelj, 6. razred - 1975 / 76*

## ZJUTRAJ

Budilka me je prebudila prav med tem, ko sem o nečem sanjala. Nekaj časa sem še lenarila. Potem sem vstala in stopila k oknu. Zunaj lepo pomladansko sonce, trava se leskeče v jutranji zarji. Jaz pa še sanjam, sanjam. Prav nič me ne moti, da je ura že pol sedmih, ko je treba oditi v šolo. Šele ko me pokliče še mama, se popolnoma zdramim. Brž se oblečem, vzamem torbo in odidem v šolo. Ves čas sem zamišljena. Poslušam petje ptic. Zdi se mi, kot da se pogovarjajo med seboj. Ko prva ptica nekaj odpoje, ji odgovori druga, pa tretja, pa četrta in ... in potem odleti prva in za njo še vse ostale. Nekaj časa jih še opazujem, kako "plovejo" po zraku, a potem se skrijejo za drevjem.

Še nekaj časa hodim in potem me pot popelje ob potoku. Žuborenje potoka - nova zanimivost. Voda se pretaka mimo zaprek, po kamnih se delajo brzice, v ovinkih se zaletava v zemljo. Voda se tedaj izlije v drugi potok, katerega gladina je globlja in širša. In v tem potoku je voda še bolj bistra.

Mimo mene pripelje avtomobil, ki prekine mojo molčečnost in zamišljenost. Pridruži se mi še nekaj sošolcev in skupaj odidemo proti šoli. Jaz pa nimam več časa za molčečnost in za opazovanje zanimive narave.

*Darja Slak, 8. razred - 1976 / 77*

## KAKO SEM PREMAGAL STRAHOVE

Pot iz doline v našo hribovsko vas je dolga in pelje skozi gozd. Ko sem šel nekega dne zelo pozno zvečer domov, me je bilo zelo strah. Bil sem namreč še zelo majhen in nikoli prej nisem tako pozno hodil domov.

Zdelo se mi je, da bodo iz zapuščenih hiš in starih kozolcev name planili razbojniki, tatovi in me pretepli; da bodo prišli gusarji in me pokončali že s svojim pogledom. Spomnil sem se na vojno. Mislil sem, da bodo zdaj zdaj name planili sovražniki in zavpili: "Zdaj te pa imamo, ha, ha, ha!" Slišal sem njih krohot. Opotekajoče sem šel naprej.

Ko sem prišel v gozd, sem mislil, da bo bolje, vendar je bilo še slabše. Visoka temna drevesa so kakor velikani razkazovala proti meni svoje veje. Zdelo se mi je, da so dejali, da me bodo vrgli v veselje. Nekje je počila veja; stresel sem se od strahu.

Pred mano je začela skovikati sova; zatisnil sem ušesa in bežal, bežal. Kmalu se je skozi okno naše domačije pokazala luč. Le še klanec je bilo treba preteči in bil sem doma. Doma sem hitro skočil v hišo, za sabo zaloputnil vrata, jih zaklenil ter pogledal, če je res dobro zaprto. Zakaj vse to? Lahko bi prišli strahovi za menoj in me "pojedli".

Zelo sem se potil. Ko sem pogledal, koliko je ura, sploh nisem mogel verjeti, kako hitro sem prišel domov. Bil je res rekorden čas: sedem kilometrov v eni uri! In nobeden od strahov me ni "pojedel"!

*Martin Mejaš, 7. razred - 1976 / 77*

## **V SVETU IGRAČ**

Nekega dne sem videla pri sestrični, da je naredila iz lepenke in jogurtovih lončkov lutke.

Take lutke sem potem doma naredila tudi jaz. Naredila sem volka, lisico, petelina in druge lutke. Ker so mi bile všeč, sem vzela knjigo Zverinice iz Rezije ter poiskala tako zgodbo, kjer so nastopale osebe, ki sem jih naredila kot lutke. S sestrico Tadejo sva tisto zgodbico zaigrali in mi je bila všeč, zato sem se z lutkami vsak dan igrala.

Na žalost teh igrač, ki sem jih sama naredila, nimam več, vendar se jih večkrat spomnim.

*Damjana Zupan, 5. razred - 1977 / 78*

## **IZ OTROŠTVA**

Bila sem še zelo majhna, saj še nisem hodila v šolo. Gledala sem otroke, kako se brezskrbno igrajo in dirjajo naokoli. Tudi jaz sem si to želela, a se nisem smela igrati. Paziti sem morala na brata, ki je invalid že od rojstva. Mama ni imela časa, da bi se z njim igrala in mu vseskozi pobirala igrače, ki jih je metal naokoli. Velikokrat mi je tudi nagajal. Tako je bilo tudi nekega dne, ko bi se rada igrala z otroki. Čakala sem na trenutek, ko bo mama šla ven, da bi zbežala. In tako se je tudi zgodilo. Šla sem k sosedovim otrokom in se veselila. Toda moje veselje ni dolgo trajalo. Prišla je mama. Že na njenem obrazu se je videlo, kako je besna. Ko je prišla do mene, se je slišal le tlesk klofute. Vedela



sem, kaj to pomeni, in kaj moram storiti. Potrta sem odšla domov. Ko sem zagledala brata, bi ga najraje natepla, da bi se mu vsaj delno oddolžila za klofuto. Vendar sem se premagala in ostala pri bratu. Ko sem se že potolažila, sem pomislila na brata, ki se nikoli ni mogel igrati, ker ne more hoditi in bo moral vedno ostati na vozičku.

Srečna sem, ker lahko hodim, se igram in hodim v šolo. Potem mi ni bilo več žal zaradi klofute, saj sem si jo pošteno zaslužila.

*Olga Kotar, 5. razred - 1978 / 79*

## RAZMIŠLJAM ...

Po kosilu sem se spravila k domači nalogi. Sedla sem k mizi ob oknu in mislila, katero nalogo naj najprej rešim. Pogled mi je nehote zdrsel skozi okno na pokrajino, pokrito s snegom. Gola drevesa in grmičevje dajejo čuden občutek mračnosti. Nad vso to sivo naravo pa se razpenja prav tako sivo, oblačno nebo. Tudi moje misli so puste, sive. Razmišljam ...

Razmišljam o šoli. Saj je lepo hoditi v šolo. Vendar pa so včasih šolski dnevi prav utrujajoči. Samo spraševanje, kontrolne naloge, borba za boljši uspeh ... Sama puščoba v šoli in doma. Spet sem se zagledala v sivo nebo. Spomnila sem se na pomlad. Jasno nebo, pokrajina, obsijana s soncem, vsa polna dehtečih cvetlic, ptičjega petja in lahnega pomladnega vetriča. Spomladi je tudi v šoli lepše. Ko se predajaš sanjarjenju, ti sonce s svojimi žarki pokuka v oči, te zbudi in zašepeče: "Pazi! Poslušaj razlago!" Kako prijetna je spomladi pot iz šole: tečeš med polji in travniki s torbo na rami, poslušаш petje ptic, gledaš v jasno nebo, veter se ti poigrava z lasmi, predajaš se velikemu naravnemu razkošju in - sanjaš ...

Kar razočarana sem bila, ko sem pred seboj spet zagledala le pusto zimo brez sonca in cvetlic. Misli so mi spet zajadrle v sedanost in pogled mi je zdrsnil na knjigo Človek in vesolje. Spomnila sem se na astronomijo in fiziko.

Oh, seveda! Saj moram napisati še nalogo!

*Jelka Gregorčič, 7. razred - 1878 / 79*

## SREČANJA

V aprilu sem imela kar tri pomembna srečanja. Gre za srečanje s pisateljico, srečanje z bolnico in srečanje z opero. Torej: TISTA pisateljica je bila: (meni je zelo všeč) Kristina Brenkova, TISTA bolnica je bila Bolnica Novo mesto, TISTA opera je Gorenjski slavček.

Zdaj pa od začetka: Ko je prišla na našo šolo pisateljica Kristina Brenkova, sem morala zaigrati na klavir. Jasno! Motila sem se tako, da so poslušalci zatiskali ušesa. Ob koncu nastopa pa sem se celo smejala; namreč: ploskali so mi. Ha!

Torej, (ne dajte mi, prosim, vzdevka TOREJ!) na to srečanje imam grenko sladek spomin. Grenak spomin imam na svoj klavirski nastop, sladek pa je spomin na pripovedovanje priljubljene pisateljice Kristine Brenkove.

Zdaj je na vrsti kisló - grenko srečanje. Pravim vam: kot če bi za zajtrk dobili dve skodelici limoninega soka. Fúj! Torej, (brez vzdevka, prosim!) dr. Jaklič mi je napisal napotnico, ki mi je prišla kot strela z jasnega. In že naslednji dan - hajd v bolnico. Na srečo samo na pregled. Dobila sem Sinecod in C -vitamin. Kašelj se je umiril; na srečo.

Pomembno je bilo tudi srečanje z opero Gorenjski slavček. Najboljši slovenski operni pevci so prišli gostovat v Šentrupert in so nam pripravili čudovito doživetje. Tudi oni so bili srečni, saj se je na njihovi petindvajseti uprizoritvi zbralo veliko ljudi, ki so navdušeno ploskali. Po predstavi sem dala šopek Vilmi Bukovčevi. Na koncu so mi operni umetniki popisali celo stran knjižice Moji avtogrami. Krasno! Še čez dva dni so mi "cvetela" ušesa (od napetega poslušanja) in pekle roke (od ploskanja). Rečem vam: česa takega zlepa ne doživiš!

Torej, (nikakršnih lumparij!) srečanja smo srečno izpeljali do konca. Nanja bom imela lep spomin, vi pa boste (morda): pri priči zdirjali v opero ali šli na intervju z umetnikom ali pa celo do najbližjega zdravnika, da vam kaj pregleda in morda celo: fre - v bolnico ...

Raje ne! Priporočam vam torej le lepa, najlepša SREČANJA!

*Tadeja Zupan, 6. razred - 1980 / 81*

## PO SPOMINIH OTROŠTVA

Nekega dne sva šli s sestro na sprehod. Pod gozdom, h kateremu sva bili namenjeni, so rasle okusne maline in z njimi sva se hoteli posladkati.

Nisva se še dobro posladkali, ko je Damjana rekla: "Pssst!" Takoj sem utihnila in prisluhnila. Tiho sem vprašala, kaj je. "Ah, nič, mislila sem, da je v grmovju nekaj zašumelo." "A tako?" sem vprašala s polnimi usti. "Čakaj, pa menda res nekaj šumi tamle v grmovju!" sem prestrašena rekla. "Daj, daj," me je mirila, "kaj se ti sanja!" Stopili sva za grmiček naprej in spet jedli maline. Ko sem zasledila najlepši kup malin, se je Damjana zdrsnila in zavpila: "Aaa, beži!" in zbežala, kar so jo nesle noge, po strmini navzgor. Še hip in že sem zavpila: "Joj, jooj!" ter jo odkurila. A zakaj, pravite, sva se prestrašili? Na poti je ležal velik, debel, neznansko debel gad, zvit v klobčič. Verjetno bi lahko najin beg prikazali v kakšni burleski. Tekli sva na življenje in smrt. Ko sva mislili, da sva na varnem, sva se šele začeli pogovarjati:

"Ali naj doma sploh poveva o gadu?"

"Jaz ne bi nič povedala, ker potem ne bi smeli več hoditi po maline ... če hočeš, pa povej!"

Mamici sva o gadu povedali šele čez nekaj tednov, od takrat naprej pa se kač še bolj bojim.

*Tadeja Zupan, 6. razred - 1980 / 81*

## USPEŠNA KUHARJA

Nekega dne sva bila z bratcem sama doma. "Kaj naj počnem?" sem se vprašal.

Na misel mi pride, da bi z bratcem pekla palačinke.

"Ali boš papal palačinke?" sem ga vprašal.

"Papal, papal," je prikimal.

Najprej sem bratcu naročil, naj gre v shrambo po jajca. Pripravil sem ponev in vanjo nalil olje. Bratca dolgo ni bilo nazaj.

"Kaj neki dela?" sem si mislil.

Čez nekaj časa je nekaj butnilo v vrata. Srnjakovi rogovi, ki so viseli nad vrati, so padli. Vrata so se počasi odprla, na tleh pa je sedel bratec kot maškarada. Po glavi je bil poškopljjen z mlekom, ustnice je imel namazane z marmelado, po rokavu mu je drselo razbito jajce.

“Jurček, kaj pa počenjaš?” sem zaskrbljeno rekel.

“Činke papam,” je smešno odgovoril.

“Po riti te bom, pa boš imel činke, da veš!” sem kriknil.

Ko sem pospravil to bratčevo nevšečnost, sem sam šel v shrambo, kjer sem si nabral stvari, ki sem jih rabil. Testo sem naredil iz jajc, mleka in moke. Dodal sem malenkost sladkorja in ščepec soli.

“Prima, a?” sem smeje vprašal bratca.

“Plima, Jožek,” mi je prikimal.

Testo sem dobro premešal. Začel sem peči palačinke. Ko se je prva spekla, jo je bratec z veseljem gledal. Videl sem, da se mu cedijo sline. Drugo palačinko pa sem zavihtel v zrak, tako da je padla v ponev. Bratec je ploskal in vpil: “Še, še daj!” Ko sem palačinko drugič zavihtel v zrak, je po nesreči padla na kuhinjsko polico. Bratec je strmel v palačinko, ki je na pol visela s police. Vzel sem jo s police ter jo dal mačkom. Potem sva z bratcem spekla palačinke še iz ostalega testa. Bila sva zadovoljna, ker so nama še kar uspele, čeprav so bile priprave nanje dokaj neuspešne.

*Jožek Radovan, 7. razred – 1984 / 85*

## **POMEMBNI POGOVORI V KOLIBI V DŽUNGLI**

Imam prijatelja Frančka. Tudi on hodi v sedmi razred. Živiva v isti vasi. Večkrat se kaj pomembnega pogovarjava. Ko sva si zaželela, da bi bila pri takih pogovorih sama, sva sklenila, da si bova naredila kolibo. Kolibo sva napravila na drevesu v gozdu. Temu delu gozda pravim Džungla, saj je tam vse zelo zaraščeno. Večkrat se s prijateljem Frančkom sestaneva v kolibi v Džungli. Sončno popoldne me je Franček že čakal v kolibi. Vprašal sem ga, zakaj je tako zamišljen. Pa mi je povedal: “Odkril sem duplino, pa nimam svetilke, da bi šel noter.”

“Svetilko imam jaz,” sem ta problem hitro rešil.

“Kaj neki je tam notri?” sem ga vprašal.

“Lahko so bile lisice ali pa še kakšna druga žival.”

Sklenila sva, da bova v soboto šla to jamo dokončno odkrit.

S tem je bila končana prva točka najinega pogovora.

V Džungli se vedno najprej pogovarjava, kaj vse bova še raziskovala v tem skrivnostnem gozdu.

Druga točka je najbolj zaskrbljujoč problem, ki nama in drugim

fantom v vasi povzroča skrbi.

Kako bomo poleti na kup zvozili staro železo, ki ga zbiramo? Nobeden od lastnikov traktorja nam noče zvoziti tega železa na kup.

Bencin je postal tako drag, da bi ves denar, ki bi ga dobili za železo, morali dati tistemu, ki bi nam vozil železo. S Frančkom sva sklenila, da moramo prevoz organizirati sami. Nekaj časa sva premišljevala, kako, potem pa sva preudarila, da bomo dobili pri prijatelju voziček in da bomo železo po malo vozili na kup. Seveda bova ostalim predlagala, da bodo morali vsi sodelovati. Če bo ta akcija uspela in če bomo dobili kaj denarja, ga bomo porabili za vlečnico, ki naj bi jo zgradili na sosedovem hribu Rabru. Izračunala sva, da bi bilo za to potrebno veliko denarja. Franček je rekel: "Da bi le dobili dovolj denarja za vrvi, ki bi bila nalašč za to, pa bolj poceni, in še poceni motor, montirali bi jo že sami."

Takega mnenja sem bil tudi jaz.

Zadnja točka: šolska problematika. S prijateljem ne hodiva na isto šolo, zato je ta točka zmeraj zanimiva. O učenju bolj na kratko.

"Kar dobro mi gre v teh dneh," pravi Franček.

"Ventilčke na kolesih bi skoraj moral imeti privezane, da mi ne bi bilo zmeraj treba peš zraven kolesa hoditi domov," sem potožil.

"Z mojim kolesom pa se vozijo tudi drugi," je bil Frančkov problem.

"Zaklenjenega moraš imeti," sem mu svetoval.

"Pozno je že," sem ugotovil, "jaz bom moral domov."

"Jaz tudi," je pritrdil Franček.

Konec lepega popoldneva v Džungli.

In spet za en dan rešeni problemi.

*Franci Zupančič, 7. razred - 1984 / 85*

## KANARČEK

Mogoče ste ob naslovu pomislili na ptiča kanarčka. Ampak ste se zmotili. Opisala bom vlak, ki smo ga poimenovali kanarček. Vagoni tega vlaka imajo belo podlago, okrašeni pa so z oranžno in rumeno barvo. Z njim sem se prvič peljala v Novo mesto. Ta

pot mi je bila všeč, ker je vlak dokaj hitro peljal. Je zelo lepo opremljen. Ko sem izstopila, sem si vlak še enkrat ogledala. Z vlakom kanarčkom se je lepo voziti, ker je lep in udoben.

*Alenka Zupančič, 3. razred - 1988 / 89*

## **NE SMEŠ LE SPREGLEDATI, AMPAK TUDI OKUSITI**

Jutro je že budilo ljudi in jih vabilo v nov dan. Tudi čisto majhna deklica, ki je prav nihče ne pozna, je preko dolgih trepalnic zaznala prvi sončni žarek. Še včeraj se je tako veselila novega dne, danes pa ... Boji se. Boji se tistih temnih plati življenja. Boji se morebitnih težav, ki bi ji lahko preprečile pot brez solza. In tako iz dneva v dan pozablja na takšne in drugačne sončne žarke. Strah ji je ubil še tisti kanček veselja, ki je kdaj živel v njej. Vsak korak je premišljen, počasen in poln strahu. Včasih sreča človeka, ki ji podari nasmeh. Vendar še bolj majhna in prestrašena ga spregleda. Pravi si, da jo bo zagotovo tudi ta človek razočaral.

Ko bi ji nekako le lahko dopovedala, da se resnično zelo moti! Da dela napako, ki iz dneva v dan raste ...

V vsakem izmed nas tiči kakšna majhna deklica, ki vztrajno zatrjuje, da bo zagotovo vedno zmagalo trpljenje. Največja napaka bi bila, če bi ji samo rekli, naj neha. Ne. Potolažiti jo je treba in ji povedati, da je na svetu zato, da živi za veselje.

*Mateja Ramovš, 7. razred - 1999 / 2000*



**MED**

**ŠOLSKIMI**

**KLOPMI**

## MOJA MALA PRIJATELJICA

V neposredni bližini našega stanovanja je živela mala deklica Mojca. Njena mamica je v Ljubljani, ona pa je bila pri teti.

Velikokrat sem jo pazila. Včasih sem šla z njo na travnik in sva se tam igrali. Ko se je kake igre naveličala, je trgala marjetice in mi jih nosila v krilo. Ko sem jo peljala domov, je vedno jokala, ker bi bila rada še zunaj.

Nekoč mi je dejala njena mamica, da jo bo čez mesec dni vzela domov. Od tistega dne dalje sem jo še raje pazila, ker sem vedela, da bo kmalu odšla. Minil je mesec in mamica jo je prišla iskat. Ko je odhajala, sem gledala za njo in solze sem imela v očeh.

Preteklo je dalj časa. Šla sem k njeni teti in jo vprašala, kdaj bo Mojca spet prišla. Odgovorila mi je, da še pred prvim majem. Nekaj dni po tem mi je rekla njena sestrična Duška, da je Mojca že pri njih. Stekla sem v blok in pozvonila. Mojco sem vzela v naročje in jo začudeno gledala, ker se je spremenila in zrasla.

Pri teti je bila teden dni. V soboto pa je prišla njena stara mama. Ko je Mojca odhajala, je vsakemu segla v roke, jaz pa sem jo poljubila. Odpeljala se je z avtobusom. Še ko je avtobus že izginil za ovinkom, sem gledala za njim. Nato sem žalostna odšla domov.

Še ponoči se mi sanja o njej. Vedno sprašujem Duško, kdaj bo Mojca spet prišla.

*Martina Bradač, 5. razred - 1961 / 62*

NAJDIHOJCA je bila priljubljena priloga dnevnega časopisa. Ko je prenehala izhajati, se je poslovila z mladimi novinarji iz Šentruperta:



**N**evenka Jurca:

Hodim v četrti razred, stanujem pa v Slovenski vasi pri Šentrupertu. Sredo imam rada, že od daleč grem naproti poštarju, ki mi na ta dan prinaša Najdihojco. Ali je res ne bo več? 29. junija imam rojstni dan, joj, da bi ta dan že bila na Bledu pri stari mami! To je tudi moja največja želja.

**A**lojzij Gregorčič:

Sem v četrtem razredu in tudi iz Slovenske vasi. Na počitnice ne bom šel, ker moram doma pomagati. No, za nogomet, ki ga imam najrajši, bom kljub temu našel čas. Česa si najbolj želim? Veliko žogo, tako, kot z njo igrajo na nogometnih tekmah. Morda se mi bo prihodnje leto želja izpolnila.

**J**akica Resman:

Obiskujem osmi razred, stanujem pa v Slovenski vasi. Večkrat sem pisala v Najdihojco. Nazadnje sem opisala Kozlevčarjev muzej. Vsak čas bom končala osmi razred, pa še ne vem, kaj potem. Najprej pa na počitnice v Borovnico. Škoda, da se z Najdihojco ne bova več srečala.

**D**arke Bartolj:

Končujem šesti razred, stanujem pa na Vrhu pri Šentrupertu. Komaj že čakam, da bo pouka konec, ko pojdem s kolonijo na morje. Najdihojco sem najrajši prebiral, ker so vanjo pisali tudi moji součenci. Največja želja pa je, da bi ata kupil konja in voz z gumijevimi kolesi, da se ne bi toliko mučili.

**I**vica Vavtar:

Stanujemo v Šentrupertu. Še kakšen dan, pa bom za vedno zapustila šolo. Rada bi se šla učiti za šiviljo. Zelo sem zaposlena. Pomagam sestri, ki ima mesec dni starega otroka, in na polju. Moja največja želja je, da bi bili doma vsi zdravi in vedno tako skupaj kot danes.

## Hema Škarja:

Sem iz Brinja, hodim pa v šesti razred. Sodelujem v novinarskem krožku. Pravkar smo pisali matematično nalogo. Upam, da sem od štirih nalog vsaj tri pravilno rešila. Kaj si najbolj želim? Da bi izdelala in šla na morje, kjer še nisem bila. Upala sem, da bom šla s kolonijo, pa ni bilo nič.

## Oлга Štolfa:

Hodim v šesti razred. Rojena sem bila v Ljubljani, sem pa že enajst let v Slovenski vasi. Pri sosedu vsako sredo prebiram Najdihojco. Doma imamo veliko knjig, zato si najbolj želim knjižno omaro, da bom imela lepo spravljene. Seveda me pa danes najbolj zanima, koliko sem pisala nalogo.

## Jože Lukek:

Sem iz petega razreda, doma pa iz Šentruperta. Vseh otrok nas je deset, in zato, ker je bila sestra Slavka deseta, ji je bil tovariš Tito za botra. V šoli se odpočijem, da lahko popoldne delam na kmetiji. Vstanem že pred peto uro, da okopljem koruzo in vse uredim v hlevu. Samo majhno harmoniko si želim.

## Ciril Bizjak:

Končujem sedmi razred, doma pa sem z Rakovnika pri Šentrupertu. Doma moram veliko delati. Tako rad bi popravil slab red iz zgodovine in kemije. Podnevi res nimam časa za učenje. Takoj po pouku grem na travnik sušit seno. Avtomobila ne maram. Par dobrih konj, to je moja največja želja.

## Anta Puntar:

Sedmi razred bom končala. Doma sem iz Slovenske vasi. Bila sem tajnik novinarskega krožka. Najdihojco berem, odkar znam brati. Všeč mi je in mi bo žal za njo. Od predmetov imam najrajši slovenščino, zato je moja največja želja, da postanem učiteljica slovenskega jezika.

## PRI FRIZERJU

Lasje mi hitro rastejo. Tudi tokrat sem imel že precej dolge. Učiteljica me je opomnila, da me lovi frizer. Vzel sem kolo in šel z njim na Mirno.

Ko sem prišel k frizerju, sem moral dolgo čakati, saj so bili pred mano še štirje dolgolasci. Strigla me je vajenka, ki je na novo prišla. Zato jo je frizer nadzoroval in jo kmalu opomnil, da dela stopničke. Kar vroče mi je postalo ob misli, da se bodo sošolci na moj račun lahko smejali. Toda frizer je napako popravil. Potem sem plačal in odšel domov. Ko sem vzel kolo, sem slišal frizerja, kako se je jezil na vajenko. Žal mi je bilo, da ga je prav pri meni polomila, hkrati pa sem bil zadovoljen, da se je vse v redu končalo.

V ponedeljek so mi vsi učenci v šoli rekli, da sem ostrižen bolj čeden. Torej bo le treba redno hoditi k frizerju.

*Branko Rokavec, 5. razred – 1969 / 70*

## PRI URI TELESNE VZGOJE

Opazovali smo, kako telovadijo učenci osmega razreda.

Učenci so se postavili v vrsto, obrnili na desno in začeli teči po košarkarskem igrišču. Poskušali so se dotakniti mreže. Najvišje sta skočila Marjan in Janez. Potem so dobili kolebnice, naredili najprej 30 poskokov in nazaj toliko, kolikor je kdo mogel. Nekaterim se poskoki niso ravno posrečili. Ko so vaje s kolebnicami končali, je vsak naredil nekaj počepov. Nato so se postavili v vrsto in se razdelili. Dekleta so odšla na rokometno igrišče streljat na gol, fantje pa so se postavili v vrsto. Vsak učenec je naredil dvojni korak, nato mu je učitelj telesne vzgoje podal žogo, potem so šele lahko metali na koš. Največkrat je zadel Zdravko. Ko so s to vajo končali, so vodili žogo, naredili dvojni korak in metali na koš. Najlepše je to vajo izvedel Janez; elegantno je skočil proti košu in videti je bilo, da bo žogo kar ponesel v koš. Potem so se postavili v vrsto in se razdelili v dve skupini. Začeli so igrati košarko. Bilo je nekaj dobrih preigravanj, metov na koš in podaj. Nепrestano je vodila skupina, v kateri so igrali Janez, Jelko, Franci in Zdravko. A pred koncem je druga skupina izenačila. Največ košev sta dosegla Janez in Žarko.

Kar žal mi je bilo, da sem bil v tej uri le gledalec, saj sem velik ljubitelj košarke.

*Polde Jurglič, 6. razred – 1970 / 71*

## ZGODILO SE JE

Pri likovnem pouku smo delali maske. Sošolke pa so me nekega dne z masko tudi prestrašile.

Ko sem prišla v razred, so se mi deklice posmehovale, a nisem vedela zakaj. Ko pa sem pogledala na klop, je na njej – kakor sem mislila – ležala sošolka Marta. Rekla sem ji, naj gre dol. Deklice so se začele smejati, mene pa je postalo strah, ker nisem vedela, kdo je na klopi. S strahom sem se približala klopi. Šele tedaj sem videla, da ni na klopi nihče drug kakor iz obleke narejena deklica. Za obraz so ji dale masko, nanjo privezale ruto, na mojo torbo dale Martin plašč, spodaj pa še mojo bundo. Ko sem dala deklico s klopi, so se sošolke spraševale, če je bila deklica lepa. Ker pa sem bila jezna, jim nisem odgovarjala.

*Mari Ramovš, 6. razred – 1970 / 71*

## NENAVADEN DAN

Tudi letos smo v šoli praznovali novo leto. Letošnje praznovanje pa se je precej razlikovalo od prejšnjih.

Najprej smo vsi skupaj zapeli novoletno pesem. Nato sta dva učenca zaigrala prodajalca in kupca. Nato je bilo nagradno tekmovanje. V vsaki skupini sta bila dva dečka in ena deklica. Tudi jaz sem sodelovala. Hoditi smo morali po hoduljah. Ko smo prišli do zidu, je prvi moral postaviti tri palice, drugi olupiti pomarančo in tretji obleči bundo. Nato pa so trije učenci igrali Švejka. Zastavljali smo si uganke in pripovedovali šale. Zelo smo se smejali.

Ta dan je bil zame tako nenavaden, da mi je še danes živo v spominu.

*Majda Bartolj, 7. razred – 1970 / 71*

## NEPRIJETEN SPOMIN

Lani smo imeli še štirinajstdnevne počitnice. Ko so se začele, se nam je zdelo, da bodo dolge, a so le hitro minile.

Bil sem vesel, da se je pouk spet začel, saj mi je bilo dolgčas po prijateljih. Zjutraj sem vzel s seboj stvari, ki sem jih tisti dan potreboval. Učil se nisem veliko, ker nisem pričakoval, da bodo učitelji že prvi dan spraševali. Ko sem prišel v šolo, sem zvedel, da se je urnik spremenil in da bomo tisti dan imeli zemljepis. Zemljepisa nisem pričakoval, zato sem se bal, saj se nisem učil.

Kmalu je prišla ura zemljepisa. Učitelj je stopil v razred in pričel spraševati snov, ki smo jo dotlej obravnavali. Začel sem brskati po torbi, če bi bila morda v njej zemljepisna knjiga. Vendar je nisem našel. Zato sem se hotel narediti takega, da me učitelj ne bi opazil. A mi ni uspelo in tudi jaz sem moral pred zemljevid. Učitelj me je spraševal nekaj osnovnih stvari iz zemljepisa, ki jih moj predhodnik ni znal. Te stvari sem znal in sem hitro odgovoril. Bal pa sem se naslednjega vprašanja, ker več nisem vedel. Učitelj se je obrnil k meni, nekaj časa premišljeval, nato pa mi je hotel zastaviti novo vprašanje. Toda sredi vprašanja ga je zmotil zvonec. Bil sem rešen in sem se oddahnil. Učitelj je to opazil in mi obljubil, da me bo takoj drugič vprašal.

Še nikoli prej se nisem tako razveselil zvonjenja kot ravno tisti dan. Ko sem šel domov, sem se spomnil učiteljeve obljube. Sklenil sem, da se bom zemljepis dobro naučil in to sem doma tudi storil.

*Zdenko Bučinel, 7. razred - 1970 / 71*

## IZ MOJEGA DNEVNIKA

Sreda, 28. aprila

Tudi danes je bilo sončno. Zadnjo uro pouka smo delali na šolskem vrtu. V rokah sem držal polovico grabelj in z njimi grabil plevel. Ura se je bližala h koncu in pomislil sem, kaj imamo za nalogo. Spomnil sem se fizike. Če na telo preneha delovati sila, se začne premočrtno gibati v smeri tangente na krožnici. Sklenil sem, da bom naredil poskus. Zavrtel sem polovico grabelj nad glavo in jih spustil. Poskus je krasno uspel. Grablje so se začele premočrtno gibati v smeri tangente na krožnico v travo. Če bi poskus videl učitelj fizike, bi gotovo imel odlično oceno. Na žalost pa je videl učitelj slovenščine, ki je v šestem razredu opazoval učence na vrtu. Ob koncu ure je prišel v razred, naravnal prst proti meni in ga dvakrat skrčil. Na srečo pa učitelju kričeče rdeča barva menda ne ugaja, zato je pustil moje uho pri miru, da ne bi videl te barve. Tudi mojih las se ni spomnil, da bi jim dal pospešek za rast. Morda zato ne, ker ne mara dolgih las. Jaz pa sem mu hvaležen, saj mi je prihranil bolečine in pet dinarjev za frizerja.

Tako se je ta dan pouka le končal. Na srečo sem brez nesreče prišel do doma.

*Jože Uhan, 7. razred - 1970 / 71*

## **OSMI RAZRED NA ZATOŽNI KLOPI**

Nekoč je živel osmi razred. Ta razred je bil čisto nekaj posebnega, ker so bili učenci v njem pravi geniji. Zato je bil ta razred na višku svojih moči in se je odlikoval na vsakem koraku. Imel je le eno slabo lastnost, ki pa je bila malenkostna v primerjavi z odlikami: razred se v učenju ni posebej odlikoval. Ampak to je škoda omenjati. Kdo pa se danes še uči, če je količkaj napreden?! Toda učitelji, ki so seveda tako nazadnjaški, so venomer kaj prigovarjali. No, tem zlatim dečkom in deklicam je bilo vsega dovolj, in namesto da bi prišli v šolo, so se po svoje zabavali. Špricali so, kot so temu pojavu rekli. Sedaj pa so bili starši poklicani na zagovor. Starši so bili nemalo presenečeni, kaj se to učitelji izmišljujejo, češ, saj so naši otroci tako pridni, pa da ne bi prihajali v šolo! Toda ko so nazadnje le ugotovili, da je verjetno res tako, kot pravijo učitelji, so poklicali svoje otroke na zatožno klop. Osmi razred pa ne bi bil osmi razred, če ne bi tudi tukaj pokazal svojo nadarjenost in starši so morali utihniti, ker so ti prfoksi tako sitni. Osmi razred je spet redno začel prihajati v šolo, pa ne zato, ker so jim starši rekli, ampak jim je postalo dolgčas po šoli, pa da si spet malo ogledajo učitelje. Ta osmi razred je bil značilen primer moderne mladine in se je tudi v nadaljnjem življenju precej odlikoval.

*Danica Avsec, 8. razred - 1970 / 71*

## **MISEL NA PRIHODNOST**

Večkrat pomislim, kakšen poklic bi me najbolj osrečeval. Domači mi dajejo različne predloge, a mislim, da bom najbolj srečen v poklicu, ki si ga sam želim. Ta poklic pa je soboslikar. Večkrat premišljam, kako bom obnavljal stene z novim leskom in vesel sem, da bom lahko stanovanju s svojim delom prinesel le lepoto. Domači mi pravijo, da bom vedno popacan od apna in bom vedno umazan. Toda jaz pravim: Umazan bom samo v poklicu, kot človek pa bom enak drugim. Ta poklic mi je zelo všeč, saj vem, da bom imel vedno dovolj dela in da teh ljudi ni preveč; tako bom lažje dobil zaposlitev.

Moje delo bo res umazano, toda če bom jaz pri delu popacan, bom to nadomestil z lepoto, ki jo bom dal stanovanju. Vroče si želim, da bi prišel do tega poklica in da bi ga nekoč z veseljem uspešno opravljal.

*Gabrijel Tišina, 8. razred - 1970 / 71*

**DRAGI DEDEK MRAZ,**

hodim v peti razred. Imam mlajšega brata, ki se ne more dobro učiti. Prosim te, daj mu veselje do učenja! Podari veliko uspehov v tem šolskem letu meni in mojemu bratu! Mlajšemu bratcu pa, ki je še majhen in še ne hodi v šolo, prinesi igrače, da se bo igral, kadar bom jaz pisal nalogo, da me ne bo motil pri učenju. Še posebej pa te prosim: ohrani zdravje v vsej naši družini. Posebno pa si želim zdravja za očeta, ki je bolan na želodcu. Ko boš prihajal, ti bom lepo okrasil novoletno jelko, pod katero boš položil darila.

Lepo te pozdravljam!

*Tone Gričar, 5. razred - 1971 / 72*

**OB SLOVESU**

Generacija, ki zdaj zaključuje šolsko obveznost, je začela šolsko pot s šolskim letom 1964 / 65; tedaj nas je bilo trideset. Počasi smo izgubljali sošolce, nekaj pa se jih je preselilo. Tako nas je v 8. razred prišlo le 17. Naša sošolka je bila tudi Slavka Lampretova, a njeno življenje se je že izteklo; ko se poslavljamo, se tudi nje spominjamo.

V teh letih šolanja smo doživeli mnogo lepih trenutkov. Lepi trenutki so hitro minevali, spraševanje pa se je vleкло. V teh letih smo nabrali veliko znanja, spoznali mnoge prijatelje, tekmovali, kdo bo dosegel lepša mesta v učenju in športu - a zdaj se od vsega tega in od vseh tistih, ki so nam dajali znanje, poslavljamo. Slovo pa naj bodo tudi tele BESEDE:

*Jože Podržaj, predsednik razredne skupnosti  
v šolskem letu 1971 / 72*

**PRVI ZASLUŽEK**

Kadar sem videla, da oče ali mati lahko kupita, kar sama hočeta, ker imata svoj denar, sem si vedno želela, da bi tudi jaz zaslužila. Potem bi si tudi jaz kupila, kar bi želela.

Moj prvi zaslužek je bil majhen, a sem ga bila vseeno vesela. Med počitnicami sem nekaterim sosedom nosila kruh. Prve dni je bilo malo težko, a sem se kar navadila. Včasih so mi dali kak

dinar. "Na, da boš imela za bonbone," so rekli. Ampak jaz si nisem kupila bonbonov. Raje sem ta denar shranila. Že dolgo sem si želela, da bi imela kemični svinčnik z več barvami. Denarja je bilo ravno dovolj, zato sem si kupila tak svinčnik. Bila sem vesela, kajti imela sem nekaj, kar je bilo res moje, ker sem si sama zaslužila.

*Sonja Biček*

## **ŠOLA – MOJ DRUGI DOM**

Šola je moja druga mati. K njej se vračam vsak dan, darovala sem ji polovico otroštva.

V šoli se odigravajo veseli, pa tudi žalostni in burni trenutki. A vendar bom šolo težko zapustila, to belo, mogočno poslopje, v katerega sem pred toliko leti s strahom vstopila, kjer je vzbrstel prvi cvet mojega spoznanja. Vse je tako hitro minilo in pred mano se odpira nova življenjska pot. Težko bom pozabila vse tiste sošolke in sošolce, s katerimi smo bili prijatelji, s katerimi smo toliko let skupno reševali najrazličnejše težave. Nikdar nismo pomislili na to, da se bomo težko razšli. Morda smo se tej misli celo smejali, toda sedaj vem, da je vsako slovo grenko. Med nami so bili tudi prepiri, ki pa so sedaj že pozabljeni. Morda se bomo še kdaj srečali, toda ne vem, če bo čez vrsto let sošolec še poznal sošolca. Z veseljem se bom spominjala učiteljev, ki so mi toliko let s potrpežljivostjo in z vztrajnostjo vliвали znanje, dajali navodila in pogum v težkih trenutkih. Spominjam se, da sem v prvem in drugem razredu gledala na učitelje le kot mrke in stroge prikazni. Bala sem se jih. Toda danes sem spoznala, da je v njih le ljubezen in požrtvovalnost. Njihova stroga beseda je mnogokrat le del ljubezni do vseh nas.

Tudi ko bom morda nekje daleč od domačega kraja, se bom z veseljem spominjala mladosti in poslopja, v katerega sem se toliko let dan za dnem vračala.

*Anka Gričar*

## **NAJBOLJŠA LASTNOST**

Čutim, da imam rad mamó. Toda na zunanji pogled tega ne pokažem. Včasih jo tudi užalim. Včasih je to zaradi slabega učenja, včasih pa zaradi svojega jezika, ki ga ne morem krotiti. Zato



mislim, da ni to moja najboljša lastnost. Zdi se mi, da se moja boljša lastnost kaže v ljubezni do živali. Živali sem vzljubil že vse od svojih prvih let. Vedno sem si želel imeti psa, kar pa se mi je uresničilo šele pred tremi leti. Kadar sem imel čas, sem ga kaj učil. Ta pes pa je bil križanec med domačim in lovskim psom. Našel je vsako sled od živali, morda še celo bolje kot kak lovski pes. Večkrat jo je ubral za kakšnim zajcem. Lovci so nam rekli, da nam ga bodo ustrelili, če bo še podil zajce. Zato smo ga oddali. Tako kot domače živali ljubim tudi divje živali in ptice. Neke nedelje smo s tovariši sušili seno. Eden je rekel, da ve v bližini za fazane. Takoj smo se z vilami odpravili proti tistemu kraju. Obkolili smo grm, eden pa je šel noter in prepodil fazane, ki jih je bilo deset. Eden je stekel mimo mene in bi ga lahko nasadil na vile, a sem namenoma zgrešil. Seveda sem bil takrat med tovariši štor, kasneje seveda v zasmehu "šic". Toda mislil sem si: "Kaj, ko bi kdo meni vrgel vile v glavo?" Seveda bi raje videl, da bi tudi on zgrešil.

Različni ljudje imajo različne lastnosti, toda kadar misliš komu kaj slabega storiti, pomisli, kako bi bilo, če bi bil ti na njegovem mestu.

*Milan Krištof*

## **RAD IMAM ŽIVALI**

Vsi ljudje imamo različne lastnosti – dobre in slabe. Kmalu ugotoviš na človeku, kakšno lastnost ima.

Moja najboljša lastnost je, da imam rad živali. Ptice so na prvem mestu. Rad imam še tudi druge živali. Zelo rad imam domače golobe. Rad gledam tudi ptičke, ki letajo po vrtu in obirajo črvičke po drevju. Ne razdiram jim gnezd, ampak delam iz lesa umetna dupla, v katerih gnezdijo sinice in škorci. Pozimi jih krmim in pazim, da jih kdo ne pobija ali lovi.

Kako bi bilo pusto v gozdu, ko ne bi bilo ptic. Želim, da bi jih bilo še več in da bi še drugi pozimi skrbeli zanje.

*Janez Kvas*

## **RAD DELAM**

Mislim, da je moja najboljša lastnost, da rad delam. Rad delam vse vrste fizičnih del. Umsko delo pa mi ni tako všeč. Rad delam doma na polju, travniku, v vinogradu, v gozdu. Mislim, da mi bo delo ugajalo tudi pozneje v poklicu. Zato si bom izbral tak poklic, da bom lahko opravljal fizična dela in le malo umskih. Želim, da bi mi veselje do dela za vedno ostalo najboljša lastnost in da bi delo z veseljem opravljal.

*Tone Stare*

## **NAŠ RAZRED**

Tudi naš razred je preprost.

Visoki, že škripajoči stoli s težavo prenašajo "učenjake", mizice so počeckane in popisane s formulami, večina od naših prednikov. Precej visoko pa je obešena zelena tabla. V sprednjem kotu stoji peč, ob strani pa je obešen obešalnik in na njem dragocenost našega razreda - ključ. Zadaj pa so omare s številnimi knjigami. Ker je pač vsa učenost zadaj, tudi midva s sosedom sediva zadaj. Kot se spodobi za osmi razred, prevladuje v našem razredu moški spol. Vsako leto smo se preselili za en razred. A na koncu leta bo za nas razreda zmanjkalo. In po osmih letih nam bodo pokazali cesto in sicer makadamsko. Vsekakor bomo še pol leta skupaj v razredu, ki je letos doživel velike spremembe v vrhu vodstva, dobili smo novega razrednika. Imam tudi čast, da sedim s predsednikom razreda. Jaz pa poslujem z denarjem na debelo in tanko.

Kot bi bilo zakonito, so naši predniki izpolnjevali to, da mora biti osmi razred najslabši v pridnosti. Potrudili se bomo, da bomo to tradicijo vsaj za leto prekinili.

*Jaže Uhan - osmi razred v šolskem letu 1971 / 72*

## **MOJ PRIJATELJ**

Vsakdo ima človeka, ki mu pomeni več kot drugi. Zaupaš mu lahko svoje težave in svoje veselje. Takemu človeku pravimo prijatelj. Moj prijatelj je Miro Brezovar. Všeč mi je bil že takrat, ko sem moral jaz že okušati bridkost in srečo šole, on pa je bil

še prost, razigran deček, ki je rad stopil za kateder in nas spraševal računati.

Miro je dve leti mlajši od mene, a me to nič ne moti pri najinem prijateljstvu. On sočustvuje pri mojih težavah, jaz pa pri njegovih. Oba sodelujeva pri novinarskem krožku. Miro je po svojem učnem uspehu nekoliko boljši od mene. Če Mira vsak dan ne vidim, nisem srečen. Miro je sin učiteljev, njegov oče je celo ravnatelj, zato bi kdo pričakoval, da je velik tožljivec in "čvekač". To pa niti najmanj ni res, ker Miro celo takrat molči, ko mu sošolci delajo krivico. Miro je res moj najboljši prijatelj in če bi bil on v nevarnosti, bi ga šel reševat, čeprav bi to moral plačati s svojim življenjem. Nikdar ne dopustim in tudi ne bom, da bi se Miru delala krivica.

Letos pa se bova morala ločiti. Jaz bom zapustil osnovno šolo, on pa bo še dve leti sedel v teh učilnicah. Poskušala bova, da si bova vedno čim bliže in da se bova čim večkrat srečala. Saj se dobra prijatelja nikdar ne pozabita. Vsakdo se rad vrača tja, kjer se je rodil, in tudi spomini se vračajo v mlada leta sreče, prijateljstva. Tako se bova tudi midva spominjala dni, ko sva se oba lahko videla vsak dan in bila vesela, srečna, razigrana.

*Branko Markeljč, 8. razred - 1972 / 73*

## MOJE PRVO SREČANJE S ŠOLO

V šolo sem šla, ko sem bila stara pet let. Mami je rekla, da bom dve leti hodila v malo šolo. Dobro pa se spominjam, kako je bilo v šoli prvi dan.

Z mamo sva šli skupaj v šolo. Zmenili sva se, da bom sama šla v razred, ona pa me bo počakala zunaj. Ko je prišla učiteljica, smo šli v razred. Mami je šla z mano do stola, potem pa je hotela oditi na hodnik. Jaz pa sem začela jokati in tekla iz razreda. Niso me mogli drugače potolažiti, kot da je mami stala poleg mene. Učiteljica je bila zelo prijazna. Drugikrat pa sem že šla sama v šolo in me ni bilo več strah.

To srečanje s šolo mi je zato tako dolgo ostalo v spominu, ker so me še dolgo potem na to spominjali in iz mene brili norca, da je morala iti s tako veliko punco mama v razred.

*Alenka Kotar, 7. razred - 1978 / 79*

## **MOJ ŽIVLJENJSKI CILJ**

Že od drugega razreda me veseli poklic učiteljice. Ko sem začela hoditi v drugi razred, je moja sestra začela obiskovati malo šolo. Pomagala sem ji delati domače naloge. Pa tudi potem, v prvem in drugem razredu, sem ji pomagala. Ko je začel hoditi v šolo še brat, sem postala prava učiteljica. Obema sem pomagala pri nalogah, bratu pa še pri učenju. Pripravljala sem mu nekakšne učne liste, ki jih je reševal, medtem ko sem bila v šoli. Takrat me je še posebej zamikal poklic učitelja. Rada delam z mlajšimi otroki, rada pripravljam učne liste, sprašujem ...

Upam, da poklica ne bom zgrešila in da bom uspela priti do njega, saj je to moj življenjski cilj.

*Jelka Gregorčič, 8. razred - 1979 / 80*

## **USMERJENA IN PREUSMERJENA**

Usmerjanje, usmeritve, preusmeritve, preusmerjanje - saj to je grozno! Ob teh besedah se kar stresem. Človek bi še ponorel ob vsem tem! Vsak misli, da šolarji nimamo nobenih problemov. Toda ni tako. Tudi mi imamo probleme, pa še kakšne! Ko stopamo - kot prvi - v usmerjeno izobraževanje, se sprašujemo: "Le kako bo zdaj? Kaj bo drugače, kako sploh bo?" Vrh vsega pa še testi, izpiti, usmerjanje in preusmerjanje, preveliko število prijavljenih za določeno smer. No, upam, da bom vzdržala, saj ni več dolgo do začetka novega leta, toda skrbi me, ko bodo izpiti. Če jih ne bom uspešno opravila, se bom morala spet preusmeriti, kot se je to že večkrat zgodilo: nekajkrat samo v mislih, letos pa tudi v resnici. Ko sem bila majhna, sem sanjarila, da bom učiteljica, potem sem se premislila in govorila, da bom šivilja. To misel sem hitro opustila in začela sem razmišljati o poklicu vzgojiteljice. Tako sem letos poslala prijavo za vpis na to šolo, toda morala sem se spet preusmeriti. Nato sem prijavo poslala na zdravstveno šolo v Ljubljani in upam, da bom tam tudi ostala, če bom le sprejeta. Kaj pa če ne bom?! Spet en problem več. Pa še pravijo, da smo mladi brez problemov!

*Anka Krnc, 8. razred - 1980 / 81*

## TEK

Že od malega rada tečem. Za tek imam največ možnosti med letnimi počitnicami, ko sem na Gorenjskem, saj je sadovnjak, po katerem tečem, v neposredni bližini.

Nekaj let sem tekla le do nekega drevesa in nazaj, letos pa sem vzela palico in z njo izmerila pot, dolgo točno sto metrov. Nato sem vzela uro, ki kaže tudi sekunde, in predlagala sestri, da bi šli teč na sto metrov. V naslednjih dneh sva tekli še na dvesto, tristo, šeststo in tisoč metrov. Seveda sva druga drugi gledali na uro in rezultat potem tudi zapisali. Ti rezultati pa so bili iz dneva v dan boljši. Nekateri so bili še celo boljši od tistih v šoli. Tudi noge me niso več tako bolele kot prve dni. S Tadejo sem tekla vsak dan, četudi je bila trava še mokra. Najraje sem tekla bosa; seveda le takrat, kadar je bilo toplo.

Kar nič rada nisem šla proti koncu počitnic domov, saj sem mislila, da dolgo ne bom mogla tako teči, kot sem na Gorenjskem.

A sem se zmotila, kajti zdaj tečem prav vsako uro telovadbe. Vendar pa kljub temu vsak dan komaj čakam, kdaj bom lahko na Gorenjskem spet bosa tekla po sadovnjaku.

*Damjana Zupan, 8. razred - 1980 / 81*

## NASTOPILA SEM OB POIMENOVANJU ŠOLE

Drugega aprila letos smo našo šolo poimenovali po rojaku, akademiku dr. Pavlu Lunačku. Že pred nekaj leti so na šoli odkrili spominsko ploščo, na kateri piše, da je bil akademik Lunaček rojen v stari šoli, 2. aprila pa so temu dodali še ime šole na šolsko stavbo in doprnski kip dr. Pavla Lunačka.

Tistega dne so me izbrali, da se bom zahvalila vsem, ki so pomagali, da je prireditelj ob poimenovanju lepo uspela. V šoli sem dobila list, na katerem je bil zahvalni govor. Dolgo sem ga pred proslavo ponavljala v nekem razredu. Bilo je zelo napeto pričakovati, kdaj bom nastopila. Profesor dr. France Novak - Luka je govoril o svojem sodelavcu dr. Lunačku, Lunačkova sorodnica Mara Rupena pa je odkrila doprnski kip. Nekajkrat sta zapela tudi mirnski pevski zbor in naš otroški zbor. S

harmoniko nas je spremljal Stane Peček. Prišel je čas zame. Imela sem tremo, pa je le nekako šlo, čeprav se mi je proti koncu tudi zataknilo. Še posebej sem se zahvalila dr. Francetu Novaku, naši dobri znanki Mari Rupena, obratu Agrostroj in tovarni Dana.

Še dolgo se bom spominjala poimenovanja naše šole, še posebej s ponosom, ker so mi v njej dodelili tako pomembno vlogo.

*Nataša Pevec, 5. razred - 1982 / 82*

## **S POKLICEM BOM ŽIVELA**

Poklicev je zelo veliko, vendar se moraš ob koncu osnovne šole odločiti le za enega. Meni je zelo všeč arheologija. V tem poklicu bi rada raziskovala preteklost, iskala stare dragocenosti - vendar mi doma ta poklic branijo. Če bi res našla kakšno dragocenost, bi jo predala kakšnemu muzeju. Včasih, kadar ne bi imela dela, pa bi lahko obiskovalcem muzeja povedala, kar bi jih zanimalo v zvezi z razstavljenimi predmeti. Včasih bi odšla tudi v kakšno drugo državo, kjer bi se lotila raziskovanja. V tem poklicu bi spoznala tudi nove ljudi, nove kraje, še posebno pa nove prijatelje, s katerimi bi sodelovala pri izkopavanju.

Pred nekaj dnevi sem prebrala knjigo Hrošč leti v somraku. Ker ta knjiga pripoveduje o 300 let starem egipčanskem kipu, me je ob branju poklic arheologa še bolj pritegnil. Letos smo imeli naravoslovni dan v Prirodoslovnem muzeju v Ljubljani. V muzeju me je najbolj pritegnila mumija, okostje mamuta ... Tudi ta obisk je prispeval k mojemu razmišljanju o tem poklicu. V domačem kraju bi odprla grobnico grofov Barbo, ki je v spodnjih prostorih kapele na pokopališču.

V našem kraju bi lahko še iskala okamenele školjke, ki so dokaz, da je bilo tudi pri nas nekoč Panonsko morje. Kako pa to vem? Učiteljica mi je pokazala prave okamenele školjke iz naših krajev. So zelo lepe. Pod gradom Škrljevo pa bi poiskala skrivne hodnike, po katerih bi prišla do kakšnih pomembnih predmetov iz preteklosti. Prizadevala bi si, da bi grad preuredili v muzej. Grad bi bil preurejen tako, da bi vse sobe, v katerih sedaj žive ljudje, obnovila v take prostore, ki bi bili vsaj malo podobni tistim prostorom, ki so bili v gradu v času, ko so tam živeli grofje. Napisala bi tudi knjigo o arheoloških najdbah v našem kraju. Tej knjigi bi dala naslov Izkopanine pričajo o davni preteklosti Šentruperta.

Pisala bi tudi arheološki dnevnik. Imela bi svojo delovno sobo. V njej bi imela pisalno mizo in zvezke, v katere bi si zapisovala

primere, ki bi jih raziskovala. Na mizi bi imela tudi knjige, ki bi jih rabila za svoje vsakdanje delo. V svojem kabinetu bi spravljala tudi izkopanine, dokler jih ne bi preučila in oddala muzeju. Gotovo bi veliko razmišljala o primeru, ki bi ga raziskovala. Morda bi se mi prav ob razmišljanju porodila kakšna ideja. Mislim, da bi moje delo v tem poklicu meni, ljudem iz našega kraja veliko pomenilo.

Čeprav je ta poklic arheologa zdaj še v mojih sanjah, si potiho le želim, da bi te sanje postale resnica. Če pa bom opravljala kak drug poklic, bo pa kak konjiček gotovo povezan z arheologijo.

*Marička Gorenc, 5. razred - 1988 / 89*

## ŠILČEK

Meni ni bilo všeč, da sem moral svinčnike in barvice vedno šiliti pri košu za smeti. Učiteljica se je tudi jezila, če sem šel med poukom s svinčnikom in šilčkom h košu. Če sem pustil ostanke ošiljenega svinčnika pod klopjo, je bilo pa spet vse narobe. Zato sem izdelal šilček po lastni zamisli.

Vzel sem navaden šilček, lepilo in prazno škatlico od kreme. Z nožem sem na boku škatlice izrezal primerno veliko odprtino za šilček. Šilček sem z lepilom prilepil v škatlico, da je gledala ven samo luknjica, pokril sem pokrovček in moj šilček je bil izdelan.

Ker je škatlica dovolj velika, lahko ošilim več svinčnikov, preden jo odprem in stresem odpadke.

Ta šilček je bil všeč tudi mojim sošolcem in so me posnemali. Zdaj imajo take šilčke tudi drugi učenci na naši šoli, vendar je to moj izum.

*Matjaž Škoda, 6. razred - 1989 / 90*

## KO BOM VELIK

Ko bom velik, bi bil rad košarkar. Igral bom v kakšnem dobrem klubu. Že zdaj rad mečem na koš in velikokrat že zadenem. Najrajši bi bil napadalec. Trudil bi se, da bi večkrat zadel koš. Veliko bom podajal. Podnevi bi imel trening, zvečer pa bi igral na tekmah. Igral bi v zelenem dresu. Imel bi številko štiri, ker sem bil star štiri leta, ko sem začel igrati košarko. Mogoče bom tekmoval v Ameriki. Rad bi se srečal z ameriškimi igralci. Naučili bi me zabijati na velik koš.

Navijači bi ploskali.

*Tjaž Brezovar, 1. razred - 1997 / 98*

## UČITELJ

Doma imam dve navihani sestri, Nini in Irencu. Razumemo se kar dobro, čeprav mi nagajata. Največje težave nastopijo, kadar se hočemo kaj skupaj igrati. Sestri bi se radi igrali s punčkami, jaz pa nogomet. Zaradi tega smo se že velikokrat skregali. Nekega dne pa smo vendar našli primerno igro za vse. Odločili smo se, da se bomo šli šolo. Rečeno – storjeno. Na kup smo znesli barvice, svinčnike, tablo, krede in zvezke. Nini je postala mama, Irenca učenka, jaz pa učitelj. Imel sem svojo redovalnico, kamor sem zapisoval ocene. Imeli smo vse predmete, razen glasbe, ki je preveč ne ljubim. Pouk se je začel ob določeni uri in je trajal petnajst minut. Najprej smo imeli matematiko. Irenci sem na tablo napisal nekaj preprostih računov, ona pa je zraven nekaj načekala, včasih pa je napisala tudi kakšno številko. Pri slovenščini je Irenca rada brala in pisala, kolikor je pač mogla. Pri telovadbi smo tekli, pri likovni vzgoji pa risali. Pri ocenjevanju sem bil strog, zato je padla marsikatera enka. Nini je včasih prišla na pogovorne ure, kjer sem Irencu pohvalil ali pa pograjal. Ob tej igri sem se čudovito počutil, saj resnično želim postati učitelj. Upam, da se mi bo želja uresničila.

*Tomaž Bartolj, 6. razred – 1997 / 98*

## NA PRVEM ŠOLSKEM PARLAMENTU

V petek, 23. oktobra, smo na naši šoli imeli prvi šolski parlament, ki smo se ga poleg ravnateljevega vodstva udeležili vsi predsedniki ter tajniki oddelčnih skupnosti. Iz našega razreda sva bila to sošolec Peter in jaz, predsednica.

Pogovarjali naj bi se o štirih točkah, a nam je čas dopustil le dve.

Najprej smo ugotovili namen parlamenta. To seveda niso prepripi kot v našem pravem parlamentu, temveč je namen, da se pogovorimo o vseh nujnih rečeh. Zatem pa smo imeli kratko izbiranje. In sicer smo kot neki magnet med nami in ravnateljem izbrali sošolko Petro, ki se je že lani spoprijela s tem opravilom, zato je že več kot navajena. Nato pa smo prešli še na drugo točko, o varnosti v prometu. Govorili smo predvsem o našem



prometno slabo varovanem Šentrupertu. Sklenili smo, da bi bilo pametno kraj dopolniti z nekaterimi rečmi, kot so ležeče prepreke, še kakšna tabla, ki obvešča, da so na cesti otroci, in podobno. To bi prav gotovo malce bolje vplivalo na promet. Spregovorili smo tudi o nevarnih mestih v našem kraju ter vse zapisali. Odločili smo se, da bomo naredili plakate in jih razobesili po šoli ter tako učence opozorili. Potem smo nekaj stvari še zapisali: o nevarnih vožnjah z mopedi, s traktorji ter seveda z avtomobili in še s kolesi, do tega, da bi bilo pametno nositi kresničke in nujno čelade ... In ure in s tem našega prvega parlamenta v tem šolskem letu je bilo konec.

Sklenili smo kar nekaj pametnih reči, a prav vse bomo skušali tudi uresničiti. Najprej bo vsaka oddelčna skupnost dobila zapisnik našega kar precej resnega parlamenta, ki pa je bil na srečo veliko bolj miren od tistih velikih, pa tudi uspešen. Se strinjate?

*Tina Medved, 6. razred - 1997 / 98*





V

ZAVETJU

DRUŽINE

## MOJI UČENKI

Teta Rozika, pri kateri stanujem, ima tri hčerke. Ko pridem iz šole, moram nanje paziti. Eni je ime Darinka, drugi Roži, tretja pa je Nadica. Nadica gre največkrat popoldne spat, zato se mi zdi, da je najbolj pridna. Roži in Darini pa že sami malo popazita. Ko napišem nalogo in se naučim, me prosita, če bi se šli šolo. Jaz sem seveda učiteljica. Obe učenki bi bili radi v prvi klopi. Sedaj smo se že naučili črki A in O in številki 1 in 3. Seveda jima moram za nagrado narisati čebelico, pa napisati 5. Učita se še kar dobro. Darini zna boljše, ker je starejša. V šoli sta še kar pridni in me ubogata. Dam jima tudi domačo nalogo, ki jo morata napisati takrat, kadar sem jaz v pravi šoli. Popoldne pa naloge pregledam in se spet kaj novega naučimo. Prav te dni se bomo učili črko B in številko 4. Kmalu bosta moji učenki znali računati in pisati, čeprav je Darinka stara pet let, Rožica pa štiri leta.

*Mimica Korošec, 4. razred - 1963 / 64*

## DELALA SEM ČIPKE

Moja mama izdeluje čipke za Gospodinjski biro Škofja Loka. Ta biro je podružnica podjetja Čipka iz Idrije. Čipke se je naučila delati, ko je še hodila v šolo. Ponovno je začela delati čipke pred dvema letoma. Jaz sem jo vedno rada gledala pri delu. Prosila sem jo, naj še mene nauči. Najprej sem se naučila delati kitico, nato ažur in potem vzorček v obliki štiriperesne deteljice. Čipkarstvo je lepo ročno delo, čeprav je težko. V našem kraju ni čipkaric; samo moja mama in naša soseda znata izdelovati čipke. Mama pravi, da izdelovanje čipk počasi izumira. Jaz pa bi prav rada delala čipke, da tako lepi izdelki ne bi šli v pozabo.

*Darinka Obranovič, 4. razred - 1963 / 64*

## SPOMIN NA BABICO

Ko je bila moja babica še živa, je bil zame najlepši tisti čas, ki sem ga preživel pri njej. Najbolj živo so mi v spominu ostali dolgi zimski večeri. Zunaj je nalahno padal sneg, mi pa smo se tiščali peči in poslušali njeno pripovedovanje. Najraje smo poslušali spomine. Najbolj se spominjam tele prigode iz njene mladosti, ko je živela v Rusiji.

Pripovedovala je, da sta ona in njen oče nekoč na vozu peljala malega telička v mesto. Ko sta se peljala po velikem gozdu, ju je napadla tolpa volkov. Babica je pripovedovala, da še nikoli ni tako pognala kot takrat. Babičin oče pa je streljal na volkove. Ko sta videla, da streljanje ne pomaga, sta vrgla volkovom ljubkega telička. Volkovi so planili nanj in ga raztrgali ter pojedli. Babica se je spustila v jok, kajti njen najljubši teliček je moral umreti. Oče jo je tolažil in dejal: "Bolje je, da sva dala telička, kakor da bi žrtvovala sebe."

Ta dogodek je babica tako živo pripovedovala, da se mi je zdel podoben odlomku iz lepe knjige. Škoda, da babice ni več.

*Vojko Milošič, 6. razred - 1964 / 65*

## MOJA PIŠČALKA

Med počitnicami mi je bratranec iz Ljubljane prinesel majhno leseno piščalko. Zelo lepo je igral nanjo, kar se je naučil v glasbeni šoli. Ko pa sem jaz poskusila igrati nanjo, ni bilo nobenega pravega glasu iz nje. Tako je ležala pozabljena v predalu mize kake tri tedne. Ko sem bila poleti nekega dne čisto sama doma, sem se spomnila. Začela sem igrati. Že sem dobila glas pesmi, na katero sem mislila. Od takrat večkrat igram, vendar samo po posluhu, ne pa po notah. Veseli me igrati. Tudi nastopila sem že - igrala sem dve pesmi na naši pionirski konferenci.

*Marija Bizjak, 7. razred - 1964 / 65*

## **POSTAL SEM STRIC**

Star sem šele devet let, pa sem že stric. Imam brata, ki je dvanajst let starejši od mene. Je že poročen in ko je dobil hčerko Majo, sem postal stric. Ko so ljudje to zvedeli, so mi čestitali. Bilo mi je nerodno. Sedaj pa sem se že navadil. Radoveden sem, če me bo Maja klicala stric. Zdaj je stara že eno leto in kliče ata in mama, stric pa še ne more reči. Raje bi videl, da bi mi rekla striček, ne pa stric.

Majo imam rad, ker je zelo prijazna in pridna. Komaj čakam, da bo zrasla, da bi se kaj pomenila.

*Miro Brezovar, 3. razred - 1969 / 70*

## **MOJA STARA MAMA**

Moji stari mami je ime Justina. Stara je že 80 let, a je še zelo mladostna. Ljudje pravijo, da je stara komaj 60 let. Je srednje postave in se drži še kar pokonci. Hodi lahkotno kot kakšna deklica. Roke ima lepe, čeprav veliko dela. Skozi kožo se ji vidijo modre žile. Na obrazu ima le malo gub. Lase ima skoraj črne, le tu pa tam je videti kakšen siv las. Lase ima vedno skrbno počesane. Tudi zobe ima še kar dobre. Vsak večer se jih umije. Zato lahko je.

Moja stara mama zjutraj pozno vstaja, ker gre zvečer pozno spat. Ves dan dela, samo po kosilu gre počivat. Rada bere knjige in časopise. Zelo rada poje in posluša radio. Če pa ji je kakšna pesem všeč, tudi zapoje zraven.

Ima sedem otrok, vse ima rada. Kadar pridejo k njej, je zelo vesela. Speče potico in kruh, da jih pogosti. Tudi svoje vnuke ima rada.

Želim, da bi nam živela še mnogo let!

*Miro Brezovar, 3. razred - 1969 / 70*

## **O MAMI**

O mami vem veliko povedati. Nekaj pa bom napisal.

Moja mama je dobra zame in veliko pretrpi, da naju preživlja. Veliko dela in se nobenega dela ne boji.

Moja mama je dobrega srca in dobrega značaja, zato je tudi

nekaj vredna. Ne toliko, kot si drugi mislijo. Več je vredna. Zjutraj zgodaj vstaja in gre v službo. Tam jo že čaka delo. Ko pride domov, pa gleda po drugem delu. Mamu imam rad in je nikomur ne dam.

*Pavel Brcar, 4. razred - 1970 / 71*

## MILO ZA DRAGO

Nekega dne sem zalivala rože na oknih. Precej vode mi je še ostalo, zato sem jo zlila skozi okno, ne da bi dobro pogledala. Pod oknom pa je stal brat Marjan, ki je ravno pometal. Nisem ga opazila in zlila vodo naravnost nanj. Ko sem videla, kaj sem naredila, sem se začela na ves glas smejeti. Ker je bil brat ves moker, se mi je hotel maščevati. Zapodil me je iz sobe in kar v copatah sem morala bežati. Bil mi je že tik za petami, ko je bilo treba čez plot. Odrinila sem se, da bi preskočila. Toda joj! V copatah sem se znašla sredi velike luže na poti. "Plusk," je naredilo in sem bila vsa mokra. Brat pa se je zdaj smejal, ker je videl, da sem tudi jaz vsa mokra.

Kadar zdaj zalivam rože, raje dobro pogledam in šele nato zlijem vodo skozi okno, ker se mi je takrat vračalo milo za drago.

*Rozi Ramovš, 7. razred - 1970 / 71*

## MOJ BRAT IN JAZ

Odnosi med menoj in mojim bratom? Ha, to je v najini zgodovini posebno poglavje.

Moj brat Andrej - velik, močan, kratkolas fant, je poln norčavosti in nagajivosti. Nagajivost mu kar sili iz njegovih bleščečih oči. Vse to bi rad skrnil, a se ne da. Včasih pa mu le uspe.

On je velik in močan, a jaz bi morala biti pred njim vedno majhna in nebojljena deklica. Jaz pa takšna nočem biti.

Andrej je sedaj v Mariboru in mi je dolgčas po njem. Kako tudi ne, saj sva bila prej vedno skupaj. Če pa sedaj prideva skupaj, takrat je joj. A ne vedno. Včasih me lepo sprejme, včasih pa me za pozdrav udari po hrbtu in začne na meni preizkušati svoje sposobnosti. Kadar mi ni, da bi bila z njim, si poiščem kakšno delo. Včasih pa tudi od mene dobi kakšno gorko okoli ušes ali po licu. To je odvisno od tega, kam prileti. A takrat jih tudi jaz

skupim.

Vedno pa nisva takšna. Znavo se imeti tudi rada. Skupaj premišljava, bereva revije, poslušava plošče ali pa se zabavava vsak po svoje. Najina skupna zabava je prijetna tudi ob poslušanju radia ali reševanju križank.

Če ima v šoli kdaj veliko dela in težavne risbe, mu pri risanju prav rada pomagam; tedaj je moje pomoči zelo vesel.

Ne, to niso vsi odnosi med menoj in bratom. Imava še veliko drugih lastnosti in počneva še veliko drugih zanimivih in zabavnih stvari. Karkoli počneva, nikdar ne moreva skriti, da se imava zelo rada.

*Živa Hajdinjak, 8. razred - 1970 / 71*

## **“MLADI GOSPODAR”**

Ker si je mama poleti zlomila nogo, moram sedaj skoraj vse delati jaz; le sestra mi včasih pomaga, ko pride iz službe.

Vsako jutro moram vstati ob petih in opraviti delo v hlevu, pri prašičih in v kuhinji. Dopoldne grem v šolo, popoldne pa sekam drva ali pa pospravljam okoli hiše in v hlevu.

Za učenje nimam skoraj nič časa. Nalogo največkrat pišem zvečer, učim pa se na postelji, dokler zraven knjig ne zaspim. Zjutraj se ne morem učiti, ker moram zgodaj vstati in delati. Ker moram tako delati, mi ljudje pravijo “mladi gospodar”.

Želim si, da bi se mamina noga kmalu pozdravila, da bi lahko spet hodila in delala, kot je včasih. Potem bi bila jaz prosta, imela bi dovolj časa za učenje in pisanje nalog. Nič zato, če ne bi bila več “gospodar”.

*Tončka Cimerman, 6. razred - 1971 / 72*

## **MOJA MAMI**

Moja mami je Ani. Imam jo zelo rada. Ko grem v šolo, jo vedno poljubim. Zelo težko sem brez nje. Kadar sem bolna, skrbi zame. Zato ji pravim: zlata mama.

*Andreja Urbič, 1. razred - 1972 / 73*



## NAŠ IVANČEK

Najmlajši član naše družine je bratec Ivanček, ki je komaj štirileten deček.

Ivanček je ljubek fantiček svetlečih, temno rjavih – skoraj črnih las in lesketajočih modrih očk. Je zelo zgovoren in priden deček. Zelo rad gre z menoj v trgovino, pa tudi drugače je rad pri meni, posebno kadar kuham, saj mu skoraj vedno spečem palačinke, ki so njegova najljubša jed. Veliko se pogovarjava. Ko sva nabirala regrat, je začel spraševati, če je v drogu električna. Ker ga nisem dobro razumela, sem rekla, da ni. "Joži pa je rekla, da je," mi je rekel. Vprašala sem ga, na katerem drogu je mislil. Ko je pokazal električni drog, sem mu povedala, da je v njem električna. Ni minilo nekaj minut, ko je spet začel: "Maji – to ime mi je dal, ko še ni znal izgovarjati r – bova šla po zvončke?" Ko sem mu povedala, kdaj, me je začel vleči za lase. "Ivan, daj mi mir," sem mu jezno rekla. "Jaz nisem Ivan," mi je užaljeno rekel. "Kaj pa si?" sem ga vprašala, čeprav sem vedela, kaj bo odgovoril. "Ivanček sem." "Pa Janez tudi, ali ne?" "Ne, Janezek sem." Čez nekaj sekund je zopet rekel: "Veš, Maji, jaz sem tudi Ivi pa Ivo." Čez nekaj časa mi je začel metati prst v košaro. Ko sem mu rekla, naj je ne meče, mi je rekel: "Saj je ne mečem, jo devam." Le kdo bi se nanj jezil, tudi jaz se nisem. Iz košare sem pobirala prst, Ivanček pa se mi je smejal. Kaj sem hotela, smejala sem se mu še jaz.

Tak je naš Ivanček: pameten, zgovoren in dobron srčen deček.

*Marica Ramovš, 8. razred - 1972 / 73*

## NAŠA DRUŽINA

Naša družina šteje osem članov; to so starši in šest otrok: Stanko, Tone, Tomaž, Janez, Jože in jaz, ki sem najstarejša.

Stanko je moj najstarejši brat. Deset let mu je. Je najmanj poreden, čeprav tudi priden ni.

Tone je eno leto mlajši od Stanka in je mnogo bolj poreden.

Jože se posebno odlikuje pri pretepanju.

Tudi Janez, ki ima šele tri leta, se že rad pretepa; kadar gremo po kostanj, ga nabere več kot jaz. Tudi jurčkov najde včasih več kot jaz, in kadar gremo z njim po gozdu, govori: "Tu že stric pobral jurčke," če jih ni; če pa so, reče: "Tu stric še ni pobral jurčkov."

Tomaž včasih ponagaja Janezu in Janez mu vrne tako, da ga po obrazu opraska in da ga grize, če nima druge prilike; čez dve minuti pa sta zopet prijatelja.

Jaz sem najstarejša od otrok in edina deklica. Včasih se štirje fantje zmenijo, pa mi jih naložijo. Kadar pišem nalogo, mi nagajajo, da vse spacam.

Domačija naše družine je na samem v dolini. Mimo nje teče voda, ta pa nam melje, žaga, mlati in daje elektriko, ki jo imamo kar na pogon vode, tekoče mimo nas.

Ukvarjamo se s kmetijstvom; imamo kravo in pet ovc. Vprežne živali pa nimamo. Namesto nje smo otroci, posebno kadar je treba vlačiti drva. Oče ne more delati, ker ga boli noga, zato moramo pomagati otroci. Oče si je pokvaril nogo na vojaških vajah in ne more več delati. Lahko počasi hodi z berglami in nas spodbuja k delu. Če kdo ne dela, je tepen, da drugič lahko hitro naredi, kar je treba.

*Slavka Krnc, 5. razred - 1974 / 75*

## **BILA SEM MAMA NAMESTO MAME**

Mama je šla v Novo mesto k zdravniku. Ker je bilo v zdravstvenem domu veliko ljudi, se je vrnila pozneje, kot je mislila. Zelo jo je skrbelo, kdo bo skuhal očetu kosilo, še bolj pa, ali bomo dovolj pazili na leto dni starega sinčka, da se mu ne bi kaj pripetilo. Ko je odhajala, nam je desetkrat zabičala, naj pazimo nanj.

Ko je mama odšla, sem se takoj lotila dela. Ker sem v hladilniku našla lep kos mesa, sem sklenila, da bom skuhalo golaž. Malo sem se bala, če se mi ne bo posrečilo. Med rezanjem čebule so me zelo pekle oči, zato sem morala večkrat odnehati.

Ko je prišel očka domov, sem mu postregla z golažem. Pohvalil me je, da sem dobro skuhalo. Po kosilu sem pomila posodo. Ko se je mama vrnila, je bila zelo vesela, ker ni pričakovala, da jo bom tako dobro nadomeščala.

*Zdenka Rejc, 6. razred - 1974 / 75*

## ŽENA, KI VE, KAJ OTROKU POMENI MATERINA LJUBEZEN

Soseda Justina Bracar ima dva otroka, ki sta že pri kruhu. Pri hiši pa ima v reji dečka, ki obiskujeta posebno šolo na Mirni. O delu z njima je takole pripovedovala:

“Starejši, Dušan, je pri hiši že tri leta in hodi v četrti razred. Z njim nikoli nisem imela posebnih težav, čeprav je s takimi otroki, ki niso sposobni, da bi obiskovali normalno šolo, ponavadi težko. Toda z vztrajnostjo in dobro voljo lahko marsikaj dosežeš.

Jožko pa je pri nas šele pol leta. Z njim je bilo v začetku težko, kajti treba ga je bilo privaditi na umivanje in mu vliti moč, da lahko naredi nalogo, čeprav včasih misli, da tega ne zmore. Ker je vedno pozabil, kaj ima za nalogo, sem mu naročila, da mora navodilo za nalogo napisati v beležko. To mu je pomagalo in ob polletju je bil odličen. Sicer pa moram obema, Dušanu in Jožetu, naloge vedno pregledati in jima pomagati, ko jih delata. Da, potrpeti je treba z njima, pa gre!” je menila soseda.

Z občudovanjem sem gledala to ženo. Svojemu delu na kmetiji, ki ga je vedno dovolj, je pridala še eno skrb in delo. Prevzela je vlogo matere in otrokoma skuša nadomestiti materino ljubezen.

*Zdenka Jurglič, 8. razred - 1974 / 75*

### UTRINKI

Moje otroštvo je bilo srečno in zanimivo, kajti doma sem na kmetih, kjer se nisem nikoli dolgočasil.

V družini sem najmlajši izmed petih otrok, vendar zaradi tega nisem razvajen. Rad sem se igral s prijatelji, vendar sem moral pomagati tudi staršem. Vesel sem bil vsakega letnega časa, pa naj je bila to pomlad, poletje, jesen ali zima. Vsak letni čas je prinesel nove radosti in opravila. Spomladi sem rad nabiral trobentice, teloh in zvončke, saj so bile to prve znanilke spomladi. Rad sem opazoval tudi cvetočo češnjo pred hišo, na njej je bilo vedno veliko čebel, ki so nabirale med. Poleti je bilo prijetno, ker so bili tudi moji bratje doma in sem se z njimi lahko več igral. Hodili smo se kopat v bližnji potok, pomagali pa smo tudi staršem pri spravilu sena in drugih opravilih. Kadar smo spravljali seno, sem moral paziti vole, ker sem bil

najmanjši, vendar pa ni bilo nič kaj prijetno, ker so vole pikali obadi in so bili nemirni. Za poletjem pa je prišla jesen in tudi moj najlepši letni čas. Takrat sem doživel veliko zanimivega. Z bratom in s sosedovimi otroki smo pasli živino in se obenem igrali. Če je bila živina mirna, je bilo res prijetno na paši. Igrali smo se nogomet in med dvema ognjema, večkrat pa smo tudi zakurili ogenj. Takrat je bilo najlepše. Pekli smo krompir, koruzo ali kostanj, in se okoli njega igrali. Prijetno je bilo tudi na trgatvi, ko smo se lahko do sitega najedli grozdja. Ko sem bil še majhen, sem bil pri vsakem nekaj časa, moral pa sem pobirati tudi jagode. Zelo rad sem ličkal koruzo, kajti pri nas se je vedno zbralo veliko sosedov in je bilo na ličkanju vedno veselo. Pri ličkanju sem včasih zadremal, vendar nisem hotel iti spat, dokler nismo končali. Ko pa se je bližala zima, sem si vedno želel, da bi zapadlo veliko snega. Kadar je bilo dovolj snega, so prišli k nam tudi drugi otroci in smo se dolgo časa sankali. Po sankanju pa je bilo najbolj prijetno iti na peč, kjer sem se ves premražen dobro ogrel.

Zdaj pa imam že veliko več skrbi in tudi nisem več tako prost. Imel sem lepo otroštvo, moti me le to, ker imam govorno napako ter ne morem vedno vsega povedati, kar mislim. Upam, da bom tudi to lahko popravil in potem bom res srečen.

*Franci Ramovš, 8. razred – 1977 / 78*

## **KO PRESTOPAM PRAG OTROŠTVA**

Spomin mi sega daleč nazaj v otroštvo.

Od igrač se najbolje spomnim velikega medveda. Oblačila sem ga v svoje premajhne obleke. Spomnim se, da me je mama velikokrat vodila k “tetici v beli halji”, saj me je velikokrat bolel trebuh, imela sem previsoko temperaturo in cel kup otroških bolezni. Dobro se tudi spomnim, ko sem dobila bratca – dvojčka. Čudila sem se, kako more štorklja, ki ima tako šibke noge, prinesti kar dva dojenčka hkrati. Mami sem obljubila, da bom odslej vedno pridna, če bo naročila štorklji, naj prinese še sestrico. Čeprav sem nekaj dni potem res bila bolj pridna, mi štorklja želje ni izpolnila; čez deset let sem namreč spet dobila bratca.

Ko sem bila stara sedem let, sem prvič prestopila prag učenosti. Kolikor se spomnim, sem prva leta rada hodila v šolo, saj ni

bilo res tako hudo, kot so me nekateri strašili. Za lepo urejene domače naloge smo dobivali čebelice, za neurejene pa črno piko. Nekega dne sta mi brata s črnilom popackala zvezek in dobila sem črno piko. Bila sem žalostna, saj je bila to moja prva črna pika. Takrat se mi je zdela učiteljica zelo krivična. Če bi se mi to zgodilo sedaj, tega ne bi občutila kot krivico, ampak kot opomin, da bi pospravljala zvezke pred bratoma.

V šoli je šlo meni in drugim, s katerimi smo skupaj hodili v šolo, dobro, zato po poti iz šole nismo imeli skrbi. Vedno smo si izmislili kakšno novo igro, zaradi katere smo kasneje prišli domov, kot bi morali. Čim bolj sem se bližala domu, bolj sem se bala, saj sem vedela, da bom kregana. Izmišljanje raznih izgovorov ni pomagalo, toda kljub obljubi, da bom šla od tistega dne naprej po pouku hitro domov, sem obljubo mnogokrat prelomila, saj je vsakomur jasno, da se je bilo bolj prijetno potikati po gozdu, preskakovati potok, iskati gobe, kot pa iti domov, sestiti za mizo in delati nalogo.

Kljub mnogim težavam, pa tudi ob mnogih veselih trenutkih sem prišla do osmega razreda. Sedaj si le želim, da bi si izbrala poklic, ki mi bo kasneje v življenju ugajal. Še lani sem mislila, da izbrati poklic ni nič težkega, letos pa vidim, da je zelo težka odločitev.

Želim, da bi se povrnila v tisto mladost brez skrbi, ko v obrambo pokličеш mamo, ko ne moreš doumeti, da je injekcija zato, da bi se pozdravil.

*Bernarda Lamovšek, 8. razred - 1978 / 79*

## DVA IN EDEN IN DVA JE PET

To ni nova matematika. To smo bratje pri naši hiši. Tisti eden sem jaz, pred menoj sta dva starejša in za menoj še dva mlajša. Prvi po vrsti je Franci, ki je že končal osnovno šolo in je kar doma na kmetiji. Vozi traktor, motorno kolo, s katerim je imel že hud karambol, pa tudi s kolesom se rad pelje.

Drugi je Janko, ki hodi v šesti razred. Včasih se tako razjezi, da pograbi planko. Zelo rad se tepe, a navadno takrat pride oče in je pretepa takoj konec.

Jaz sem Toni – tretji fant. Včasih sem zelo poreden. Zelo sovražim domačo nalogo, ker se raje igram. Toda v šoli imam vseeno lepe uspehe. Tudi v Veseli šoli Pionirskega lista sem se večkrat izkazal. V pravi šoli pa sem petošolec.

Pavel je po mojem rojen slikar in umetnik. Zna odlično risati in izdelovati različne stvari iz lesa in papirja, iz gline in iz drugih materialov. On je učenec četrtega razreda.

Jožko, ki je najmlajši, včasih že tudi hodi po moško. Zelo rad liže bonbone, ki pa jih le redkokdaj dobi, saj bi jih moralo biti za tri. Kadar se vseh pet bratov dobi skupaj, navadno sledi pretep. Na srečo pa pride mama in je tako vojna kmalu končana.

Imam pa še dve sestri. Obe hodita v osmi razred. Toda to pa je že druga zgodba.

*Toni Krnc, 5. razred – 1980 / 81*

## **SEDEMNAJSTLETNIK**

Ime mu je Dušan; ima kuštrave, svetle lase, zato se preveč rad ne češe, čeprav se rad nosi po modi.

S svojimi sovrstniki rad igra košarko in rokomet. Je velik ljubitelj športa.

Zdaj pa k modi! Najrajši nosi kavbojke, puloverje pa take, da so na njih narisani športniki ali kaj drugega; glavno, da je kaj popisano. Čevljev nima preveč rad, najrajši je obut v lahki obutvi – supergah.

Nerad vidi, če ga kdo preveč graja, pa tudi, če ga preveč hvališ, mu ni po godu. Rad se poprime dela in ga ponavadi kar dobro opravi, le včasih ga “prime”, da odlaša svoje delo do zadnjega trenutka, potem pa se jezi, če v zadnji sekundi česa ne najde.

V šolo je hodil v Novo mesto, kjer se je učil za orodjarja. Sedaj je šolo že končal in bo nekaj časa na praksi v IMV na Mirni.

Rad posluša tudi moderno glasbo. Med ansambli ima najraje Srebrna krila, pri pevcih pa Zdravka Čolića. Sam pri sebi rad brunda kakšno melodijo. Mislim, da je čeden fant, kar ugotavljajo tudi druga dekleta, ki se mogoče rade pogovarjajo z njim.

To je moj brat!

*Nataša Vidmar, 6. razred – 1980 / 81*

## MOJ KONJIČEK JE DELO V KOVAČNICI

Moj oče je kovač. Ima kovačnico, v kateri je veliko strojev. In ti stroji so lahko tudi čudovite igrače, če znaš z njimi ravnati.

Z njimi sem naredil že veliko stvari. Stroji mi postajajo vse bolj všeč, ker me oče uči ravnati z njimi. Naučil sem se že variti in tako lahko očetu vse bolj pomagam. Tako mi ostane za žogo, ki jo imam tudi zelo rad, vse manj časa.

Očetu največ pomagam pri izdelovanju ograj za balkone, ki pa postajajo vse bolj dolgočasne, ker jih je vse več in so druga drugi podobne. Zdaj delam obročke za ograje. Naredil sem jih že dva tisoč. Z očetom grem ograje tudi postavljat. To pa zelo rad delam. Pri tem uporabljava različne stroje. Ti so pri upravljanju zelo zahtevni in tudi težki. A vendar sem se tega že privadil.

To je moj konjiček: Včasih je zelo naporen, a mi je vseeno to zelo všeč, pa še koristno je.

*Polde Koščak, 6. razred - 1980 / 81*

## MOJ BRAT – BODOČI GRADBENIK

Moj brat Rupert je star 16 let. Spomnim se, da je že majhen vedno nekaj gradil. Imel je veliko lego kock. Iz njih je delal hiše, s starejšim bratom pa sta večkrat tekmovala, kdo bo naredil iz kock lepšo garažo. V te garaže sta potem postavljala svoje modele avtomobilov. To je brat gradil v dnevni sobi. Ker sem se jaz igrala s punčkami in bi najraje videl, da bi bil sam, mi je punčke metal po tleh. Jaz pa sem mu razdrla garaže in hiše in takrat je bil zelo hud. Ko sta z bratom naredila garaže ali hiše, sta poklicala vse ostale člane družine, da bi povedali, kdo je naredil lepšo. Ponavadi je lepšo naredil Rupert. Seveda mi nismo prej nič vedeli, kdo je kaj naredil, zato se tudi Miru nismo zamerili, ko smo se morali odločiti, da je njegov izdelek slabši. Miro je potem užaljeno rekel: "Le čakaj, drugič te bom že premagal!" Toda Rupert se ni dal. Gradil je tudi iz mavca in iz mivke. V les sta z bratom izdolbila model kakšne živali, potem pa je tja vlil mavec in ko se je posušil, je kipec še naprej oblikoval. Zlasti čudovita je bila veverica. To je tudi pobarval. Na kupu mivke pred hišo je zidal gradove. Ko je v kakšni oddaji po televiziji videl grad, je podobnega poskušal narediti iz mivke. Ko pa je prebral kakšno pravljico, si je načrt za grad narisal na papir. Prinesel

ga je na mivko in ga pri straneh z njo pokril, da ga ni odnesel veter. Potem je hotel po svojem načrtu narediti čim lepši grad. Če sem ga opazovala, sem morala biti tiho, ker se pri delu ni pustil motiti. Natančno in počasi je delal ter vse tako izdelal, da je bilo trdno. Ko mi je stara mama brala pravljico Kraljična na zrnu graha, sem si to kraljično živo predstavljala v gradu, ki ga je naredil Rupert.

Rupert je hodil še na nižjo stopnjo osnovne šole, ko sta se z mamó lotila prenavljanja ene izmed sob v naši hiši. Tam je bil star pod, ki sta ga vrgla ven, potem je Rupert pomagal zaliti tla z betonom in tudi pri polaganju parketa je bil on glavni. Mama o tem večkrat pripoveduje in pravi, da je že takrat kar vedela, da si bo Rupert izbral kakšen poklic v zvezi z gradbeništvom. Tudi on je že takrat govoril, da bo zidar.

Zelo je bil srečen, ko se je v šoli lahko vključil v modelarski krožek. Čeprav imamo daleč do šole in bi se lahko domov peljal s šolskim kombijem, je raje ostal pri krožku. Njegovi modelarski in likovni izdelki so bili razstavljeni na šolski razstavi. Načrte za te izdelke je delal tudi doma. Še vedno ima spravljen načrt za hišo. Zdi se mi, da je to tak načrt, kot bi bil za pravo hišo. Na ta načrt je bil še prav posebej ponosen.

Rupert nam je lani svetoval, kako bi napravili garažo. Tudi pri gradnji je bil on glavni "šef". Vsi odrasli so ga hvalili.

Letos hodi Rupert v prvi letnik Srednje šole tehniških usmeritev v Novem mestu. Vsak dan se vozi z vlakom. Do postaje ima pet kilometrov. Tja ga največkrat pelje brat z motorjem, a je vseeno zelo naporno. Zdi se mi, da je ta šola zelo težka. Brat mora doma veliko risati in se učiti. Zdaj riše opeko, zidove, naris, tloris, stranski ris. Vse to mora biti zelo natančno narisano. Rupert zelo rad riše, zato je včasih razočaran, če ne dobi takšne ocene, kot jo je pričakoval.

Na tej šoli imajo več predmetov. Najbolj pomembni so tile: matematika, fizika, slovenščina in nemščina. Če nimajo učenci teh predmetov vsaj tri, ne morejo izdelati razreda. Poleg tega je najzanimivejši predmet, kakor pravi moj brat, OTP (osnove tehnike in proizvodnje). Pri tem predmetu rišejo načrte za hiše, trgovine, bloke ... kadar pa imajo delo v delavnicah, tudi zidajo, seveda pa za to prej naredijo načrt.

Moj brat pravi, da je v šoli, ki jo obiskuje, zelo lepo. Želi si postati dober gradbenik.



## DRESER KONJ

Meni je ime Ciril. Sem fant, športnik in še kaj – pa tudi DRESER KONJ.

Pri nas imamo dva ponija. Nekega dne sem očistil v hlevu, potem pa sem dal žrebca Pafrija na povodec. Nekaj časa sem ga sprehajal po dvorišču. Nenadoma sem mu rekel, naj se postavi na zadnje noge. Po tistem sem ga vsak dan dresiral. Kmalu je znal že kar dobro stati na zadnjih nogah. Vsakič, ko se je postavil na zadnje noge, sem mu dal sladkor, saj ga ima zelo rad. Ko je nekega popoldneva prišel oče iz službe, sem mu pokazal, kaj sem Pafrija naučil. Oče je mojo dresuro zelo dobro ocenil.

Kobilico Zoro pa sem naučil, da se prikloni. Da sem razvil njene sposobnosti, mi je uspelo z veliko potrpežljivosti. Zelo sem vesel, da sta naša ponija taka konja, ki se dasta dresirati.

Vsake večer jima nasteljem in dam vsakemu sladkor. Tako se jima tudi malo prikupim, da me potem pri dresiranju raje ubogata.

*Ciril Bizjak, 5. razred – 1988 / 89*

## KOREOGRAFINJA

Sem enajstletnica živahne narave, zato rada pojem in plešem. Včasih pa kakšen ples sestavim tudi sama in ga vadim toliko časa, da sem sama s seboj zadovoljna. Sestavljanje plesnega ritma ni mačji kašelj. Treba je veliko vztrajnosti in navora, da tiste sanje, ki jih vidiš v mislih, postanejo resnične. Veliko sem razmišljala, od kod tisti, ki sestavlja plese, dobi ideje za različne gibe. Meni se ideja porodi v mislih, gibi pa me spominjajo tudi na dogajanja v naravi: na ogenj, na veter ali pa tudi na kakšno žival. Kakšno dobro idejo lahko dobim tudi iz raznih videospotov ali pri poklicnih plesalcih, ki jih vidim na televiziji. Če je glasba nežna, si predstavljam, kako pomladni veter nežno ziblje trave ali giba drevesa. Tudi gibljivost svojega telesa moram vedno prilagoditi nežni ali bolj divji glasbi. Če je glasba bolj divja, si predstavljam, kako veter divje vrtinči listje ali kako lev s težkimi šapami drvi po gozdu v boju za svoj obstanek. Seveda vsega ne zamišljam vnaprej, vendar vedno vem, kakšen gib je v določenem trenutku treba storiti.

Navadno svojih zamisli ne spreminjam, včasih pa dobim kakšno boljšo idejo in je ples še bolj zanimiv.

S tem se ukvarjam le za zabavo in tako je nastal tudi ples KROKODILČKI na glasbo istoimenske skladbe skupine Čuki. Povabila sem svoje prijateljice, da smo skupaj uresničile moje ideje in z nekaj vaje uprizorile ples pred sošolci. Rezultat je bil dober in gledalci so bili kar zadovoljni.

Ne vem, kaj mi bo prineslo življenje, toda če bi se kdaj poklicno ukvarjala s koreografijo, bi vsekakor imela svojo skupino, svoje modne kreatorje, maskerja in frizerja, da bi bila moja skupina dobro pripravljena za nastopanje. Vsak dan bi plese vadili, pa tudi kondicijske priprave bi imeli. Skratka: moja skupina bi bila gotovo z uspehom poplačana za svoj trud.

*Karmen Lužar, 5. razred - 1992 / 93*

## LIKOVNICA

Doma večkrat rišem, barvam, izrezujem okraske in podobno. To seveda prav rada počnem tudi pri likovni vzgoji v šoli.

Rada strižem in lepim. Letos sem za novo leto naredila vse mogoče okraske, ki sem jih nalepila na strop, okna in vrata moje sobe. Poskusila sem napraviti okrasko za na jelko - dedka Mraza. Kako se to naredi, sem videla v neki oddaji na televiziji. Domači so mi rekli, da mi je okrasko kar uspel. Za okraske sem uporabila najrazličnejši papir, tanjši in malo debelejši. Nekatero okraske sem še dodatno pobarvala. Barvanje pa je tudi moje največje veselje. Najbolj me veseli, kadar imam pred seboj velik list in tempera barvice. Učiteljica likovne vzgoje je opazila, da najraje uporabljam močne, temne barve. Barve tudi rada mešam, da dobim nove barve. Nekateri moji sošolci se kar ustrašijo velikega belega papirja pred seboj in ne vedo, kje in kako bi začeli. Jaz pa se hitro odločim, kaj bom naslikala. Tudi barve nanašam s hitrimi potezami čopiča in sem navadno med prvimi gotova. Rada rišem nekatere živali.

Najljubše mi je, če lahko rišem in slikam zunaj, vendar to ni vedno mogoče, zato sem zadovoljna tudi, če rišem v sobi, za pisalno mizo. Včasih rišem tudi po asfaltu pred hišo. Rada rišem kroge, črte ali pa risbe, ki jih rišem medtem, ko mižim. Letos največkrat narišem igrico gobica ali avionček. Risanje je zame res pravi užitek in pravijo mi, da rišem prav tako rada kot moja sorodnica, ilustratorka Alenka Sottler.

*Martina Rugelj, 5. razred - 1992 / 93*

**EN DAN V INDIJI KOROMANDIJI**

Nekega dne sem se zbudila zelo dobre volje. Odšla sem v trgovino in tam kupila kruh. Na poti domov sem pomagala stari ženici nesti stvari, ki jih je kupila v trgovini. Doma sem nenadoma postala zelo utrujena. Legla sem na kavč in zaspala. Znašla sem se v nenavadni deželi. V njej je sijalo toplo sonce. Zagledala sem veliko jezero, ki ni kazalo znakov umazanije. Šla sem se kopat. Kmalu sem postala zelo lačna. Na trati zraven jezera sem zagledala odejo. Na njej sta bili moja najljubša jed pica in pijača koka kola. Nenadoma so k meni pritekla dolgolasa dekleta. Sklepala sem, da so vile. Z njimi sem se veselo igrala. Utrujena sem legla na odejo. Vile so mi pričele peti prelepo pesem, ki je nisem še nikoli slišala. Petje so spremljale meni neznanе ptice s prelepimi glasovi. Zaspala sem. Zbudila sem se doma na kavču. V roki sem držala prelep kamen, ki sem ga našla, ko sem se kopala. Spravila sem ga na skrivno mesto. Za to moje potovanje ne bo zvedel nihče, saj o njem ne bom nikomur povedala, ker mi ne bi verjeli.

A jaz vem, da sem bila takrat v Indiji Koromandiji. To potovanje sem si zaslužila, ko sem pomagala stari ženici. Upam, da se bom tja še kdaj vrnila.

*Mateja Gorenc, 6. razred - 1992 / 93*

**ČE BI BILA TAKA KOT PIKA NOGAVIČKA**

Piki Nogavički bi bila rada podobna po jahanju na konju, to pa zato, ker imamo doma konje. Jahala sem že kobilici Bonadejo in Bono. To sta mati in hči. Sta zelo ubogljivi. Najprej je oči dal na hrbet kobile sedlo in vse drugo, kar je potrebno za jahanje. Pomagal mi je gor. Nisem tako jahala kot Pika Nogavička, zato ker nisem tako pogumna kot ona. Nekaj časa me je vodil okrog, potem pa sem si upala že sama. Močno sem se držala za sedlo. Ko je kobila začela hitreje teči, jo je oči zaustavil. Strah me je bilo, da bi padla. Enkrat, ko je bila Bona že utrujena, se je postavila na zadnje noge in jaz sem padla. Ko sem vstala, sem se vsa tresla. Nehala sem jahati. Če pa bi bila taka kot Pika Nogavička, bi na konju delala stoje, kolesa, lastovke ... pa tudi koga bi vzela gor. Če bi šla na pot okoli sveta, in če bi bil konj že

utrujen, bi ga naložila na rame in ga odnesla naprej. In ko bi se utrudila jaz, bi zamenjala, da bi spet konj nosil mene.

Lahko bi konja tudi kaj naučila: skakati čez potok, kazati jezik gospem in gospodičnam, skakati po lužah in plezati po drevesu. To bi potekalo tako, da bi mu jaz pokazala, potem bi pa sam naredil. Če še ne bi znal, bi vsak dan vadila. Če bi pridno delal, bi ga nagradila s poslastico. Po lužah bi ga zato naučila skakati, ker bi rada videla, da bi konj ubogal samo mene in da bi bil poreden.

Če bi ga pripravila plezati na drevo, bi bil res prava izjema med konji. Jaz pa bi bila izjemna dreserka. Bila bi zapisana v knjigi rekordov in bila bi v časopisih.

Konj in jaz bi oba imela nogavice modre barve do kolen. Tudi kitke bi mu splekla. Bilo bi jih zelo veliko, ker ima močno grivo. Tako napravljena bi šla nakupovat v trgovino. Konja bi parkirala zraven avtov na parkirišču in gotovo bi me vsi začudeno gledali.

*Kristina Frelj, 4. razred - 1997 / 98*

## **SREČEN DOGODEK V NAŠI DRUŽINI**

Imam sestrico Jerco, ki je stara štiri leta. V nedeljo, 29. novembra, pa sem dobila še eno sestrico. Ime smo ji dali Lucija. Šla sem jo gledat v bolnico. Je majhna. Ima že lase. Lahko sem jo vzela v naročje. Vesela sem bila, ker ni nič jokala. Tisti dan, ko smo šli po Lucijo, nisem šla k pouku. Zdaj, ko je prišla domov, je pridna, ker spi. Veselim se, ko bodo prišli obiski, da bodo videli našo Lucijo. Rada imam obiske. Prišli bodo tudi otroci in se bomo igrali. Če ne bo mrzla zima, bom sestrico peljala z vozičkom na sprehod.

*Urša Grebenc, 2. razred - 1998 / 99*

## **STARI PREDMETI MOJE PRABABICE**

Prababico Ančko Hribar večkrat obiščem. Ima tudi stare predmete, kot so: šivalni stroj, staro omaro in staro peč. Peč je krušna. Okoli nje je klop, na kateri rad sedim. Čeprav ima peč razpoke, je prababica ne bi rada podrla, ker jo ima za spomin. Stara omara stoji ob vratih. Omara je rjava in ima lepe like, ki so vanjo vrezani. Šivalni stroj je v kuhinji. Prababica tudi na

njem zašije moje obleke. Največkrat so to hlače, ki jih strgam. Kadar pridem k njej, je zelo vesela. Njeni stari predmeti so mi zelo všeč. Kadar grem k prababici, mi vedno kaj da.

*Anže Mikec, 2. razred - 1998 / 99*

## **SONCE MI NAREDI PEGE**

Spomladi, ko posijejo prvi sončni žarki, se moj nos in lica spremenijo. Z lic in z nosu mi pokukajo pege. Sonce sije čedalje bolj močno, meni pa pege že prekrivajo cel obraz. Ko sonce zahaja, so pege bolj svetle in se manj vidijo. Čisto malo jih še imam. Kadar pa spet posije sonce, se močno vidijo. Nekateri pravijo, da sem luštna s pegami, zato tudi jaz mislim, da mi pristajajo, zato se ne skrivam pred soncem.

*Katja Pal, 3. razred - 1998 / 99*

## **SREČEN DOGODEK**

Zame je bil srečen dogodek, ko sem prvič molzel koze. Dobra molznica je bila koza Mojca. Od Sare smo dobili le malo mleka, ker je vse posesala Liska. Ko sem šel prvič molst koze, sem vzel s sabo stolček za molžo in vedro. Ker še nisem znal, mi je mama pomagala. Najprej mi je pokazala, kako se molze. Potem sem poskusil še jaz. Ni mi uspelo, ker nisem stisnil vimena zgoraj, kjer je najdebelejše, in nisem pomikal roke navzdol. Potem mi je mama še enkrat pokazala. Čez nekaj dni mi je uspelo in kmalu sem kar veliko namolzel. Od takrat sem molzel vsak dan, dokler je imela koza mleko.

*Nejc Ribič, 3. razred - 1998 / 99*

## **SONCE ZA ROŽE IN ZAME**

Sonce je v našem življenju nekaj posebnega. Vliva nam moč, upanje, srečo in veselje do življenja. Nekateri ljudje se sončijo ali berejo na soncu, jaz pa na soncu rada okopavam cvetlični vrt pred našo hišo. Kadar je sonce, me kar vleče ven in začnem okopavati, tako da mamici sploh ni treba izgubljeni besed.

Najprej populim večje zeli, nato prekopljem in poberem še manjše. Ko je končano, vzamem malo vode in jo poškropim po rožah, da se osvežijo. Preostali del dneva sem potem polna energije, ki mi jo da sonce. Tako je zame sonce zdravo za telo in za boljše počutje.

*Barbara Škoda, 5. razred - 1998 / 99*

## **STARA MAMA UPOŠTEVA PREGOVORE**

Moja stara mama Ivanka veliko ve. Povedala mi je tudi nekaj pregovorov, po katerih se tudi ona ravna in jih upošteva: "Fižol moramo saditi dopoldne, drugače se ne bo ovijal po kolih. Fižola ne smemo saditi, če dežuje, drugače ga pojedjo polži. Če imaš pri sebi denar, ko slišiš pomladi kukavico prvič zakukati, boš imel čez celo leto dovolj denarja. Če je okoli meseca ali lune sij, bo slabo vreme. Če se temni oblaki zbirajo nad Apnenikom, bo dež, če pa so nad Šentrupertom, ne bo dežja. Če lastovke nizko letajo, bo deževno vreme. Če je zjutraj megla v dolini, bo lepo vreme, če pa je v višjih predelih, bo slabo vreme. Če je zjutraj na nebu mavrica, bo dež, če pa je na nebu zvečer, bo lepo vreme." Mislím, da se ti pregovori skoraj zmeraj uresničijo, zato se jih bom tudi jaz poskušala zapomniti in se po njih ravnati.

*Irena Škarja, 6. razred - 1998 / 99*

## **ČAS JE ZLATO**

Čas je zelo dragocen, zato ga primerjamo z zlatom. Časa ne smemo zapravljati za nepotrebne stvari, ampak samo za potrebne. Jaz časa ne zapravljam kar tako brez potrebe. Samo včasih se dolgočasim, a ne dolgo. Vedno najdem kakšno delo. Pomagam mami pri gospodinjstvu, pazim bratca Tomaža, se učim in rada berem. V šoli se tudi trudim, da bi dobro izkoristila čas. Naredim tisto, kar reče učiteljica. Rada pobrišem tablo tudi takrat, ko nisem rediteljica. Hitro rešim nalogo in ubogam učiteljico.

*Ana Gorenc, 2. razred - 1999 / 2000*

## NESTRPNO SEM PRIČAKOVALA BRATCA

Dolgo časa sem bila edinka. To mi ni bilo všeč. Večkrat sem potožila mami, da nimam družbe. Zelo sem bila vesela, ko mi je mami povedala skrivnost, da je noseča. Nestrpno sem pričakovala trenutek, ko bom dojenčka lahko pobožala.

Med počitnicami sem šla z mamico na pregled v porodnišnico. Zdravnica nam je s pomočjo ultra zvoka pokazala našega dojenčka. Povedala mi je, da bom dobila bratca. Že med počitnicami bi ga rada stisnila k sebi. V nedeljo, 20. septembra 1998, sta se oči in mami odpeljala v porodnišnico v Ljubljano. Že naslednji dan pred poukom je oči prišel v šolo in mi povedal veselo novico, da sem dobila majhnega in šibkega bratca. Velik je bil 47 cm, težak pa 2850 g. Mamica in bratec sta bila v porodnišnici kar cel teden. Po porodu je bil bratec utrujen in je veliko spal. Vsak dan sva z očkom obiskala mamico in bratca. Že prvi dan sem ga vzela v naročje. Mami mi je v naročje najprej položila pleničko, potem pa še bratca. Kako sem bila vesela! Komaj sem čakala, da bomo vsi skupaj doma. Mami in bratec sta prejela okrog 20 telegramov. Obiskali so nas prijatelji. Bilo je zelo lepo.

Miha hitro raste. Sedaj že izgovarja prve besede, med njimi mi je najbolj všeč, ko me pokliče TASI.

Sedaj si ne morem misliti, kako smo živeli brez bratca, saj nas vsak dan znova razveseli. Mali Miha je prinesel v našo družino veliko veselja.

*Tjaša Brcar, 3. razred - 1999 / 2000*

## HVALA!

Verjamem v usodo. Verjamem, da je vsakemu človeku, še preden se rodi, načrtana neka pot, po kateri mora hoditi vse življenje. Tudi jaz sem pred dobrim desetletjem začela s to potjo. In hodim in hodim. Velikokrat bi najraje sedla in obupala. A takrat se najde nekdo, ki mi prišepne, da moram vztrajati in hoditi naprej. Ne vem zakaj, a največkrat so to ljudje, do katerih že od nekdaj čutim nekakšno prijateljstvo. To so starejši ljudje, ki jih imam morda rada tudi zaradi tistih prijaznih gubic. Gotovo pa jih imam najraje zato, ker so tu vedno ravno takrat, ko potrebujem prijatelja, s katerim bi se rada razjokala ali pa preprosto nasmehnila.

So kot nekakšni angeli varuhi in zahvaljevati bi se jim morala

... ne, nikoli se jim ne bi mogla dovolj zahvaliti. A vseeno čutim neko dolžnost, da se zahvalim vsaj nekemu izmed njih. Odločila sem se, da rečem hvala BERTI GOLOB.

Prvič sem jo začutila in spoznala preko njenih knjig, v katerih sem vedno našla nek smisel, ki je zadovoljil moje otroško srce, pa tudi moj razum, ki je iskal vedno nove informacije.

Močno sem si jo želela spoznati. Vsakič, ko sem prebiralala njene zgodbe, je ta želja rasla, in postala je tako močna, da se mi je uresničila.

Moja starejša sestra Urška se je dopisovala z njo in tako smo jo povabili k nam. Takrat je bilo moje srce polno veselja in njene članke v Družini in Mavrici sem po tistem obisku s še večjim veseljem prebiralala.

In potem se mi je zazdelo, da sem jo prerasla, njo in njene besede.

Zmotila sem se. Šele zdaj vem, kaj pravzaprav pomenijo. Šele zdaj vem, da starost pri branju njenih besed res ni pomembna. Berta Golob mi je pomagala prebroditi že veliko težav na moji dosedanji življenjski poti.

Vsaka pot nas nekam vodi – proti cilju in proti smislu. Jaz najdem smisel tudi v besedah starejših. Upoštevam njihove nasvete, obenem pa iščem besede, s katerimi bi se jim lahko zahvalila!

*Mateja Ramovš, 7. razred – 1999 / 2000*

## **SREČNI TRENUTKI V SVETU MIRU IN ZGODB MOJE STARE MAME**

Ko sem bila še majhna deklica s škratovsko črnimi očmi, sem vedno, kadar sem bila žalostna, iskala tolažbo v babičinem naročju. Čeprav je od takrat minilo že kar precej let, se navidezna vez, ki se je takrat spletla med staro mamo in menoj, ni pretrgala. Velikokrat jo obiščem. Takoj, ko stopim v njeno hišo, se mi odpre nov svet. Svet, v katerem ni hitenja, norenja in pehanja za nepomembnimi stvarmi. Svet miru in prisrčnosti, v katerem “vlada” moja draga stara mama – seveda z muckom v naročju. Vedno, kadar se ozrem v njen obraz, sicer prepreden z drobnimi gubicami, a tako prijazen in domač, začutim, da me ima rada.



Verjamem, da mi bo vedno prisluhnila in da bo vedno z mano. Ko pa se bo zgodilo tisto, kar se na koncu neizogibno mora zgoditi, se bom zvečer ozrla v nebo, posuto z zvezdami, in vedela bom, da je ona nekje tam zgoraj in da kot angel varuh pazi name. Že od nekdej vem, da je stara mama v resnici dobra vila, ki je le ujeta v zemeljsko telo. Kako bi sicer mogla pojasniti, od kod ima čarobni prah ljubezni, s katerim posipa svojo ljubljeno vnučko in vse ljudi okoli sebe?! In verjemite ali ne – tudi njena hiša je čarobna. Po zaprašenem podstrešju se potika na stotine palčkov, ki se radi gugajo v pajčevinastih mrežah, sicer pa so babičini pomočniki. Kadar namreč stara mama pripoveduje zgodbe minulih dni, palčki začarajo tako, da se človeku neizbrisno vtisnejo v srce. Njene zgodbe, ki jih pripoveduje v mehkem dolenjskem narečju, so kot glasba, ki iz neusahljivega vira bije globoko iz nje.

“Veš, Andrejka,” navadno začne zgodbo, vedoč, da v meni še živi njena petletna punčka, ki ji je vedno tako rada prisluhnila, “nekoč je bilo ...” In potem mi pripoveduje o času svoje mladosti: kako je šla prvič v šolo, kako se ji je izpolnila največja želja in je za odličen uspeh dobila zlat prstan, pa o tem, kako so otroci neprestano pričakovali Miklavža, in kaj se je pri njih dogajalo na veliko noč. Sama pri sebi sem si obljubila, da bom te babičine zgodbe povedala svojim otrokom, ti pa jih bodo povedali svojim in tako ne bodo nikoli šle v pozabo.

Tako se bom najlepše zahvalila stari mami – sončku mojega življenja, ki s svojimi toplimi žarki dobrote razveseljuje temo in odganja sence s sveta.

*Andreja Udovč, 8. razred – 1999 / 2000*





V

TA NAŠ

LEPI SVET

## **POZDRAVLJENA, MOJA DOLINA**

Prvi sončni žarki so se razlili nad dolino. Škrlatna zarja je oblila čudovito pokrajino in živo pisane gozdove.

Sonce se je visoko dvignilo izza obzorja in ogrevalo hladno jesensko jutro. Po sinjem nebu so plavali beli oblaki. Kazalo je, da bo danes lep dan. Pogled se mi je ustavil nad dolino, ki je bila še zavita v meglo. Pokazal se je gozd, ki je bil odet v pester barvni plašč. Sledila je Vesela Gora, na kateri je ponosno kraljevala stara cerkev, katere vrh se je bleščal v soncu. Pod cerkvijo so se razprostirala drevesa. Sonce se je poigravalo z njihovimi sencami. Sledil je spet gozdiček, nato pa se je pogled ustavil na škrljevskem gradu. Star, a še vedno dobro ohranjen grad je samotaril na prijetnem gričku. Pod njim se je razprostirala vas. V ozadju, na prisojni strani, se je dvigal Apnenik. Pod zidanicami se širijo vinogradi, v katerih je zdaj vse živo. Približeval se je gozd, ki se je kmalu končal z ostro mejo njiv in travnikov. Prikazala se je Zadruga, ki že od nekdaj slovi po lepih vinogradih. Zidanice in vinogradi so se bahavo košatili na sončnih rebrih. Pod Zadrago je ležala še v zadnjih odtenkih megle vas Draga.

Naša dolina je najlepša med vsemi. Posebno v jesenskem času, ko se gozd prevleče z nešteto barvami, je pogled nanjo čudovit. Jesensko sonce je pregnalo zadnjo meglo in se v srebrnih žarkih razlilo nad pokrajino.

*Rozi Ramovš, 8. razred - 1971 / 72*

## **MOJA VSAKDANJA POT OD ŠENTRUPERTA DO MAČKA**

Zazvoni. Učenci rinemo proti izhodu. Sošolke, s katerimi imamo skupno pot, so se odpravile v trgovino, zato sem to pot sama. Še pomaham jim, nato pa počasnih korakov odidem po asfaltirani cesti, ki vodi v mojo vas. Pred mano je 2 km hoje od Šentruperta do Mačka pod Okrogom.

Pridem do zadnje hiše v vasi. Pozdravim starejšo kmetico, ki v vrtu lopata. Prijetna hiša, veliko gospodarsko poslopje, hlev in kozolec dajejo vtis značilne kmetije v naši dolini. Hiša je prijazna, saj na njenih oknih cvetijo pelargonije in fuksije. Cesta vodi med zelo rodovitnimi njivami in travniki. Ta polja

imenujemo Povnica. Zakaj je dobila tako ime, mi ni znano. Če jo pogledam – Povnico namreč – s hriba, je podobna velikanski ponvi. Najbrž bo to kaj v zvezi z njenim imenom: ponev, ponvica, povnica – Povnica. Povnica je središče šentruperske doline. Tukaj je bil v davnih časih zadnji zaliv na JZ strani Panonskega morja. Še danes, ko kmetje orjejo, najdejo prenekatero okamenelo školjko. Tu so polja kmetov iz vse doline. Že se vidi tudi moj dom na gričku takoj nad vznožjem doline. Ko ga s pogledom površno ošvrknem, se spomnim, da je moja pot pravzaprav še kar dolga. Zaželim si, da bi imela kolo, saj bi bila z njim v dvanajstih minutah doma. Malo pospešim korak, tako da sem naenkrat že pri prvi hiši v vasi Škrljevo. To vas bi lahko označila kot vas samih velikih kmetov. Večina jih tesno sodeluje s kmetijsko zadrugo, zato so tudi zelo napredni. Včasih se mi zazdi, da kmetje – kooperanti precej tekmujejo med sabo tako v napredku kot tudi delu. Ko grem skozi vas, moram večkrat zatisniti nos, če le preveč smrdi iz hlevov. V vasi pač ni hiše, pri kateri ne bi imeli veliko več zemlje kot le vrtiček, zato ni čudno, da je skoraj polovica čistih kmetov.

Ko grem skozi vas, pridem do stare, že razpadajoče hiše, ki pa je znamenita, zato ker ima na zunanjem zidu naslikane freske. Dve freski sta še kar ohranjeni, medtem ko je ena že razpadla. Pa saj ni nič čudnega, saj je bila hiša zgrajena 1706, v njej pa ne stanuje nihče več. Baje so freske pod okriljem spomeniškega varstva. Ko si površno ogledam freske, se že pogled ustavi na mogočnem škrljevskem gradu, ki stoji na griču levo nad vasjo. Žal že razpada, saj zanj nihče ne poskrbi. Mislím pa, da je zadnji čas, da bi ga obnovili. Če pobrskam malo v njegovo zgodovino, mi knjiga Zgodovina župnije Šentrupert pove, da ga je dal sezidati grof Viljem I. v letih 1000 – 1015. Brez dvoma spada ta grad med najstarejše gradove na vsem Dolenjskem. Da je Viljem I. sezidal tukaj grad, je pa tudi dokaz, da je bil kraj že naseljen in da so mu posestva nosila obilne koristi. Po smrti Viljema I. je njegova žena Hema posestvo še naprej upravljala in dala zgraditi tudi nekaj cerkva. Viljemu II. je tedanji cesar Konrad II. posestvo še razširil po vsej dolini Mirne, a središče je moralo biti Škrljevo, saj se prvič omenja že leta 1044. Tako je bilo Škrljevo v tedanjih časih pomembna prometna pot. Kasneje so ga prevzeli nemški graščaki. Grad je na prijetnem gričku in je kar škoda, da razpada, saj bi bila tam lahko lepa turistična točka. Ko pridem na konec vasi, zavijem po makadamski cesti na

desno. Po kakih tristo metrih ceste, ki vodi med grmičevjem in mejami, pridem do gozda. Pot se mi vleče. Ko se gozd konča, uberem pot naravnost ob potoku. "Morda pa le ugledam kakšno ribo ali raka," si prigovarjam. Tako pridem do mostu in stopim na cesto. Do doma imam le še slabih 200 metrov. Pred mano se že razprostira naš sadovnjak. Mi mu pravimo kar hrib. Ker je nasad že starejši, so jablane velike in precej visoke. A časa za opazovanje mi zmanjka in želim biti čimprej doma.

Naša hiša je prva v vasi, zato imamo številko ena. Petdeset metrov pod hišo se mi odpre razgled na zaselek Maček, ki pa je le spodnji del vasi Okrog. Hiš je v zaselku pet in ob vsaki stari stoji nova. Mladi se vračajo. Tudi jaz sem srečna v tem našem zaselku.

Preden stopim v vežo, se še enkrat ozrem nazaj v dolino. Sredi doline leži vas Šentrupert, sredi vasi stoji mogočna cerkev v gotskem stilu. In naša dolina se mi zazdi lepša kot katerakoli in kot kdajkoli ...

*Bari Rugelj, 8. razred - 1985 / 86*

## ŠKRLJEVSKI GRAD

V starih časih so morali tlačani delati gradove. To so bile največje stavbe. Tudi v Mirnski dolini so jih gradili, saj je bilo v njej kar osem gradov.

Pod majhnim gričem blizu Šentruperta je vas Škrljevo. Na griču pa je velik grad. Škrljevski grad je star že nad tisoč let. Pravijo, da ga je gradila sveta Hema. Hema je umrla 1045. leta. Nazadnje je bila lastnica gradu grofica Podobnik. Njegova zadnja gospodarica je bila njena hčerka, ki je živela na Dunaju. Grad je imel najlepši park na Dolenjskem. Okoli gradu so bili sadovnjaki. V parku je uspevalo rastlinje in drevje, ki ga sicer tu sploh ni. Ohranilo se ga je le malo in bo kmalu izumrlo. Če bi grad preuredili in znova uredili park, ga zlepa ne bi spregledal turist, ki bi se peljal mimo. V našem gradu stanuje več družin. Med njimi tudi mi.

*Jože Anderlič, 5. razred - 1965 / 66*

## FRESKE NA VIHRU

Tudi okoli Šentruperta imamo nekaj zelo starih kulturnih spomenikov. Eden najlepših je cerkev svetega Duha na Vihru, ki je znana po lepih freskah.

Cerkev svetega Duha na Vihru je zgrajena v gotskem slogu. Ima lepe freske. Nekaj se jih je ohranilo in to pri stranskih oltarjih in spredaj na oboku. Leta 1836, ko so cerkev obnavljali, so freske zakrili. Letos pa so prišli starinoslovci iz Ljubljane in jih odkrili. Cerkvi so že odstranili zakristijo, drugo leto pa bi radi dali cerkvi nov lesen strop, ker leta 1669 ni bilo zidanega stropa, ampak je bil lesen. Iz cerkve je vzel Zavod za varstvo kulturnih spomenikov dva stranska oltarja.

Ta cerkev je zelo stara, saj je bila cerkvena ladja zgrajena že pred letom 1669.

*Tone Gorenc, 7. razred – 1966 / 67*

## SLEDOVI PRETEKLOSTI

Ko so v zakristiji šentruperske cerkve hoteli preurediti pod, so odkrili človeške kosti. Obvestili so Regionalni zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane in prišla sta dva arheologa: Marjan Slabe in Jože Oman. Ker je bil prvi 27. februarja, ko sem si izkopavanja ogledala tudi jaz, odsoten, sem se pogovarjala z arheologom Omanom in ga opazovala pri delu.

Kramp je zamolklo udarjal v prst in iskal kosti, zraven pa sem slišala arheologa: "Te kosti so nekako iz 13. ali 14. stoletja. Točno je to zdaj še težko reči. Verjetno je bilo že davno na tem mestu pokopališče."

Pomislila sem, da je to delo najbrž zelo zanimivo in da zahteva tudi potrpljenje, zato sem arheologa vprašala, zakaj se je odločil za ta poklic.

"Hm, zakaj sem se odločil za to delo? Ta poklic se mi zdi kot delo kriminalista, ki raziskuje zelo zanimive probleme. Tako je tudi z arheologijo. Zame je veliko veselje, ko iz drobnih izkopanin stvari sestavljam življenje nekega ljudstva, ki je živelo in ustvarjalo davno pred nami. Res se je treba seliti iz kraja v kraj, toda če človek z veseljem dela, se vse potrpi."

Zagledala sem okostje človeka, ki je bil pokopan na tistem prostoru.

“Ko okostje odkrijemo, ga najprej fotografiramo, potem pa damo kosti v škatle. Pozneje jih bomo zakopali zunaj na pokopališču.”

Arheologa sem potem vprašala, če so tudi kje drugje v bližini odkrili izkopenine.

“Na Volčjih njivah pri Mirni smo našli grobnico iz železne dobe, v Slepšku in Ostrožniku pa smo odkrili grobišče iz let od 1200 do 800 pred našim štetjem.”

Potem mi je povedal še, da so našli med kostmi tudi nekaj posodic iz gline, ki pa so se pri izkopavanju žal razbile, in nekaj školjk. Pri eni sem videla, da je imela narejeno luknjico. To dokazuje, da so školjke nosili nanizane na vrstico. Mogoče so služile kot plačilno sredstvo. Eden od okostnjakov je imel v višini pasu železno sponko. Našli pa so še amorfnno bronasto patino; šele ko jo bodo očistili, bodo ugotovili njen pomen.

*Zdenka Jurglič, 6. razred - 1972 / 73*

## **KOVAŠKI MEH IZ KMEČKEGA MUZEJA JE OŽIVEL**

Nekega dne sem že zgodaj šel spat. Tisto noč sem imel zanimive sanje.

Pred očmi se mi je prikazal star kovač, ki je pritiskal na meh, da se je delala žerjavica. V to žerjavico je dal kopačo, da je bila čisto rdeča. Nato pa jo je z velikimi kleščami hitro vzel iz žerjavice in jo položil na železno ploskev ter tolkel po njej, da je bila zopet ostra.

Kar naenkrat pa je zazvonila budilka. Sanj je bilo konec, a sem vseeno hitro vstal in hotel iti v kmečki muzej, da bi si tam meh podrobneje ogledal. Ugotovil sem, da je še tema.

Naša hiša stoji nasproti kmečkega muzeja na Veseli Gori pri Šentrupertu. Pri nas je spravljen ključ in navadno oče razkaže obiskovalcem muzej. Če ga ni doma, to stori starejši brat ali jaz. Ravno tisti dan je prišla neka družina, da bi si ogledala muzej in jaz sem jim ga šel odpret. Takrat sem si podrobno ogledal kovaški meh, ki me prej sploh ni zanimal.

*Mirko Kurent, 6. razred - 1978 / 79*



## LIČKANJE

Ob naši šoli je precej velik vrt. Na njem sadimo in sejemo razno povrtnino in poljske pridelke. Precej smo že pospravili, zadnjič pa smo se lotili koruze. Ker nas je bilo veliko, je šlo delo hitro od rok. Koruzne štoke smo odlomili in jih zmetali na kup. Potem smo sedli okrog kupa in začeli pridno ličkati. Bili smo prav dobro razpoloženi. Zapeli smo nekaj pesmic in se pogovarjali o vseh mogočih stvareh.

Prijetna ura ob kupu koruze je hitro minila. Koruzo bomo posušili, zružili in prodali kmetijski zadrugi. Denar bomo dali v pionirsko blagajno.

*Danica Javornik, 6. razred - 1962 / 63*

## “PLOH” SO VOZILI

Tudi v Šentrupertu smo praznovali pusta. Ko sem šla v sredo po pustu zjutraj v šolo, sem videla nekaj nenavadnega. Bilo je veliko konj, ki so bili lepo okrašeni, zraven je bil voz in maškare; predstavljale so kaplana, ženina in nevesto, priče, zraven so bili tudi harmonikar, bobnar in ministrant. Na konjih je jahalo pet jezdecev, zadnji konj je vlekel “ploh”.

Peljali so okoli Šentruperta. Zavili so k Blažetovi teti. Tam so izkopali jamico, odžagali malo ploha in ga zakopali pred vrati. To so storili zato, ker je teta rekla, da se bo pred pustom poročila. Ker se ni, so ji tako storili.

Še enkrat so šli okoli Šentruperta, nato so šli v gostilno in nekaj časa bili tam. Kmalu so zajahali konje in posedli na voz ter se odpeljali k tistemu stricu, ki se je nameraval z Blažetovo teto poročiti. Med jezdecimi sem spoznala tudi svojega brata. Začela sem se mu smejati, ker je bil tako smešno oblečen.

Ura je bila že osem, morala sem iti v šolo. Brat mi je potem povedal, kako je bilo pri ženinu Blažetove tete. Tistim, ki so pripeljali ploha, je dal jesti in piti.

“Ploharji” so imeli tudi slamnatega ženina in nevesto. Pri cerkvi na Okrogu so ju poročili. Ko so vse to storili, so prišli zopet v Šentrupert in tam zažgali slamnatega ženina in nevesto.

Tako se je končalo pustovanje v Šentrupertu. Vsi vaščani in okoličani so gledali to zanimivost, tudi krožkov zjutraj v šoli ni bilo, ker smo vsi učenci tekli gledat veseli sprevod.

Brat mi je še povedal, da so v Šentrupertu nazadnje vozili “ploh” pred 15 leti.

*Marija Brcar, 6. razred - 1963 / 64*

## **MOJE SKRBI**

Prišla je pomlad in delo je na polju, v vinogradu in na travnikih. Vsak dan moram tudi jaz pridno pomagati pri kmečkem delu, da lahko o pravem času obdelamo. Za delo smo pri nas samo trije: sestra, jaz in oče, ki že težko dela, ker je bolan. Sejali smo korenje, peso, koruzo in posadili krompir. Letos smo pognojili s hlevskim in z umetnim gnojem. Radi bi videli, da bi vse dobro obrodilo, a do pridelka bo treba še veliko truda. Zvečer grem pozno spat in zjutraj zgodaj vstanem ter se odpravim v hlev. Ko tam vse naredim, moram iti na polje ali pa grem pisat naloge. Zaradi dela moram večkrat ostati doma, čeprav bi rad šel v šolo. Letos hodim predzadnje leto v šolo.

Rad bi izdelal vsaj peti razred, da mi morda ne bi bilo treba kmetovati. Čeprav rad delam, bi vseeno še raje kdaj ostal s sošolci na igrišču in se igral z žogo. Žal moram takoj teči domov. Kako srečni so moji sovrstniki, ki so jim šolske stvari najvažnejše! Moje skrbi pa se pogosto sučejo okrog oranja, setve in drugih kmečkih opravil. Te skrbi so včasih zame kar preresne.

*Jože Lukek, 5. razred - 1965 / 66*

## **DRUGOD JE LEPO – DOMA JE NAJLEPŠE!**

Ptič bo vedno najrajši tja zletel, kjer se je zvalil, pravi star slovenski pregovor. Res je! Človeka vleče v svet, ga odtrga od domačega ognjišča, rojstnega kraja. A tenko čuteče srce se vedno in povsod zaveda tiste nitke, ki ga veže z mladostjo, s tistimi brezskrbnimi trenutki, ki jih je preživel v senci domačega krova, na stezicah domačih vrtov in pašnikov.

Kar pomislimo na mnoge naše ljudi, ki jih je življenje prisililo, da so oprtali culo, vzeli pot pod noge in odšli v svet – s trebihom za kruhom. Kam? V tujino, kjer so s svojo krvjo in z znojem zalivali tujo zemljo, da so zaslužili revne dinarje zase in za družino. Mnogo jih je pogoltnila tujina, mnogim izsesala vse moči, da sedaj le še hrepenijo: "Še enkrat bi še rad videl domači, nepozabni kraj ..." Zdaj pa jemljejo ljudi iz mojega domačega kraja mesta, industrija.

Spremenilo se je tudi lice mojega domačega kraja. Iz mnogih

vasi je ves mladi svet odšel. A tiha in mirna polja, vinorodne gorice in stari gozdovi vabijo in bodo še vabili ljudi, ki si želijo mirnega kotička in spominov.

*Marija Marolt, 7. razred - 1965 / 66*

## NENAVADNO SREČANJE

Ko sem pred nekaj dnevi zvečer zaklepal drvarnico, sem opazil med drvimi nekaj svetlečega. Radoveden sem bil, kaj je, zato sem stopil bliže. Prepričan sem bil, da je to kos trhlega lesa. To svetlečo reč sem vzel v roke in jo odnesel v kuhinjo. Bila je kresnica. Na telesu je imela štiri zelene lučke. To je bilo nekaj nenavadnega za ta letni čas, ker kresnice navadno vidimo v poletnih večerih. Že sem jo hotel pustiti v sobi na lončnici, pa se mi je zasmilila. Odnese sem jo na prostost. Obležala je v travi in še naprej svetila.

*Ciril Gorenc, 5. razred - 1970 / 71*

## ŠENTRUPERČANI SMO VESELI LJUDJE

5. septembra zjutraj je bil po vsej šentruperski dolini pravi direndaj. Pospravili smo okolico naših domov, da bi kar najbolj pripravljeni pričakali turistično prireditev.

Ob desetih dopoldne se je na Veseli Gori začel semenj, na katerega je prišlo veliko ljudi prodajat in kupovat živino. Manjkal ni niti lončar, neki mož pa je celo prodajal obleke in drugo ... V gostišču turističnega društva ni manjkalo jedil in pijače.

Semenj sta snemala na filmski trak dva snemalca iz Ljubljane. Ko se je na Veseli Gori končalo, so pri Ruperčičevem mlinu ženske pokazale, kako so nekoč trle lan. Nekateri možje so tericam kradli lan in pripenjali repe iz lanu drugim na hrbte. Terice so bile seveda hude. Pripeljali so vino v dveh sodčkih in ženske so se skoraj steple zanj. Od nekod so pripeljali tudi "šajtrgo" in hoteli tiste, ki so se potegovali za vino, metati vanje. Vse to so gledali gledalci od blizu in daleč. Veselo praznovanje jim je bilo očitno zelo všeč. Gotovo so gostje od nas odhajali z mislijo, da smo Šentruperčani veseli ljudje.

*Zlatka Zgonc, 6. razred - 1970 / 71*

## **VSE LETO BOM BOGATA**

Pred kratkim sem šla s prijateljico iz šole. Zazdelo se mi je, da slišim glas kukavice. Prijateljica je rekla, da ga tudi ona sliši. Takoj sem potipala, če imam v žepu kaj denarja. Imela sem ga. Pri nas pravimo: "Če imaš tedaj v žepu denar, ko prvič v letu slišiš kukavico kukati, boš vse leto bogat."

Če bi se to uresničilo, bi bila hvaležna le kukavici in denarju, ki sem ga imela v žepu, ko je kukavica letos prvič kukala.

*Majda Bartolj, 7. razred - 1970 / 71*

## **GREGORJEM SEMENJ NA VESELI GORI PRI ŠENTRUPERTU**

Vsako leto je na Veseli Gori pri Šentrupertu 12. marca semenj, na katerega pridejo prodajalci iz raznih krajev Dolenjske. Letos sva ta semenj obiskali tudi članici novinarskega krožka.

Ko sva prišli na Veselo Goro, je bilo tam že veliko ljudi. Nekateri so prišli na semenj prodajat, drugi pa so kupovali in barantali. Kmetice so prodajale seme peteršilja, kumar, janeža, korenja, pese, kolerabe in čebulček. Prišel je tudi lončar, ki je imel veliko izdelkov. Vsi so bili zelo lepo izdelani, zato so jih ljudje na veliko kupovali. Neki možak je prodajal moške suknjiče in hlače. Ribničan je prišel prodajat suho robo. Imel je zelo lepe košare in cekarje, da je tudi naju mikalo kaj kupiti, pa nisva imeli dosti denarja. Bilo je drago, popustiti pa ni hotel niti za dinar. Prodajal je še rešeta, grablje, peharje, škafe, lesene žlice, pipe, ščipalke in igrače. Veliko povpraševanje je bilo po kmečkem orodju, a ga ni nihče prodajal. Veliko pa je bilo naprodaj volov, krav in tudi nekaj telet. Prodajali so tudi lepe konje.

Na sejem bi verjetno prišlo veliko več prodajalcev in kupcev, če bi bilo lepo vreme. Tako pa sta jih zadržala sneg in dež.

*Darinka Huč, 7. razred, Zlatka Zgonc, 6. razred - 1970 / 71*

## **KAJ SEM SE NAUČILA OD SVOJEGA OČETA**

Že v zgodnjih otroških letih mi je umrla mama. Zato me je veliko naučil ata. Ker sem čedalje večja, tudi vedno več znam.

Nekoč sem šla z atom v vinograd. Ata je bil namenjen rezat. Jaz takrat tega dela še nisem znala. Nekaj časa sem ga gledala in se tako tudi naučila. Sedaj znam že zelo dobro rezati. Od njega sem se naučila tudi potepati. Ata gre zmeraj rad v vas na potep. Zato grem tudi jaz rada na daljši potep. Celo kositi sem se naučila. Ko smo lani pospravljali seno, ga je šel ata pokositi. Z njim sem šla tudi jaz. S seboj sem vzela koso. Ko sem prišla na travnik, sem z veseljem začela kositi. Šlo mi je zelo dobro od rok. Ata se je kar čudil. Vesela sem, da znam kositi. Ata me je naučil še nešteto drugih stvari. Želim, da bi me še kaj naučil, saj mi bo nekoč prav prišlo.

*Zdenka Šalehar, 5. razred - 1971 / 72*

## V TRGATVI

Trgatev je samo enkrat na leto, zato pa je ta dan toliko bolj prijeten.

Zjutraj sva se z Edijem odpravila s kolesi na Most. Tam so naju čakali že ostali trgači. Edi je pomagal gospodarju pripraviti voz. Ko je bilo vse pripravljeno, smo se z vozom odpeljali v Malkovec. Tam sem najprej videla malkovško vinsko klet. Ko se je povasila pot navzdol, se mi je odprl lep razgled na okoliške griče, ki so bili zasajeni z vinsko trto. Čudila sem se lepoti vinske gorice. Na sredini vinogradov so samevali klopotci. Le lahna sapica jih je predramila. Po vinogradih je bilo že veliko grozdja potrganega, le še črnina je ostala. Pri zidanci smo najprej jedli, saj smo bili od dolge poti že pošteno lačni. Nato smo pripravili štulce in šli v vinograd. Grozdje je bilo lepo. Hitro smo polnili posode. Ker smo imeli samo enega brentača, smo morali pogosto čakati. Nekateri so pripovedovali dogodke iz svojega življenja. Marsikateremu smo se smejali. Cerkvena ura na vrhu hriba pa nam je merila čas. Ob dveh popoldne je bilo trgatve konec. Posedli smo okoli mizice pod orehom in malicali. Ko smo se najedli, smo šli pobirat orehe, devali smo jih v stričev klobuk. Klobuk pa je bil prehitro poln, zato sem šla po štulc. Nato smo pripravili voz in se odpeljali proti Mostu. Z Edijem sva se poslovila in odšla domov, saj je bilo že pozno. Letošnja trgatve mi bo ostala v lepem spominu, saj nisem še nikoli videla toliko vinogradov.

*Veri Štrukelj, 5. razred - 1971 / 72*

## **MUHASTI KRAVI**

Pri nas imamo dve kravi in telico, ki jih je treba vsak dan napasti. Navadno paseva midva z bratom. Nekega dne sva pasla le kravi. Na travnik sva ju vodila na povodcih, ker nista navajeni samostojno hoditi na pašo. Ko sva ju prignala na travnik, sva kravi spustila in sedla v travo. Jaz sem bila v škornjih, a mi je bilo v njih vroče, zato sem se sezula. Kmalu sta začeli kravi nagajati. Brat ju je moral kar naprej obračati.

Kar naenkrat pa je ena stekla na pot proti domu. Brat je stekel za njo, da bi jo zapodil nazaj na travnik. Ko je druga krava videla prvo, jo je še ona mahnila proti domu. Brat ju ni mogel ukrotiti, jaz pa se nisem mogla hitro obuti, kajti oče mi je kupil nekoliko premajhne škornje, da jih komaj spravim na noge. Medtem se je s kolesom pripeljal mlajši brat Mirko, da bi se jaz lahko odpeljala domov, ker sem se morala učiti, on pa bi še naprej pasel kravi. Ko je videl brata, ki je lovil kravo, me je pričel zmerjati, ker mu nisem šla pomagat. Jaz sem se branila, da ne morem obuti škornjev, a ni nič pomagalo. Medtem je brat že ulovil eno kravo in jo dal Mirku, da bi jo držal, sam pa je šel lovit drugo. Jaz sem se medtem ves čas mučila, da bi obula škornje in končno mi je le uspelo. Nazadnje sva z bratom ujela še drugo kravo, jaz sem jo držala na povodcu, brat je držal drugo, Mirko pa se je jezen odpeljal domov. Še nekaj časa sva pasla, nato pa odgnala domov. Kravi sta bili tokrat lačni, jaz pa sem se morala učiti šele zvečer.

*Slavka Huč, 7. razred 1971 / 72*

## **KOTIČEK MOJEGA OTROŠTVA**

Vse gre tako hitro naprej. Kar ne morem si misliti, da mi je že štirinajst let, saj so mi misli na otroštvo tako žive, kot da bi se vse še včeraj dogajalo.

Največkrat se spomnim, kako rada sem hodila k sosedovim, oziroma k dečku, ki je bil pri njih za pastirja in tudi za opravljanje drugih del. Bila sva vsak dan skupaj. Ko je pasel, sem celo popoldne ostala pri njem. V bližnjem kozolcu sva čez tram položila desko in sedla nanjo, jaz na en, on pa na drugi konec in sva se gugala. To je bilo zame največje veselje. Kar

naenkrat sem visoko zrasla in potem spet postala majhna in je bil deček na drugi strani visok, da sem ga komaj še videla. Pela sva in se smejala po celo popoldne, a se nisva naveličala. Ko je legel mrak na zemljo, sva živino odgnala v hlev, sama pa sva odšla nazaj na travnik. Lovila sva majske hrošče in tekala za netopirji, ki so se podili okrog kozolca.

Podobno sva preživela tudi druge dneve. Čeprav nisva doživljala nič posebnega, so se meni zdeli lepi, skoraj bi rekla najlepši trenutki, kar se jih spominjam iz otroštva, a še sama ne vem, zakaj ...

*Anica Brcar, 7. razred – 1973 / 74*

## ZIMSKI VEČER NA KMETIH

Po naših hribih je kar veliko kmetij. Če jih zvečer pogledamo, vidimo, da imajo še vse pozno v noč razsvetljena okna. Človek bi mislil: "Le kaj neki delajo?!" Res je, da bi zaradi dela lahko šli spat, a jih topla peč kar ne pusti od sebe, kot da je magnet.

Tudi pri nas smo pozimi zvečer precej dolgo budni. Posedemo okoli mize v topli kuhinji ali na peči in potem steče živahen pogovor. Če se je komu podnevi zgodilo kaj posebnega, povemo drug drugemu. Včasih si pripovedujemo tudi sanje in ugibamo, kaj naj bi pomenile. Včasih pa nam oče pripoveduje o svoji mladosti, kako je imel pri mačehi težko življenje. Najraje pa govori o letih, ko je služil vojaški rok v Zaječarju. O, koliko ve povedati. Mnogokrat pripoveduje tudi o svoji medalji, ki jo je dobil pri vojaki kot najboljši strelec. Tako ura hitro mine. Tudi ob večerih, ko berem knjigo na peči, gre čas hitro naprej in grem skoraj zmeraj pozno spat. Tudi mama si najde zvečer kakšno delo, če le ni preveč utrujena. Včasih so žene ob večerih predle, a danes tega skoraj ni več. Pa tudi ob drugih delih človeku čas prehitro mine.

Zimski večeri na kmetih so zelo prijetni in mislim, da bi se težko privadila življenju v mestu, kjer po hišah zgodaj zavlada mir, ki ga moti hrup avtomobilov po cestah.

*Anica Brcar, 7. razred – 1973 / 74*

## PRAZNOVANJE PO KONČANEM DELU

Na kmetih imamo veliko del, ki jih mora opraviti več ljudi skupaj. Takšna so najrazličnejša opravila v vinogradu in na polju. Po opravljenem delu se vsi delavci zberejo na "likofu",

kot ljudje po domače pravijo koncu dela.

Na takem praznovanju nikoli ne zmanjka najrazličnejših jedi in pijač. Ljudje so veselo razpoloženi. Pripovedujejo si šale in skupaj zapojejo kakšno domačo vižo. Še posebno slovesno je takrat, kadar imajo čas in se jim ne mudi domov. Toda teh praznovanj po končanem delu je vedno manj, ker ljudje vse na hitro delajo. Pomagajo pa jim stroji, zato tudi ni več toliko veselih likofov.

Pri nas naredimo tak likof, ko omlatimo pšenico in druga žita. Mlatimo ves dan. Proti koncu popoldneva, ko je vse omlačeno, se vsi ljudje, ki so pri delu pomagali, zberejo v hiši. Z mamo pripraviva jedi: več vrst mesa, solato, krompir, pa tudi juho. Zraven ponavadi pijejo vino, če pa je vroče, kupimo kakšne brezalkoholne pijače. Mlatiči pravijo, da iz žita ne bo dobre moke, če se ne bodo dobro pogostili. Včasih se na likofu tudi kaj pošalimo, da je bolj veselo. Ko pa je likof končan, se pomenimo o plačilu. Največkrat dela ne plačujemo z denarjem, ampak gremo pomagat tistim, ki so pri nas delali.

*Milena Hrovat, 7. razred - 1974 / 75*

## **V GOZDU JE ZDRAVJE**

Nekega sončnega popoldneva sva s teto odšli v gozd.

Ko sva se približali gozdu, sva začutili svež zrak gozdnega zelenja. Prišli sva v gozd in sedli na podrto drevo. Teta je z vso močjo vdihovala svež zrak, jaz pa sem jo malo z začudenjem opazovala. Ko je videla, da se čudim, je začela pripovedovati: "Ko sem bila še mlada, sem hudo zbolela. Bilo je poleti. Poklicali smo zdravnika, ki mi je predpisal zdravila. Nič mi ni pomagalo. Ko je zdravnik to videl, je dejal, da bom morala poleg zdravil vsak dan na sprehod v gozd. Oče in mama sta me odpeljala k sorodnikom na deželo. Tam sva s teto vsak dan odhajali v gozd. Čeprav je teta zame lepo skrbela, nisem verjela, da se bom pozdravila. Vendar sem bila iz dneva v dan bolj krepka in bolj močna. Čez nekaj tednov sem se že zdrava odpeljala domov. Zdravnik mi je priporočil, naj grem večkrat v gozd in se naužijem svežega zraka, da mi bo to veliko pomagalo pri ohranitvi zdravja. In vidiš. Ker so gozdovi okrog Trbovelj požgani, večkrat pridem k vam, da se lahko naužijem svežega zraka."

Teto sem zavzeto poslušala in skoraj nisem mogla verjeti tej zgodbi. Vedela sem, da je v gozdu lepo, da je tam svež zrak, vendar nisem vedela, da je v gozdu tudi zdravje.

*Mihaela Gregl, 6. razred - 1975 / 76*



## LISICA NAS JE POTEGNILA ZA NOS

Nekaj počitniških dni sem preživela pri teti in stricu na veliki kmetiji v hribih. Veliko zanimivega sem doživela.

Nekega dne smo se teta, sestra in jaz v kuhinji pogovarjale. Naenkrat smo zaslišale vpitje kokoši. Planile smo na dvorišče in komaj še videle lisico, ki je smuknila v grmovje. Na kraju, kjer so bile prej kokoši, je bilo perje. Prepričane smo bile, da je lisica kokoš odnesla, zato smo ji sledile. Lisica je za seboj spuščala perje. Toda te sledi kmalu ni bilo več. Nadaljevale smo z iskanjem in pretaknile vsak grm, toda o lisici in kokoši ni bilo sledu.

Vrnile smo se domov. Teta je sklicala skupaj vse kokoši in ugotovila, da nobena ne manjka. Le ena je bila preplašena in manjkalo ji je nekaj perja.

Vesele smo bile, ker je kokoš ostala živa, in hkrati jezne na lisico, ki nas je ( na srečo) pošteno potegnila za nos.

*Slavi Kovač, 5. razred - 1976 / 77*

## KOLINE

Kakšno veselje, pri nas smo zaklali prašiča!

Že navsezgodaj je prišel mesar. Mama je morala vstati še prej, saj je morala biti voda vrela takoj, ko je stopil mesar v hišo. To je še bilo, preden sem šla zjutraj v šolo.

Opoldan, ko sem se vrnila iz šole, so že delali krvavice. Potlej so prišle na vrsto kranjske klobase. S sestro sva prosili mesarja, da je za naju napravil čisto posebne, majhne, tanke klobase, ki sva jih še istega dne za večerjo pojedli.

*Mimi Lamovšek, 5. razred - 1976 / 77*

## ZJUTRAJ

Budilka me je prebudila prav med tem, ko sem o nečem sanjala. Nekaj časa sem še lenarila. Potem sem vstala in stopila k oknu. Zunaj lepo pomladansko sonce, trava se leskeče v jutranji zarji. Jaz pa še sanjam, sanjam. Prav nič me ne moti, da je ura že pol sedmih, ko je treba oditi v šolo. Šele ko me pokliče še mama, se popolnoma zdramim. Brž se oblečem, vzamem torbo in odidem v šolo. Ves čas sem zamišljena. Poslušam petje ptic. Zdi se mi, kot da se pogovarjajo med seboj. Ko prva ptica nekaj odpoje, ji druga odgovori, pa tretja, pa četrta in ... in potem prva odleti

in za njo še vse ostale. Nekaj časa jih še opazujem, kako "plovejo" po zraku, a potem se skrijejo za drevjem.

Še nekaj časa hodim in potem me pot popelje ob potoku. Žuborenje potoka - nova zanimivost. Voda se pretaka mimo zaprek, po kamnih se delajo brzice, v ovinkih se zaletava v zemljo. Voda se tedaj izlije v drugi potok, katerega gladina je globlja in širša. In v tem potoku je voda še bolj bistra.

Mimo mene pripelje avtomobil, ki prekine mojo molčečnost in zamišljenost. Pridruži se mi še nekaj sošolcev in skupaj odidemo proti šoli. Jaz pa nimam več časa za molčečnost in za opazovanje zanimive narave.

*Darja Slak, 8. razred - 1976 / 77*

## **BILO JE NEKOČ**

V starih časih ni bilo dosti kvasa, zato so kruh pekli s kravajci. Kravajec je bil za pest velik hlebček, podoben krofu. Kravajce so doma sami delali. Takrat so še sejali proso. To proso so zmleli in nastala je prosena moka. Jeseni, ko je mošt vrel, so ga nalili v posodo in ga postavili na štedilnik, da se je nekoliko ogrel. Potem so ga devetkrat prelili, da je postal penast. Nato so ga zmesili skupaj s proseno moko. To dobljeno testo so pustili, da je vzhajalo, in so ga potem oblikovali v hlebčke in nekaj časa še pustili, da so še nekoliko vzhajali. Potem so jih nesli na zrak posušiti in nato so jih shranili v skrinje. Ko so hoteli speči kruh, so tak hlebček raztopili v mlačni vodi in je služil namesto kvasa.

*Mojca Lokar, 6. razred - 1977 / 78*

## **NAŠ VINOGRAD**

Imamo vinograd v Zadragi pri Šentrupertu. Pred leti smo zgradili zidanico in naredili terase. Posadili smo okrog tisoč trt: nekaj portugalke, črnine, laškega rizlinga in kraljevine. Med sadikami je bilo precej debelega namiznega grozdja. Pri nas ne dozori dobro, zato jih je oče posekal in posadil druge trte. Med belim namiznim grozdom pa je bilo tudi rdeče. Točno vem, katere so te trte. Belo namizno grozdje imamo pri zidanici in se opleta po ograji na balkonu. To kmalu dozori, ker je proti soncu obrnjeno.

V zidanici imamo spodaj klet in lopo. V lopi imamo police za jabolka, imamo pa tudi vodo, napeljana iz vodnjaka. V kleti pa imamo shranjeno vino in kadi. Nad kletjo imamo dve sobi: eno

za orodje, v drugi pa imamo peč, mizo in ležišče. Vsako leto imamo v vinogradu dovolj dela. Tudi jaz rada delam v vinogradu.

*Rezi Gregorčič, 7. razred - 1977/ 78*

## TRESOREPKA V STREHI

Davi sem, namesto da bi se učila, gledala skozi okno. Pogled mi je obstal na strehi sosedovega skednja. Na žlebniku je stala tresorepka s šopom slame v kljunčku.

Obrnila se je sem, obrnila se je tja in - frr, že je bila pod opeko. In zopet frr - kar padla je na tla in hitela nabirati bilke, spet zletela na streho, potresla z repkom in s prve opeke skočila na drugo; ko pa je spet potresla z repkom, ji je bilka ušla po strehi, zopet frr - in že je bila bilka v njenem kljunčku; ko pa je drugič začela skakljati, je srečno prispela do gnezdeca.

Še vedno neutrudno nosi material za gnezdo, da bodo njeni mladički na varnem.

*Kristina Majcen, 7. razred - 1977 / 78*

## PRESNETI VOL

Pri nas imamo vola. Združen s konjem, vozi težke vozove sena in pridelkov. Spomladi in jeseni zorjeta njive.

Nekega dne sem bila zelo utrujena. In to prav zaradi tega presnetega vola! Oče mi je naročil, naj ga priženem na njivo, kjer je on kosil deteljo. Vol bi jo moral namreč peljati domov. Šla sem v hlev. Na rami mi je visela vrv, ki sem jo ovila volu okrog rogov, in ga gnala ven. Na pragu hleva me je ta mrcina pohodila. Zelo me je bolela noga, ker računam, da vol tehta okrog dvesto kilogramov. To sem že nekako potrpehla. Na vrat sem mu poveznila jarem. Od spodaj sem porinila v luknjo kombo in jo pritrdila k jarmu z železno vrvico, da ga ne bi preveč bolelo, ko bi potegnil "šajtrgo". Zvila sem še štrangi in ju obesila na kombo. Vzela sem šibo in mu prigovarjala: "No, le hitro, Muri, pozna sva že, ker sem se tako dolgo mučila s teboj!" Mislila sem si pa: "Če ne boš uren, te bom natepla s šibo." Sploh se ni hotel hitro premikati. Udarila sem ga in sva šla. Potem je bila tu še nova težava: ni hotel hoditi po cesti, ker se mu je pesek zadiral

v parklje; bil je tako težak, da so se po travniku delale jamice, kamor je stopil. Udarila sem ga s šibo. S tem nisem mislila nič hudega. Kar ostrmela sem: kljub teži je nenadoma vrgel noge v zrak in zbezljal. Komaj sem ga ulovila. Ko sva prispela do njive, sem očetu predlagala, da bom jaz v ojnica, da ne bo vol spet zbezljal.

Potem sva z očetom še kar nekako prišla domov. Vola sem razklenila in se je odzibal v hlev. Zelo mi je všeč, da čim začuti, da je razklenjen, najde sam v hlev. Kljub vsem zgodam in nezgodam imam Murija rada, ker ima tako lepo skodrano dlako med rogovi in je svetlikajoče rjave barve. Pa še to mi je všeč, da je debel, kar bi jaz želela zase, ker sem bolj podobna trski kot žogi ali Muriju.

*Marta Bedene, 6. razred - 1980 / 81*

## **DELO ZA KMETA TUDI POZIMI**

Pozimi, ko ni dela na polju, pregledamo orodje. Kar je pokvarjenega, je treba popraviti, narediti pa je treba tudi nove grablje, košare in metle. Za vse to pa je treba prej pripraviti "surovine".

Za pletenje košar je najboljša beka. Če hočeš narediti grablje, moraš imeti tri vrste lesa: lesko, oreh in dren; za metlo so potrebne brezove vejice. Košare zelo rabimo za pobiranje poljskih pridelkov, z grabljami grabimo seno, listje in še kaj, dvorišče pa pometamo z brezovo metlo. Vse to orodje ata sam naredi, drugi pa mu pomagamo pri pripravljanju in pri prodajanju "surovin".

*Suzi Sinkovič, 7. razred - 1983 / 84*

## **VOZIČEK**

Včasih grem tudi jaz na sejem. Največkrat samo iz radovednosti, včasih pa tudi kaj kupim.

Neke sobote pa sem šel na sejem z namenom, da bi si kaj kupil. Na misel so mi prihajale vse mogoče reči, a za nobeno se nisem mogel odločiti. Kmalu je postalo bolj živahno. Postavljene so bile že vse stojnice. Taval sem med njimi in si ogledoval razstavljenе predmete. Šel sem tudi na živinski sejem, a tam nisem mogel

dolgo ostati, ker so me bolela ušesa od glasnega vpitja ljudi, ki so "barantali" za živino. Ko sem se vračal, sem se ustavil pred stojnico z lesenimi izdelki. Pogled se mi je ustavil na lesenem vozičku. Takoj sem se odločil, da ga bom kupil. Ne vem, zakaj mi je bil tako všeč. Bil je res lep. Imel je lesena kolesa, ki so bila lepo obarvana. Prav tako so bili z različnimi barvami opremljeni tudi drugi deli vozička. Voziček sem tako dolgo ogledoval, da je prodajalka postala name pozorna in me je vprašala:

"Kaj bi kupil, fantiček?"

"Rad bi kupil ta voziček, pa ne vem, če imam dovolj denarja."

"Pokaži."

Ponudil sem ji denar.

"Dovolj bo, pa še za bonbone ti bo ostalo."

Bil sem srečen, ker sem imel voziček. Ta voziček namreč ni igrača. Velik je približno toliko, da lahko naložim za srednje velik koš kolerabe ali repe. Narejen je iz močnega lesa, zato se včasih otroci vozimo z njim. Večkrat pa tudi kaj pripeljem z vrta ali s polja.

*Rupert Gole, 6. razred - 1983 / 84*

## ZA PEČJO LUŠČIMO FIŽOL

Zima je že prišla v deželo, zato radi zakurimo v domači krušni peči. Ker je pozimi več časa, večkrat vsi domači sedemo za peč in se pogovarjamo. Večkrat čas izkoristimo tudi tako, da naredimo delo, ki ga prav lahko opravljamo za pečjo, pa zanj ob lepem in toplem vremenu ni bilo časa.

To je predvsem luščenje fižola. Če so luščine suhe, gredo zrnca fižola kaj hitro iz luščine.

Mnogo jih pade po raznih kotih sobe in jih je potem treba pobirati. Med delom, ki ni niti najmanj naporno, se pogovarjamo in smejemo. Delo je zanimivo tudi zato, ker uživamo ob pričakovanju, ali se bo pokazal iz luščin fižol kakšne posebne oblike ali barve.

*Mira Krajšek, 7. razred - 1983 / 84*

## **KORISTNI STROJ**

Oče je pred dvema letoma kupil stroj, ki robka in melje koruzo. Večkrat pomagam očetu podajati štoke. On jih deva v stroj. Zmleto koruzno hrano spravimo v vreče. Ta hrana je potrebna največ za pujske, da se redijo. Oče jih je nekaj že prodal, nekaj pa jih bo redil. Zredil bo tudi eno samico. Stroj nam pomaga, da ni treba tega težkega dela delati na roke. Nekajkrat se je že pokvaril, a nam je uspelo, da smo ga popravili.

*Damjana Bartolj, 5. razred - 1984 / 85*

## **KOZOLEC TOPLAR – PONOS NAŠE VASI**

Kozolci toplarji so značilni za dolenjsko pokrajino. Posebno lepega imamo tudi v naši vasi. Za toplarje je značilno, da imajo na vrhu prostor za spravilo sena, spodaj pod tem prostor za vozove, prikolice in drugo, da je pod streho, in ob strani tako imenovane "štante", na katere obesimo seno, če je potrebno dodatnega sušenja. Lastnik najlepšega kozolca v tej dolini je Jože Simončič. Kozolec je bil zgrajen leta 1936. Prej so imeli lastniki veliko kmetijo. Zdaj je ni več, ker je gospodar že zelo star. Za kozolce toplarje je značilno tudi to, da imajo na prednji strani balkon, na katerega vodijo stopnice. V ograjo balkona je lepo izrezljanih več figur rož s posodami in podobno. Lastnik kozolca noče nobenemu prodati, pa čeprav so mu zanj ponujali veliko denarja. Zdaj je kozolec prazen. Slikat ga prihajajo turisti in drugi ljudje. Velikokrat je že bil po raznih časopisih in na slikah koledarjev. Kozolec je zunaj naše vasi in je postavljen tik ob glavni cesti, tako da ga vidi lahko vsak, ki se mimo pelje. V naši vasi Bistrica imamo poleg tega kozolca še staro kovačnico in mlin. Upam, da bodo vse troje lahko občudovali še naši nasledniki.

*Franci Zupančič, 7. razred - 1984 / 85*

## **SVITKI**

Odprem pipo - priteče voda.

Včasih pa tudi vodovoda ni bilo pri vsaki hiši, kakor je danes, temveč so vodo nosili v škafih na glavi. Da pa škaf ni pritiskal

na glavo, so imeli v ta namen posebno okroglo blazinico, ki se ji reče tudi svitek. Ker sedaj več ne služijo svojemu namenu, jih imajo ljudje kakor okraske, obešene na steni. Meni je prvič pokazala svitek babica, ko sem bila še čisto majhna. Zdelo se mi je, da sem dobila novo igračko, saj je bil živih barv in zato tudi zelo prikupen, toda mami mi ga je vzela in obesila na steno za okras. Ker včasih tudi babica naredi kak svitek, da ga podari znancem, jo večkrat kdo vpraša, kje se je naučila delati svitke. Ona pa odvrne: "Pri tem pa sem bila samouk." Večkrat mi je pripovedovala nezgode s svitki, na primer tudi tole:

"Nekoč sva šli z znanko po zaledenem gričku, kamor smo hodili po vodo. Ona škafa ni držala, saj je bila kar izurjena v nošenju vode s pomočjo svitka. A kljub izurjenosti tedaj ni mogla preprečiti padca. Voda se je zlila, toda to se ji ni zdelo najhuje, temveč ji je bilo žal premočenega svitka, kajti ni ga lahko posušiti, ker je dokaj debel."

Večkrat mi je tudi pripovedovala o Francki in Pepci iz sosednje vasi, ki sta v mraku ali v temni noči z rokami v boku na svitkih, ki jima jih je marsikdo zavidal, nosili škafe vode in ob tem lepo peli, da so vaški fantje z navdušenjem poslušali.

Dekletom pa so bili lepi svitki tudi v ponos, ko so v velikonočnem času nosile v cerkev "na žegnanje" težke jerbace živil. V cerkvi so odložile jerbace in na lepe prtiče položile še lepše svitke, da so jim bili v ponos, katera pa ni imela lepega, pa ga je raje zamaknila.

Svitkov danes mlajši rod ne pozna. Otrokom služijo kot mehka, prikupna igrača, starejšim pa trpek spomin na njihova mlada leta.

*Branka Uhan, 8. razred - 1984 / 85*

## **RADA IMAM SVOJ DOMAČI KRAJ**

Živim v vasi Vrh. Moj dom stoji na samem, a mi ni dolgčas, ker imam še eno sestro in dva brata. Raje vidim, da smo na samem, kot pa da bi bili v vasi. V vasi večkrat pride do kakšnih nesporazumov med otroki in odraslimi. Imamo kmetijo, zato je treba pomagati pri delu, moram pa se tudi učiti. Doma smo na precej velikem hribu in se lahko lovim, koder hočem, zato se svobodna počutim. Včasih grem tudi v Šentrupert k sestrični. Z njo hodim v šolo. Pri nas doma imamo novo hišo in

tudi hlev. Rada bi ostala vse življenje doma na kmetiji, ker mi ni nič dolgčas, saj nikoli ne primanjkuje dela. Zame je moj domači kraj lep in ga imam rada.

*Danica Cugelj, 4. razred - 1986 / 87*

## **SVEŽINA IN ZDRAVJE IZ POTOKA**

Ob mojem domu tečeta potoka Jeseniščica in Globoščica. Včasih sta poganjala tudi več mlinov, enega pa še sedaj. Voda je v obeh potokih še kar čista. Zelo sem vesela, da je čista, ker jo lahko pijejo tudi živali. V naših dveh potokih živijo še razna živa bitja, ki jih v drugih tekočih vodah ni več. Poleti se lahko gremo otroci v potok tudi kopat. Potoka dajeta naši družini zdravje in svežino. Zato nočem, da bi se voda v njih onesnažila. Kar strese me, kadar vidim, da ob kakšnih rekah visijo ob mejah polivinil vrečke. S prijateljico greva večkrat nabirat cvetice, ki rastejo ob potoku. V tem zelo uživam.

*Milka Kregelj, 3. razred - 1989 / 90*

## **ZDRAVILNI ČAJI IZ ČISTEGA OKOLJA**

Naša hiša stoji na hribčku. Zraven imamo zelen travnik. Včasih poprosim mamico, da bi šla s sestrico in z menoj v gozd na sprehod. Na sprehodu se pogovarjamo o raznih stvareh. Z užitkom vdihavam svež zrak. Na robu gozda nabiramo zdravilne rastline in se lovimo. Taki sprehodi so zame čudoviti. Ko se naveličamo iger in nabereмо zdravilne rastline, gremo domov. Tam zdravilne rastline posušimo in jih imamo za čaj. Ko pijem te čaje, se mi zdijo boljši kot tisti, ki jih kupimo.

*Lidija Medved, 3. razred - 1989 / 90*

## **SPOMINI**

Ko sem bila majhna, smo stanovali pri Jakijevih. V mali šoli sem začela igrati blokflavto. Hišni gospodar Jože Jaki, ki sem mu rekla kar stric, mi je rad prisluhnil, zato sem večkrat vadila pri njem. Sedaj, ko smo se preselili v svojo hišo, se s stricem ne vidiva



več tolikokrat, čeprav me pot v šolo pelje mimo Jakijeve hiše. Čeprav je star že čez 80 let, še vedno pridno dela. Ko ga pozdravim, mi prijazno odgovori in rad vidi, če se z njim še kaj pogovarjam. Včasih me vpraša, če še hodim k novinarskemu krožku in pove, da rad posluša, če je po radiu kaj iz naše šole. Ko se s stricem s pozdravom posloviva in odidem proti šoli ali proti domu, se mi zdi, da ga s tem, ko se z njim pogovarjam, bolj osrečim, kot če bi mu prinesla kakšno dobroto.

*Mateja Ahlin, 7. razred - 1989 / 90*

## NAŠA SOSEDA

Naša šolska soseda Terezija Slapšak - Blaževa Rezi nam je povedala, kako je nastalo njihovo hišno ime:

“Blaž Kovačič, stari oče mojega moža, je bil rojen na Bistrici. Po poklicu je bil čevljar in trgovec z usnjem. Bil je delaven in varčen, kupil si je domačijo v Šentrupertu leta 1886 od tedanjega lastnika Šlanga - zato se je prej tukaj imenovalo Šlangarija. Ko pa je bil lastnik stari oče z imenom Blaž, so preimenovali hišo pri Blaževih, kar se še danes po domače imenuje.

Sin starega očeta Blaža je bil tudi Blaž, to je bil stric mojega moža, ta pa je v zgodnjih mladih letih odšel v Ameriko. Bil je zelo muzikaličen in dober pevec, zato se je tam vključil h godbi in postal kapelnik.

Sedaj pa je tudi moj sin Blaž, stanuje v Ljubljani, po poklicu je diplomirani inženir arhitekture. Gotovo bo po upokojitvi prišel domov v Šentrupert in se bo tako po njem še naprej imenovalo pri Blaževih.

Kar je žena, to je mož,  
tako je rekel sv. Ambrož.  
Blaž pa prav', da je laž.  
Mož je glava družine,  
žena pa krona.”

*Zapisano v šolskem letu 1989 / 90*

## **BUSNIK**

Škrljevo je vasica blizu Šentruperta. Skozi vas teče potok Busnik. Potok je vijugast. Okoli potoka raste grmičevje. V potoku lovijo tudi ribe. Busnik pa se imenuje zato, ker je bilo včasih v vasi veliko revnih otrok in so se igrali v potoku boski.

*Franci Škarja, 6. razred – 1989 / 90 –  
po pripovedi 89-letnega Avguština Uršiča –  
Uštinovega strica*

## **SPOMINI**

Moja sosedka Elizabeta Gregorčič – Rupertova teta Betka je priča stoletja, saj je že v enaindevetdesetem letu starosti. V naši vasi Draga je najstarejša prebivalca.

Kadar grem k njej, mi vedno ponudi domač kruh ali kekse. Ker je slabotna, pride samo še k nam, ki smo njeni najbližji sosedje. Zelo je vesela, če kaj zanimivega izve. Vesela pa sem tudi jaz, ko mi pove, kako je bilo včasih, ko so živeli revno, a lepo. Povedala mi je tudi o raznih boleznih in zdravilih.

Nekoč, ko sem bila pri njej, pa sem jo vprašala, od kod ime bližnjega griča Apnenik. Vse mi je natančno povedala in bila sem zelo zadovoljna.

Za ime Apnenik se ve že skoraj 150 let. Ta zaselek leži na hribu. Tam so kopali kamenje in žgali apno. Na tem območju sprva ni bilo naseljencev. Z leti pa so si ljudje tam sezidali zidanice in vzgojili vinsko trto. Nastala sta stari in novi Apnenik.

Povedala mi je še, kako se spominja Nejčkove hiše na Veseli Gori, od koder je prišlo ime Nejčkovi k naši hiši.

Rekla je, da je bilo gospodarju te hiše, ki se je pisal Škarja, ime Jernej, a klicali so ga samo Nejčk. To je bil moj praded. Pri hiši je bila kmečka gostilna in ljudje so radi zahajali v to gostilno zaradi dobrega vina, ki ga je Nejčk sam prideloval. Veliko raznih romarjev je prišlo mimo, ob semanjih dnevih pa se je v tej gostilni trlo ljudi, saj je bila nekoč Vesela Gora znana romarska točka.

V tistih časih je bilo težko za denar, saj ga ni imel kmet od kod dobiti. Kadar so bili ljudje v stiski, so šli k Nejčku prosit za posojilo. On je vsakemu rad ustregel: posodil – a vedno brez vsakih obresti. Bil je poštenjak in pri ljudeh zelo priljubljen.

V Dragi je ta Nejčk kupil zapuščeno kmetijo, kamor se je v poznih letih preselil njegov sin, moj stari oče. Tudi njega so ljudje klicali Nejčk, čeprav mu je bilo ime France. Nekateri so mu tudi rekli Nejčkov France.

Ko sem hodila v malo šolo, sem neko jutro srečala dve ženski, ki sta se pogovarjali. Pozdravila sem in šla mimo. Ena je vprašala: "Čigava pa je ta punčka?" in druga ji je odgovorila: "Nejčkova." Ko sem prišla iz šole domov, sem to povedala stari mami. Potem mi je še ona pripovedovala o tem imenu.

Zdaj je tudi moji sestrici ime Neja.

Rada zahajam k Rupertovi teti, saj me je vedno vesela.

*Biserka Škarja, 7. razred - 1989 / 90*

## **KOZOLEC – VELIK ZA MOJO DLAN**

K moji stari mami, ki živi v Slepšku, grem poleti na počitnice. Ko sem bil pri njej sredi vročega julija, je sonce pripekalo kot še nikoli, toda mene ni mikalo, da bi šel ven. Sedel sem v kuhinji in bral časopis. Ko je stara mama to videla, mi je dala lesene deščice in mi rekla, naj se igram. Šel sem ven in se ozrl naokrog. Pogled se mi je ustavil na kozolcu. Takoj sem verjel, da ga bom uspel narediti. Najprej sem s sekirico nasekljal rante za kozolec. Ko sem to naredil, sem del kozolca z nožičem oblikoval in ga z brusnim papirjem obrusil. Nato sem starega ata, ki je tesar, zaprosil za lepilo. Dal mi ga je v jogurtov lonček in me nekaj minut opazoval, kako delam. Nato je rekel, da iz te moke ne bo kruha, in odšel. Malo sem bil užaljen, toda z delom sem nadaljeval.

Po nekaj urah lepljenja je bil kozolec cel. Toda zdelo se mi je, da še nekaj manjka. Malo sem pomislil in se spomnil na stolček na ranti, ki mu pravijo hlapec. Ko sem naredil še stolček, sem svoj izdelek pokazal stari mami. Rekla je, da je čudovit.

Čeprav ni bil toplar ali dvojni kozolec, sem bil vseeno ponosen nanj. Ko sem prišel s počitnic, sem ga doma podaril mami. Zdaj stoji ta simbol Dolenjske na kaminu.

*Uroš Jurglič, 5. razred - 1994 / 95*

## **STAR KOZOLEC – PONOS VASI**

Pri atovi zidanici stoji star kozolec, ki je zelo lepo narejen. Ko sem bil še majhen, sem se rad skrival okrog njega. Sedaj pa se rad povzpnem visoko na kozolec in opazujem naravo ali pa raziskujem vse njegove dele. Ata mi je pripovedoval, da so ga zgradili, ko je bil on še majhen. Delo je bilo zelo težko, ker so morali vse ročno delati. Kozolec ima zelo lepo izrezljane okraske, ki so jih naredili najboljši mojstri. Povedal je, da se je, ko so kozolec delali, tam zbralo okoli dvajset mož in so delo pričeli zelo zgodaj zjutraj, končali pa so ga v poznih urah. Rekel je tudi, da so vsi otroci pomagali nositi les in žeblice. Delali so celo poletje. Da ni bilo preveč dolgočasno, so si med delom pripovedovali smešne zgodbe ali pa kakšno zapeli. Ko je bil kozolec nared, so vseh dvajset mož sklicali skupaj in jih pogostili z obilno malico in dobro kapljico.

Zdaj že dolga leta stoji kozolec v ponos vsej vasi.

*Domen Krištof, 5. razred – 1994 / 95*

## **ŽIVLJENJE POD KOZOLCEM NEKDAJ IN DANES**

V našem kraju in njegovi okolici je veliko kozolcev. O njih nam je atkova teta Angela, ki je stara že čez 70 let, takole pripovedovala:

“Včasih je stal pri vsaki kmečki hiši kozolec. Posebno na gruntih je bil kozolec večji in višji kot hiša. Mali kmetje so imeli navadne kozolce, večji kmetje, posebno gruntarji, so imeli velike kozolce toplarje. Kozolce so delali tesarji – “cimermani”. Lepo so jih izrezljali. Na ganku in nad njim so urezali v les rožice, srčke, zvezdice in skoraj vedno tudi letnico graditve in začetni črki imena in priimka gospodarja. Včasih so dali več na kulturo pri oblikovanju kmečkih poslopij.

In zakaj so pravzaprav gradili kozolce? Včasih so veliko sadili deteljo: rdečo po ajdi v jeseni, spomladi nemško, črno. Detelja se ne posuši na tleh, prezračevalnih naprav za sušenje in silosov pa še ni bilo. Prva košnja detelje je bila že v maju. Potem so lahko sušili v štantih tudi prvo košnjo sena – mrve. Ker tudi kombajnov za žetev ni bilo, so morali vse žito požeti, snopi

ječmena, pšenice, rži in ovsa pa so se posušili v kozolcu. Potem šele so žito omlatili. Najprej s cepci. Kasneje z mlatilnicami. V jeseni so se v kozolcu sušili snopi ajde. In nizek fižol, ki so ga populili. Če je nagajalo vreme, so tudi fižolovke kar populili, jih prislonili h kozolcu in so ga posušenega pod kozolcem obtrgali. Včasih so ga tam tudi luščili. Če ga je bilo veliko, so ga pa kar omlatili. Če ni bilo že prehladno, so pod kozolcem tudi koruzo ličkali.

V pozni jeseni so dali sušit na late v štantu še obrezano repo in kolerabo. To sušino so potem pozimi jedli plemenski prašiči. Na vrh kozolca so spravljali suho seno. Če ni bilo dovolj suho, se je tam še sušilo, ker je bilo zračno. Tja so peljale stopnice najprej na gank, na ganku pa so bila na sredi vrata. Pozimi so spravili pod kozolec vozove, vozičke, šajtrge, brane, drevo – plug in drugo kmetijsko obdelovalno orodje.

Pod toplarji so pripravili tudi ohceti in pojedine ob novih mašah, ker se je takrat zbralo veliko ljudi. Ampak to so si lahko privoščili le bogati.

Kozolci so bili primerni tudi za ljubezenske zmenke, da so se zaljubljeni pari tam skrili, ker je bil kozolec ravno prav stran od hiše.

(Kure pa so si v kozolcih na mrvi naredile gnezdo in tam skrile jajca. Včasih so nas prav presenetile, ko so iz kozolca pripeljale piščeta. Tudi mačke so imele mlade na kozolcih in otroci smo se potem podili za njimi.)

Če so kdaj popravljali hlev, so tačas lahko dali pod kozolec tudi živino.

Pod kozolci in na njih so se od nekdaj radi igrali otroci. Fantje so se obešali po rantah in skakali na mrvo. Starši niso radi videli, da so otroci plezali po kozolcu, ker so se bali, da bi se naredila nesreča.

V današnjem času kozolce precej obnavljajo. Ampak bolj zaradi tradicije kot zaradi potrebe. Zdaj služijo kozolci predvsem za garažo – skladišče priključnih kmetijskih strojev. Ponekod zložijo pod kozolec deske, da se sušijo.

Na novo kozolcev ne postavljajo več. Vsaj ne proč od hiš. Le včasih se zgodi, da še kje “zraste” kozolec kot nadstrešek pri gospodarskem poslopu.

*Martina Rugelj, 7. razred, Jernej Rugelj, 4. razred – 1994 / 95*

## **PEKA KRUHA – DRUŽINSKO DELO**

Vsako soboto dopoldne je pri nas vsa družina zaposlena s peko kruha. Prvo delo je vedno moje in sicer to, da grem v trgovino po svež kvas. Mami ta čas izkoristi tako, da pripravi še ostale sestavine, ki so potrebne za kruhovo testo. Ko pridem domov, hitro zdrobim kvas, mu dodam moko, sladkor in mleko. Medtem si mami nadene bel predpasnik in belo ruto. V mentrgi to je posebna miza – zamesi testo. Nato ga toliko časa mesi, da dobi obliko velike krogle. Potem pa mora kruh “zaspati” oziroma shajati. Da mu je bolj toplo, ga mami pokrije z velikim prtom. Ta čas pa se že trudi moj ati, ko prižiga ogenj, da bo krušna peč dovolj segreta, da se bo kruh sploh lahko spekel. Da ogenj hitro zagori, so potrebna posebna drva. Najhitreje zagorijo ržine, ki jih spomladi pobiram, ko odrasli režejo posebne dele vinske trte. Ko vsa drva zgorijo, ati po peči raztroši žerjavico, da je povsod enaka toplota. Medtem mami razdeli kruh na šest delov, ki jih položi v pet peharjev in enega v pekač. Zopet počakamo nekaj časa, da shaja. Ko je dovolj velik, ga mami prevrne v lopar, a ne na teniškega, temveč na precej večjega in narejenega iz lesa. Potem pa hlebce kruha drugega za drugim položi v peč. Čez eno uro je na vrsti za delo moj brat Janko, ker mora ves kruh pobrati iz peči. Pomaga mu posebno orodje, ki ga imenujemo veslica, in ima obliko puščice. Vse hlebe iz peharja položi na posebno klop, da se ohladijo, le hleb iz pekača doživi drugačno usodo. Ta hleb imenujemo Jankov kruh, saj ga pred kosilom vedno Janko prvi razreže, a še prej ga prekriža, saj to pomeni, da kruh spoštujemo in smo hvaležni, da ga sploh imamo. Tega kruha si nikoli ne namažemo z margarino ali s čim drugim, saj bi tako le pokvarili dober okus. Ostale hlebe z mami pospraviva v zamrzovalno skrinjo in ga tako imamo svežega za ves teden. Kadar tako pečemo kruh, zadiši po vsej vasi in že velikokrat sem slišala sosede, ko so govorili: “Pri Uhanovih pa spet pečejo ‘ta dober’ kruh.”

*Karmen Uhan, 7. razred – 1995 / 96*

## **MOJA VODA IZ OTROŠKIH SPOMINOV**

Ko sem bila majhna, sva z mami zelo velikokrat – skoraj vsak dan – odšli na kratek sprehod do Šentrupertu in se tam ustavili

ob bližnjem manjšem potočku. Včasih pa so z nama odšle še sosedove Andreja, Jasna in Tanja, tako da smo se punce še bolj zabavale. In kaj nas je sploh vleklo k potočku? V njem smo lahko opazovale prelepo množico račk. Vedno smo jih najprej preštele, a nikoli ni nobena manjkala. Nato smo jih nahranile s kruhom in jih še malo opazovale. Potem pa smo se počasi spet obrnile in odpravile domov, vse skupaj pa prav kmalu spet ponovile. Ne vem kdaj – a kar naenkrat pa so se ti sprehodi zaključili. Tudi vzroka ne vem povedati. Mogoče je to čas začetka odraščanja, še bolj verjetno pa skupina dejavnosti, ki jih pri meni trenutno v šoli in izven nje kar mrgoli. A moram priznati, da si zelo želim, da bi se takšni dnevi iz mojega otroštva vrnili. Sicer pa še vedno prav rada zakoračim mimo tistega potočka. Račk na žalost ni več, saj je vse preveč zaraščeno. Prav rada pa v vodi opazujem mini mlinček, ki ga je zgradil sosedov fant. Račke pa prav zares močno pogrešam. Kako rada se spominjam tistih dni. Nekako bolj mirni, veseli so bili. Prav prekrasni. Se bodo še kdaj vrnili?

*Tina Medved, 6. razred – 1997 / 98*

## NOVO LETO PO STAREM

Naši predniki so pričakovali novo leto bolj skromno, kot ga mi danes. Takrat je na ta dan moralo biti v hiši vse lepo in čisto. Rekli so, da če ni na novo leto vse čisto, celo leto ne bo pospravljeno. Zelo lepo je bilo videti, ko je gospodinja iz peči jemala kruh in ga dajala na mizo, ki je bila pokrita s prazničnim prtom. Otroci so dobili štručke, v katerih je bila pregreta smetana. Vsak otrok jo je ohladil na svoji mizici. Med pritrkavanjem zvonov po cerkvicah z naših šentruperskih hribčkov je vzela gospodinja blagoslovljeno vodo. Z njo je pokropila hišo in prosili so, naj jim novo leto ohrani zdravje, mir in prijateljstvo. Ko se je zvečerilo, so takrat ponavadi večerjali pečene klobase in zelje, pili pa so (posebno otroci) vodo, v kateri so se kuhali krhlji suhih hrušk in borovnice. Nato so prišli koledniki in jim voščili zdravje in srečo – navadno s pesmijo:

Čase pregledujemo,  
zase koledujemo

in za lepo leto mlado  
preobračamo navado.  
Nič od vas ne prosimo,  
mi darove nosimo ...

Opolnoči so streljali s čisto posebno napravo - z možnarjem. Sedaj ne praznujemo novega leta vsi na svojem domu. Mnogi hodijo na razne zabave, včasih pa so verjeli, da jim bo prineslo nesrečo, če bodo za novoletne praznike hodili naokrog po vasi. O tem, kako so nekoč praznovali novoletne praznike, mi je pripovedovala naša sosedka Justina Majcen. Ona se še zmeraj zelo drži starih običajev. Tudi v naši družini jih vedno bolj obujamo.

*Mateja Ramovš, 6. razred - 1998 / 99*

## **S STAREJŠIMI NA POTI**

Na poti v šolo in iz šole srečujem tudi mnogo starejših ljudi. Nekateri posedajo pred hišo in strmijo v naravo, drugi, ki so še čili in zdravi, pa opravljajo kakšna dela. Vsi, prav vsi, pa vedno odzdravijo na moj pozdrav, v čemer se kaže tudi njihova prijaznost in naklonjenost. Res bi bili prav vsi vredni, da bi jih omenila. A odločila sem se samo za eno osebo, ki mi je zelo pri srcu. Meni in tudi našemu kraju.

In sicer je to Pepca Slapšak, za vse nas le teta Pepca, gospodinja v našem župnišču. Teta Pepca ima res zlato srce, zato ji bom namenila teh nekaj besed.

Njene korenine so na Hrastnem, vasici nad Šentrupertom. V mladosti je živela v veliki revščini in prav tako tudi njeni ostali domači. A pomanjkanje je ni motilo. Dokler ... Do vojne je mislila, da ima vse in je srečna. Z vojno pa se je začela negotovost. Skrivanje in trepetanje, same črne misli. Vojna se je končala, a sledilo je še večje pomanjkanje. Potrebno je bilo veliko truda in moči, da so se vsaj za silo pobrali. Delo je bilo zelo težko dobiti in ko se je ponujalo mesto gospodinje v župnišču, je imela teta Pepca največ sreče, da ga je dobila. Danes pravi, da je v župnišču preživela veliko lepih, pa tudi žalostnih trenutkov. Najbolj je trpela med boleznijo našega danes že pokojnega župnika Janeza Vidica. Bila mu je kot druga mati.



Vsi se ji čudimo, da lahko opravi toliko dela. Vodi jo zlato srce in dobre besede.

Teta Pepca bi vse naredila, da bi lahko pomagala ubogim. Vsak dan moli zanje, sodeluje pa tudi s Karitasom. Nekoč so iz Ognjišča v naše župnišče pripeljali nekaj kombijev hrane in obleko. Teta Pepca je vse razdelila med revne v naši fari. Vedno, ko se srečuje z ubogimi, jim kaj ponudi. Če ne drugega, vsaj lepe besede iz srca.

In kaj misli teta Pepca o nas, mladih? Če smo pridni, je dobro, če nismo, pa je seveda tudi huda na nas. Tako je tudi prav. Včasih res zganjamo takšen živ žav, da se vse trese. Sicer pa nas ima rada in tudi mi njo. A ne le zaradi piškotov, ki nam jih dostikrat speče, temveč predvsem zaradi njene prijaznosti.

Za konec pa bi omenila še dve njeni misli, ki sta mi segli do srca. Prva se glasi: "Najlepša sreča v starosti je spomin na lepo preživeto mladost." Pravi, da je bila njena mladost lepa. Vsako nedeljo so šli k maši, praznovali ob cerkvenih praznikih, sicer pa veliko šivali in brali. To je bila njihova zabava. In pravi, da se je kljub pomanjkanju imela prav lepo v primerjavi z današnjo mladino, ki zahaja v klube ter si uničuje telo z drogo. Tudi za vse te izgubljene duše moli, da bi našli pravo pot ter se znali zabavati na drugačen - čist način.

In še druga misel: "Največja sreča je, če veš, da lahko komu kaj pomagaš in mu kaj ponudiš."

Še marsikaj mi je povedala. Teta Pepca ima čisto dušo in zlato srce. Mogoče se mladi, ki zahajamo v župnišče, tega premalo zavedamo, koliko tega bogastva smo tudi mi deležni. Bog naj ji poplača!

*Tina Medved, 8. razred - 1999 / 2000*





## V SVETU ŽIVALI

## **MOJA NAJLJUBŠA ŽIVAL**

Moja najljubša žival je pes. Ko sem bil še majhen, smo bili pri stari mami na počitnicah. Stara mama je imela psa Tarzana. Nekoč smo bili na njivi. Mama in mamica sta okopavali koruzo, brat Tonček in jaz pa sva se igrala s Tarzanom. Ker je bilo vroče, je Tonček zaspal kar na njivi. Midva s Tarzanom pa sva se še kar naprej igrala. Kar naenkrat začne Tarzan močno lajati in se zaganjati proti Tončku, ki je še vedno spal. Mama je šla pogledat, zakaj Tarzan tako laja. Ko je prišla do Tončka, ki je mirno spal, je močno zakričala. Proti Tončku se je plazila velika kača. Stara mama je pograbila Tončka in vsi smo zbežali proti domu. Tako je Tarzan rešil Tončka, da ga ni pičila kača.

Ko pa smo prišli domov, je stara mama dala Tarzanu velik kos slanine.

Od takrat imam vse pse rad. Najrajši pa imam našega Tarzana, čeprav je že star.

*Franci Franjga, 5. razred – 1963 / 64*

## **MOJI ZAJČKI**

Doma imam zajčke. Najprej sem imela dva, zdaj pa že več. Ko stopim v zajčnik, zajčki priskakljajo k vratom in veselo migajo z gobčki. Hranim jih s travo, včasih pa jim dam tudi korenje. Rada jih gledam, kako brusijo zobke na njem. Večkrat jih vzamem iz zajčnika. Veselo skačejo po travi, strižejo z ušesi in jedo deteljico. Nekateri imajo sivo dlako, drugi pa belo ali rjavo. Imajo tudi svoja imena: Belko, Rjavko, Lisko in druga. Izmed vseh domačih živali so mi zajčki najljubši.

*Duška Biček, 5. razred – 1964 / 65*

## **PSICA BINA NI KAR TAKO**

Moj stric Edi ima lepo rodovniško psico Bino. Dobil jo je na Štajerskem, ko je tam delal.

Rojena je bila 25. maja 1958 v Šentjurju pri Celju. Vpisana je v rodovnik RMBJ. Binin oče je Agič Starodvorski, mati je Ajka. V Bininem rodovniku so zapisana imena njenih dedov in pradedov. Vsi so zapisani v JRBJ. Vpisana je tudi v zveznem registru v Beogradu. Leta 1960 je Bina odšla v Celje in dobila oceno "dobro". Na mednarodni razstavi psov vseh pasem v

Mariboru leta 1963 je dobila oceno "odlično" – diplomu – postala je prvak Slovenije. Bina je vljudna in dobra psica. Mladiče je imela že štirikrat, letos je imela štiri, dve psički in dva psička. Vsem se začne ime na črko B, ker je tako določilo za rodovnik. Psička sta bila Brin in Bor, psici pa Biba in Bistra.

Lani je Binino hčerko povozil avtobus, zato Bina sovraži avtobuse. Bina tudi dobro goni, zato jo stric vedno vzame s seboj na lov. Če se ne vrneti prazna, je še bolj ponosen nanjo.

*Mimi Korošec, 5. razred – 1964 / 65*

## MOJA KRMILNICA ZA PTIČKE

Že meseca septembra sem zbil iz odpadlega lesa krmilnico za ptičke.

Ko je zapadel prvi sneg, sem jo postavil pred okno. Kmalu so se ptički privadili in zdaj jih je na oknu in v krmilnici kar precej. Najljubša ptičja hrana je kaša. Zgodaj zjutraj in zvečer jim jo natrosim. Ko se nekateri ptički najedo, že prilete drugi. Ves dan so na oknu ali v krmilnici, če pa začutijo nevarnost, zletijo na bližnjo hruško, ko pa je nevarnost daleč, se spet vrnejo na okno ali v krmilnico.

Ker sem član Društva za varstvo živali, sem vesel, da pomagam pticam. Tako nisem samo lastnik izkaznice, ampak upoštevam tudi pravila društva.

*Stane Pančur, 6. razred – 1964 / 65*

## ŽREBIČEK

V nedeljo smo odšli v Šentjanž, kjer smo obiskali stare starše in teto.

Stari ata mi je povedal, da imajo žrebička. S sestro sva odhiteli v hlev. Tam je bila tudi stara mama, ki je krmila svinje. Kmalu sva zagledali žrebička, ki je veselo skakal okoli svoje mame. Bil je rjav. Najbolj pa mi je bil všeč njegov košati rep, s katerim je neprestano migal. Stara mama je žrebička spustila, da je nekaj časa skakal po hlevu. Ko se je naveličal, je spet šel na svoj prostor k mami.

Žrebička sem si upala tudi pobožati in mi je bil zelo všeč.

*Marjanca Urbič, 5. razred – 1973 / 74*

## **NAŠI KRAVI**

Imamo dve kravi, Jagodo in Miko. Mika je še mlada, je črna, rogove ima zakrivljene naprej, rep pa dolg, tako da se z njim poleti lahko odlično otepa muh.

Jagoda je precej starejša od Mike, je sive barve, njeni rogovi pa so kratki. Njena posebnost je, da ima v levem ušesu uhan.

Kadar ju ženem k vodi, da se napijeta, tako norita, da ju komaj obvladam. Mama vsako jutro in vsak večer namolze pri Jagodi in Miki veliko mleka.

*Ivanka Ahlin, 6. razred - 1973 / 74*

## **PRIJATELJSTVO MALO DRUGAČE**

Vračam se iz šole. Čeprav sem sama sredi travnikov in polj, mi v ušesih še vedno odmeva živ-žav s šolskega hodnika. Stopam po asfaltni cesti, a kar samo me zanese na bankino, na pesek, ki ga že prerašča trava. Sonce tako močno greje, da mi je v plašču precej vroče in bi si ga rada slekla, pa se bojim muhaste burje, ki včasih potegne skozi dolino. Seveda! Saj bi morala zemljo pokrivati debela snežna odeja, pa iz vseh mej kukajo trobentice in vijolice, ob potoku pa pozvanjajo zvončki. "Pa naj bo tako," si mislim, "narava že ve, kako mora biti." Končno sem prišla do kraja, kjer se ločim od puste ceste. Zakoračim po gozdni poti in pridem pod gozdiček, kjer me pozdravita veverički, moji stari znanki. Toda videti je, da se me nista prav nič razveselili, saj sta se hitro umaknili med goste veje smrek in se tu pa tam oglasili s svojim trmastim "kh, kh". Tudi ptički veselo pojo, ker so zadovoljni, da si hrano lahko najdejo na polju, saj nikoli ne vedo, za katero ptičjo hišico jih čaka mačka.

Tako sem bila zaverovana v naravo, da bi se kmalu spotaknila ob svojo zvesto mucu, ki mi je prišla naproti. Morala sem jo pobožati, drugače bi se mi vseskozi motovnila pod nogami in bi ji lahko stopila na rep. Potem sva začeli malo "kramljati". Med najinim "pogovorom" sva prišli že blizu domače hiše, kar izza vogala skoči precej velik pes. Moja spremljevalka skoči na drevo, jaz pa ga lepo pozdravim. "Seževa si v roke", kajti to je sosedov Nero, ki sem ga naučila, da mi da tačko. Tudi z njim se malo "pogovorim" in mu obljubim veliko kost. Žalostno cvili, ko grem naprej, kajti on je privezan na verigo in ne more za

mano tako kot muca. Toda nič zato, saj je naša hiša čisto blizu in se bova še večkrat videla. Hitro stopim v hišo, da ne slišim žalostnega cviljenja, pa tudi kosilo mi že močno diši.

To se ponavlja iz dneva v dan. Ko se ločim od šolskih prijateljic in prijateljev, me že čakajo moji "popotni tovariši", ki mi preganjajo samoto in dolgčas.

*Verica Štrukelj, 7. razred - 1973 / 74*

## SLOVESEN POGREB

Pri sosedovih so imeli psa Fifija. Ta pes je bil že zelo star, zato so mu tekle zadnje ure. Neko nedeljo smo ga našli mrtvega. Zelo nam je bilo žal za njim, saj smo ga imeli zelo radi. Zato smo za kozolcem skopali globoko jamo. Za Fifija smo iz šestih desk zbili krsto in ga položili vanjo. Eno uro smo ga imeli odkritega in smo ga zasuli z rožami. Ob treh se je začel slovesen pogreb. Pokrili smo krsto in jo nesli k jami. Pri jami smo mu naredili slovesen govor. Psa Bobi in Piki pa sta lajala, bila sta pevca. Vsi smo se jokali. Z lopato smo zakrili grob in nanosili nanj veliko rož. Iz voska smo naredili svečo in mu jo prižgali. Na koncu pa smo postavili lesen križ in nanj napisali: TU NAJ POČIVA ZLATI FIFI!

*Jažica Kolenc, 6. razred - 1978 / 79*

## MOJA ČEBELICA JE UMRLA

Bil je lep, sončen dan. Odprla sem okno izbe in se naslonila nanj.

Topla izba je kmalu privabila čebelico. Čebelica je zbegano brenčala in poletavala iz kota v kot izbe. Zaprla sem okno. Dnevi so postajali krajši. Pričela se je zima. Čebelica je še vedno prebivala v naši izbi. Na okensko polico sem ji prinesla lonček z dehtečo cvetlico. Vsako jutro sem ji na list cvetlice prinesla kapljico medu. Čebelica je postajala vse bolj ljubka in prijazna. Nikdar me ni pičila. Najraje se je sprehajala po prijetno dehteči cvetlici.

Neko jutro sem opazila, da čebelice ni bilo več v dehtečem cvetu, kjer je najraje prenočevala. Zelo sem se začudila. Zbegana sem stekla v kuhinjo k mami in ji povedala, kaj se je zgodilo. Obe

sva jo iskali. Toda čebelice ni bilo več. V očeh so se mi zabliskale solze. Bila sem žalostna, roke so se mi tresle. Ko sem zvečer legla spat, sem na odeji opazila mrtvo čebelico. Zajokala sem, kajti vedela sem, da se čebelica ne bo nikoli več sprehajala po dehteči cvetlici. Položila sem jo v cvet.

Ko se ozrem na cvet in mrtvo čebelico v njem, se spomnim na tisti dan, ko je topla izba privabila majhno in nadvse ljubko čebelico.

*Anka Gričar, 5. razred - 1981 / 82*

## **SOSEDOVA MAČKA IMA LJUBČKA**

Sosedova mačka je brez imena. Je lepa rjava tigrasta muca. Rada pije mleko. Vsak dan lovi miši, tudi v dežju in v snegu. Ima tudi ljubčka. Imela sta mlade mucke. Muca se nikoli ne potepa, čeprav se njen ljubček rad. Ljubček je močan, zato so tudi mladiči močni. Ljubček je siv in ima bele lise. Vsak večer, če grem po mleko, vidim, kako se v košu na otavi mačka in njen ljubček stiskata skupaj. Tudi vrabce preganjata. Muca je bolj zvita, zato večkrat ujame kakšnega vrabca za priboljšek. Zaradi tega lova si je že zob zlomila. To se je zgodilo, ko je hotela ujeti vrabca, pa je skočila na ograjo. Vanjo se je ujela za zob in si ga je zlomila. Dolgo je samo ležala in pila mleko. Zdaj je že zdrava in spet normalno je in lovi.

Meni je ta mačka všeč, zato jo večkrat opazujem.

*Matjaž Škoda, 4. razred - 1987 / 88*

## **TUDI MUC LAHKO STAKNE PREHLAD**

Nekega dne je prišel k nam črn muc. Zamijavkal je in se mi motal pod nogami. Muc se mi je takoj priljubil. Ime sem mu dala Piki, ker sem opazila, da ima bele in črne lise. Tisto noč sem sanjala o tem mucu. Že zjutraj, ko sem šla v šolo, je od nekod pritekel Piki. Ko pa sem prišla iz šole, je v moji bližini reklo: "Ačih!" Ozrla sem se in pod smreko je kihal Piki. Takoj sem mu prinesla toplega mleka, ker sem mislila, da se bo pozdravil. A se menda ni. Še danes včasih kihne. Ne vem, kje se je prehladil. Vem pa to, da lahko tudi maček stakne prehlad.

*Marička Gorenc, 4. razred - 1987 / 88*



---

## ŽOLNA NI DOČAKALA POGREBA

Nekatere ptice so pri nas zelo redke in jih malokdaj vidiš od blizu. In ravno to se je pripetilo meni.

Pred kratkim sem pod oknom našega čebelnjaka našla mrtvo žolno. Ker je bila videti še sveža, se je morala nesreča zgoditi nekaj minut pred našim prihodom. Ati je ugotovil, da se je v letu najbrž zaletela v okno. Videti ni bila čisto nič poškodovana. Smilila se mi je. Zdela se mi je zelo lepa. Z bratom sva jo dala na karton in jo ogledovala. Imela je rdečo ritko in rdeč klobuček. Perutnice pa je imela pobarvane s črno-belimi lisami. Trebuh je imela bel, hrbet pa tak kot krila. Mene pa je najbolj zanimal njen kljun. Z bratom sva ga odprla. Odpirala sva z borovimi iglicami. V njem sva videla nebo, jezik in nekaj zelo čudnega. Bilo je rozaste barve. Odločila sva se, da jo bova vzela domov in jo pokopala za vrtom. Tam so pokopani že naš papagajček Jamček, golobček s številko na nogi, dva hrčka in nekaj zajčkov. Še prej pa sva jo mislila pokazati drugim otrokom. Domov smo jo pripeljali v prtljažniku. Naslednji dan smo zjutraj odšli v šolo. Ko pa sem se vrnila iz šole, sem videla, kaj se je zgodilo – naš mucek Muki je pojedel žolno ...

*Andreja Ramovš, 5. razred – 1997 / 98*





**KNJIGA**

**JE**

**MOJ SVET**

## **IMELA BOM LASTNO KNJIŽNICO**

Že kot majhna punčka, stara komaj štiri leta, bi rada brala. Bila sem še premajhna, da bi se naučila brati. Posebno željo po knjigi sem začutila takrat, ko sem videla brata in sestro, kako hlastata po knjigah. Sklenila sem se naučiti brati.

Ko sem prebiralala prve pravljice, nisem vsebine skoraj nič razumela, ker sem besede še zlogovala. Pozneje, ko pa sem se že bolj naučila brati, so bile pravljice zame najlepše knjige. Prvič v življenju sem začela spoznavati, kaj je prav in kaj ne. Razvijati so se mi začela čustva in ljubezen do vsega dobrega, ki me obdaja. Knjige so me tudi vzgajale. V njih bolj spoznavam našo družbo in okolico, ki me obdaja.

Zato bom v prihodnosti še več brala. Ko bom imela svoj poklic, bom imela lastno knjižnico, s katero si bom lahko sama bogatila znanje.

*Marija Bartolj, 4. razred - 1961 / 62*

## **MOJA NAJLJUBŠA KNJIGA**

Ko sem bila še čisto majhna, sem vedno z ročicami segala po knjigah. – Tako mi večkrat povedo starši. Kupovali so mi slikanice. Še sedaj se najdejo ostanki slikanic: čarovnic, palčkov in raznih živali. Ko mi pridejo pod roke, mi misli uidejo nazaj v brezskrbna šolska leta. Knjiga me spremlja že iz predšolskih let. Kadar le utegnem, berem knjige.

Do sedaj mi je najljubša knjiga Ovčar Runo. V resnici se psov zelo bojim, zato mi ta domača žival do sedaj ni bila preveč priljubljena. V knjigi sem psa Runa spremljala skozi posamezne dogodke. Najbolj sem se jezila na nepoštenega Salobirja, ki je Runa prodal za visoko nagrado v tuje vlemesto. Tako je prišel Runo, svoboden prebivalec planin, v mestni hrušč in vrvež, kar je sovražil. Ni mogel trpeti, da bi ga tuj gospodar, ki ga je imel rad, priklepil na verigo in mu jemal svobodo. Runo je zbežal od novega gospodarja domov. Vrnil se je k svojemu pastirju Mišku. Zopet mu je čuval njegove ovčice in zaživel pravo svobodo.

Večkrat se mi je pri posameznih odlomkih orosilo oko. Spoznala sem, kako je bil pes zvest svojemu gospodarju, ljubitelju in redniku.

*Rožica Puntar, 4. razred - 1961 / 62*

## OBISKAL NAS JE SEVERIN ŠALI

Zvedeli smo, da nas bo obiskal književnik Severin Šali. Nekoliko smo ga že lani spoznali, ko je v Dolenjskem listu objavil svojo pesmico Pogovor z osličkom. Nestrpno smo ga čakali.

Pripeljal se je pred deseto uro. Prijazno smo ga pozdravili, potem pa prisluhnil. Najprej nam je pripovedoval o svoji mladosti, o tem, kako je nastala njegova prva pesmica, ki je pripovedovala o mlinčku in belem kruhku. Čeprav je bila objavljena na zadnji strani otroškega lista, je bil zelo srečen. To je bil njegov pesniški začetek. Prebral nam je še pesmico o raketah, o štirih ptičkah in o dečkih, ki so se vozili z vlakom. Zelo je ljubil zvezde. Vsako noč jih je opazoval. Nekega dne pa ga je hči prosila, naj napiše pesmico o zvezdici. Res ji je ustregel. Še marsikaj nam je povedal. Zastavili smo mu tudi mi nekaj vprašanj.

Čas je potekel in pesnik Šali se je moral posloviti. Nazadnje smo se mu zahvalili za prijaznost, mu izročili šopek cvetlic in ga prosili, naj nas še kaj obiše.

*Jaže Bedene, 6. razred - 1962 / 63*

## LJUBIM SLOVENSKI JEZIK

Moja mama je učiteljica. Ko sem šla z njo prvokrat v šolo, bila sem stara komaj štiri leta, me je posedla k peči na zaboj za premog. Tiho in mirno sem sedela. Učili so se novo črko. Dobro se še spominjam, kako so jo potem vezali v besedo. Mnogim učencem je to povzročalo težave. Najraje bi se bila takrat oglasila in jim sama prebrala. Seveda si tega nisem upala.

Šele doma sem skrivoma vzela berilo, začela iskati znane črke in jih povezovati v besede. Ni dolgo trajalo in že sem znala brati. Še preden sem začela hoditi v šolo, sem prebrala že več Čebelic. Tako čudovitih zgodbic menda nisem nikoli več brala, vsaj zdelo se mi je tako. Tako sem stopila v pravljčni svet, v katerega se še sedaj rada vračam. Najljubša mi je bila pravljica o Janku in Metki. Kolikokrat sem jo pripovedovala mami! Vse sem si živo predstavljala. Tudi ponoči sem pogosto sanjala o njej in začela sem dobivati napade. Zdravnik mi je odsvetoval branje razburljivih pravljič. Ker nisem več smela toliko brati, sem začela pisati. Prvo samostojno delo je bila pesmica o golobu in

medvedu.

Vesetje do slovenskega jezika se je iz leta v leto stopnjevalo. Gledala sem mamu, kako popravlja domače naloge. Zelo imenitno je, če lahko pišeš z rdečo tinto. Zelo težko pa gledam rdečo tinto v svojih nalogah.

Ker ljubim slovenski jezik, bom temu predmetu vedno posvečala največ pozornosti, četudi me bo mogoče življenjska pot drugim zanesla.

*Anta Puntar, 6. razred - 1964 / 65*

## **NA LITERARNI EKSURZIJI**

Učenci sedmega in osmega razreda so šli na literarno ekskurzijo na Gorenjsko. Razredničarka je dejala, da bom z njimi šla tudi jaz, ker v našem razredu najboljše znam slovenski jezik. Tega sem bila zelo vesela.

Zgodaj zjutraj smo se odpeljali s posebnim avtobusom proti Ljubljani in naprej v Kranj. Tam smo si ogledali grob Franceta Prešerna. Nato smo šli v muzej in hišo, kjer je pesnik živel in umrl. Zatem smo si ogledali še samo mesto ter spomenike. Nato smo se odpeljali dalje do Vrbe in si ogledali rojstno hišo Franceta Prešerna ter cerkev svetega Marka. Zopet smo sedli v avtobus z namenom, da se popeljemo v Kropo pogledat kroparske kovače. Vendar se nam to ni posrečilo, ker so popravljali cesto. Tako smo se odpeljali na Bled in občudovali jezero, ki se je lesketalo, obsijano od sončnih žarkov. Šli smo tudi na blejski grad, od koder je bil še posebno lep razgled na jezero in planine. Večina učencev je prvič videla Bled in Gorenjsko. Z Bleda smo se odpeljali na Vrhniko, kjer smo si ogledali rojstno hišo Ivana Cankarja. Šli smo tudi k sveti Trojici, kjer smo se igrali razne igre. Potem smo se odpeljali proti Ljubljani in se mimogrede ustavili na Žalah, kjer so pokopani Cankar, Kette, Murn in Župančič.

Zopet smo se vkrcali v naš avtobus in se odpeljali domov. Kar žal nam je bilo, da je ta dan tako hitro minil. Meni bo ostal še dolgo v spominu, saj mi je bil med najlepšimi v življenju. Še posebno sem bila ponosna, ker sem potovala z učenci sedmega in osmega razreda, kar mi je bilo kot učenki petega razreda v veliko priznanje.

*Mira Gregl, 5. razred - 1965 / 66*

## SREČANJE S PISATELJEM ANTONOM INGOLIČEM

V torek, 14. aprila, je bila na naši šoli podelitev Golievih bralnih značk, kjer je sodeloval tudi pisatelj Anton Ingolič. V lepo okrašeni telovadnici so se učenci predstavili najprej z nekaj recitacijami in z dramatiziranim odlomkom iz Ingoličeve povesti Tajno društvo PGC, nato pa so nam podelili značke. Naš gost je bil zelo razpoložen in je z veseljem odgovarjal na naša vprašanja.

Jaz sem ga vprašal, kako je nastala knjiga Enajsterica živih. Odgovoril mi je, da je zgodbo zajel iz vojnega časa. Nadvse sem bil vesel, ko mi je pisatelj stisnil roko, saj sem tudi sam dobil srebrno Golievo značko.

*Polde Jurglič, 5. razred - 1969 / 70*

## OBISK V VELIKI POLANI

Poleg drugih zanimivosti smo si mladi dopisniki na letošnjem tretjem zboru ogledali tudi rojstno hišo Miška Kranjca v Veliki Polani. Tja smo se odpeljali s tremi avtobusi. Ko smo tja prispeli, smo nekaj časa čakali, da so prišli odpret hišo. Polovico hiše je odkupil muzej, v drugi polovici hiše pa živi pisatelj sam, kadar pride na počitnice. Za nami sta vstopila tudi Miško Kranjec ter njegov prijatelj. Začela sta se z nami pogovarjati. Pravila sta, kako so živeli pri Kranjčevih. Pomudila sta se tudi ob pisateljevih posameznih delih. Zvedeli smo, kako so nastala. Po končani razlagi smo si ogledali muzej. Med predmeti so tudi partizanski časopisi ter slike narodnih herojev. Ko smo si vse ogledali, smo odšli še v šolo, kjer je bila proslava. Tudi tam je govoril Miško Kranjec. Po končani proslavi smo se z avtobusi vrnili v Mursko Soboto. Jaz pa sem bil vesel, da sem поблиže spoznal pisatelja Miška Kranjca.

*Bojan Bučinel, 6. razred - 1971 / 72*

## PODELITEV BRALNIH ZNAČK

Tudi letos smo brali za Golievo bralno značko ter na podelitev povabili priljubljenega pesnika Toneta Pavčka, ki se je vabilu z veseljem odzval.

Tistega dne smo se zbrali na igrišču blizu borov. Ko je pesnik prišel na igrišče, smo ga pozdravili z močnim ploskanjem. Učenci četrtega razreda so v taborniškem okolju uprizorili Pavčkovo pesnitev Juri Muri v Afriki. Dobro so se odrezali in tudi pesnik jih je pohvalil. Potem pa se je začela podelitev bralnih značk. Slišali smo nekaj misli o knjigi, kako moramo skrbeti zanjo in gledati, da bomo tudi sami ustvarjali knjižnico. Značke je dobila polovica učencev na naši šoli, kar je knjigi najlepše priznanje. Posebej lahko pohvalimo učence, ki so brali za bronasto bralno značko in priznanje. Nato smo začeli kramljati s pesnikom. Zaposlili smo pesnika, da nam je povedal nekaj pesmi, ki so nam bile zelo všeč, še bolj pa način, kako jih je povedal. Ob kramljanju je čas hitro minil, ob koncu pa smo dobili še pesnikov podpis.

Za slovo pa je tudi pesnik dobil bralne značke. Bronasta naj ga spominja na prvi obisk v Šentrupertu pred tremi leti, srebrno je zaslužil, ker ima naš časopis *Preproste besede* ime po njegovi pesmi, zlata pa za današnje srečanje.

*Polde Jurglič, 6. razred - 1970 / 71*

## **PISATELJ LEOPOLD SUHODOLČAN NAS JE OBISKAL**

Na naše veliko pričakovanje nas je v petek, 8. junija, obiskal priljubljeni pisatelj Leopold Suhodolčan. Srečanje z njim smo že dolgo načrtovali.

Nekaj mojih sošolcev in jaz smo pod razrednikovim vodstvom pripravili Suhodolčanovo igrico *Novinec*. Takoj ko je pisatelj vstopil, smo igralci stopili na oder. Posebno moja sošolka in jaz sva bili videti zelo smešni. Obe sva imeli očala in lase, zvezane v smešne repe. Vse to je pri gledalcih povzročilo smeh. Posebno so se takrat smejali, ko sva se s sošolko, v igrici, seveda, prepirali za prazen nič. Tudi nam na odru so se usta večkrat razširila, a morali smo vzdržati, da se nismo smejali.

Ko sem stala na odru, sem opazovala pisatelja. Njegov obraz mi je bil že znan, saj sem ga že enkrat videla. Njegova dela so mi všeč, saj se pisatelj v njih spretno približa mlademu človeku in njegovim mislim. Za nekaj časa sva s sošolko stopili z odra, potem pa sva morali pokukati skozi zastor, kar je spet vzbudilo smeh. Ko smo odigrali, nas je tudi pisatelj pohvalil.

Potem nam je pisatelj Suhodolčan prebral odlomek iz nove



povesti – nam že znanih televizijskih junakov Naočnika in Očalnika. Njunim storijam smo se prisrčno nasmejali, hkrati pa smo občudovali pisateljev način pisanja. Potem smo pisatelju Leopoldu Suhodolčanu zastavljali različna vprašanja o njegovih delih in o dogodkih iz njegove mladosti. Pisatelj nam je v prijetni obliki povedal nekaj smešnih dogodkov iz mladosti, za kar smo se iz srca nasmejali. Tistega dne nam smeha res ni manjkalo.

Na koncu nam je pisatelj, ki je predsednik bralnih značk Slovenije, naši šoli podelil priznanje, predsednik naše bralne značke pa je tudi pisatelju podelil Golieve bralne značke.

Ko sem tako priljubljenega pisatelja поблиže spoznala, bom še raje prebirala njegova dela.

Pisatelj pa je v našo Kroniko bralne značke zapisal: “Že ob kratkem, a zelo prijetnem srečanju z mladimi bralci se mi je razodelo, da ste veliko storili za pridobivanje mladih za knjigo. Prepričan sem, da bodo nekega dne pomnožili danes redke vrste odraslih bralcev.”

*Zdenka Jurglič, 6. razred – 1972 / 73*

## KNJIGA, KI JE NEKAJ POSEBNEGA

V vsaki knjigi je nekaj posebnega, toda knjiga **SOS ZA NAŠO ZEMLJO** je ena sama posebnost. V njej ne pišejo takih stvari kot v drugih knjigah, pa tudi ilustracije so posebnost.

Zdaj pa od začetka. Kaj v njej sploh piše? O besedi **EKOLOGIJA**, o prehrambeni verigi in kar je najpomembnejše – o onesnaževanju okolja.

Predvsem se lahko zamisliš ob uvodnih besedah in pri naslovih **Hitro na pomoč, sicer bo umrla. Žalostna je slika ob naslovu: Fotografija Zemlje** in na njej velik obliž, ki je čisto pravi, in je zares prilepljen. Verjetno pa bo kmalu takih obližev premalo in se bo zgodilo to, kar piše v uvodu: “Človeštvo je zdaj podobno človeku, ki sam žaga vejo, na kateri sedi na drevesu.” Da. Res. S tem ko odvržeš polivinil, malo zarežeš z žago v to debelo vejo in ljudje spet za malo zdrsnemo proti mogočnemu prepadu. Sicer pa, sami boste zaslutili, da nekako res drsimo proti prepadu. Zato vzemite v roke knjigo **SOS** in iščite rešitev. V knjigi pa so še druge zanimivosti: o ekologiji si lahko preberete pod počenim jajcem, katerega polovico moramo dvigniti. Knjigo

lahko "raztegnemo". Dvigati moramo zaveso, pod katero sedi žaba. Prehrambeno verigo lahko potegnemo iz knjige, na petih členih so sličice: dvigati se morajo pokrovčki, pod katerimi so slike v zvezi z vsebino ... Zaradi vsega tega je knjiga prav vznemirljiva. Upajmo pa, da se bo nekakšno geslo knjige tudi uresničilo: Z združenimi močmi bomo obvarovali naravo in življenje.

*Tadeja Zupan, 6. razred - 1980 / 81*

## **KNJIGA, KI ME JE PRITEGNILA**

Ob koncu počitnic si med velikim kupom knjig kar nisem mogla izbrati prave, ki bi mi lahko bila zelo všeč.

Po dolgem času sem našla knjigo z naslovom Frideric Chopin. Spomnila sem se, kako zelo rada igram Chopinove melodije na klavir, zato sem trdno stisnila knjigo, da se ne bi premislila, in kmalu sem jo že z navdušenjem brala.

V knjigi je več skladateljevih slik pa tudi slika njegove roke. Ob branju knjige sem se zelo čudila, kako je Chopin že tako zgodaj znal igrati na klavir, hkrati pa tudi pisati melodije in jih improvizirati.

Čudim se, kako je mogel že kot deček povsod požeti toliko slave. Že po nekaj prebranih straneh sem se odločila, da bom odslej še raje poslušala Chopinove skladbe in še raje igrala na klavir, saj ob njegovih skladbah zares uživam.

*Damjana Zupan, 8. razred - 1980 / 81*

## **FRKOLINI - KNJIGA SPOMINOV**

FRKOLINI - knjiga spominov Marjana Tomšiča na otroštvo. V zgodbi V rovu globoko pod gradom pravite, da ne morete trditi, da je čisto resnična. Omenili ste, da ste stanovali v srednjeveškem gradu. Nekega dne ste pod gradom odkrili vhod v podzemni rov. Bili ste radovedni, kaj neki se skriva tam notri in kasneje ugotovili, da je bilo tam polno orožja. Ob steni so ležale sulice, meči so bili na drugi strani. Sprva ste mislili, da je to vse, kasneje pa ste odkrili še eno dvorano, v kateri je bilo polno kosti. Moram povedati, da sem nekaj podobnega - vendar v bolj mili obliki - doživela tudi jaz. S sorodniki smo nekega dne šli

po gobe v gozd, ki ga je moj stari ata dobro poznal. Pridno smo jih nabirali, ko smo naenkrat zagledali luknjo. Najprej se je spustil vanjo moj stric, potem so šli noter še ostali in kmalu videli majhen rov, vendar v njem ni bilo nič posebnega. Moram povedati, da sta mi oba primeri – Vaš in moj – všeč, pa tudi celotna knjiga FRKOLINI je vredna branja.

*Maja Gregorčič, 5. razred – 1998 / 99*

## **SREČNI DOGODEK SI BOM ZAPOMNIL**

Lani me je ravnatelj šole vprašal, če bi recitiral pesem Toneta Pavčka, ko bo pesnik prišel na šolo. Zelo sem bil vesel, ker rad berem in recitiram. Pesem mi je bila tudi všeč. Naslov je bil Pretepač. Ko je prišel dan za nastop, sem pesem še enkrat ponovil. Ker pa mi pesem ni šla na pamet, sem s sabo na nastop vzel mapo, v kateri je bil list s pesmijo. Položil sem jo na stol in se postavil k pevcem v zboru, kjer sem tudi nastopal. Ko pa sem bil na vrsti za recitacijo, si nisem upal iti k stolu po mapo, zato sem pesem začel govoriti kar brez lista. Sploh nisem mislil, da jo bom tako dobro povedal. Ko pa mi je po končanem nastopu pesnik Tone Pavček segel v roke, sem začutil, da mi je uspelo. Bil sem srečen.

*Damjan Brčar, 4. razred – 1998 / 99*





NA

KRILIH

BESED

## MOJA POMLAD IN PISANI METULJI

Prelepe pravljice, ki mi jih je pripovedovala stara mama, sem spremenil v sanje, v katerih sem sam oživel v princa, ki je ubil zmaja. Bil sem glavni junak pravljice v svojem domišljijem svetu. Narava je bila moj dom.

Bilo je spomladi. Zvončki so peli s svojimi tresočimi glasovi, rumene trobentice pa so trobile s pomočjo vetra. Ta lepa melodija je prebudila zaspane mačice iz sladkega spanja. Druga za drugo so odpirale svoje sive očke in mežikale z njimi soncu prve pozdrave. Pomlad, ki je bila blesteča v soncu, ki je oddajalo kar lepe darove žarkov na zemljo, se je lesketala v različnih barvah.

Lastovice, ki so jadrale nad hišami s slamo v kljunčku, so veselo ščebetale o pomladi, ki jih je pripeljala v domovino, in o gnezdu, ki so ga začele graditi. Škorci pa so se veselo podili nad mrčesom, ki ga je bilo čedalje več. Jaz pa sem se s še nekoliko trdimi nogami podil za metulji.

“Joj, stara mama, glej metulja, pa kako lep je!”

Že me ni bilo. Izgubil sem se izpred njenih oči.

S svojimi trdimi nogami sem trmasto napredoval za metuljem. Ni me zmotilo grmovje ali velik šop trave, vseeno sem pogumno napredoval. Ker nisem bil preveč spreten, mi je metulj ušel. Toda takoj sem zagledal drugega in tako se je večkrat ponovilo. Nisem se zmenil za okolico, zato se je tudi zgodilo.

Ko sem zopet zagledal metulja, sem se pogumno pognal za njim. Po nekaj korakih se mi je pod nogami udrlo. Obtičal sem v blatu gozdnega hudournika. Težka, lepljiva gmota me je tiščala k tlom, da se nisem mogel premakniti. Jaz – velika Jera – sem se začel dreti na ves glas. Če bi le še malce bolj kričal, bi se mogoče svet podrl. Nisem se jokal zaradi blata, pač pa zaradi metulja, ki mi je ušel.

Porodila se mi je nova misel. Hitro sem jo ucvrl po kolovozu domov. Staro mamu sem srečal ob robu gozda. Vsa je bila zasopla in zaskrbljenega obraza. Ko me je zagledala, se mi je nasmehnila.

Metulj me je zapeljal v to malo pustolovščino, stara mama pa me je rešila iz nje kot ameriška ladja Robinzona iz njegove velike pustolovščine.

## ZALJUBLJENI KOS

Sprehajala sem se ob potoku Bistrica. Spremljalo me je žuborenje vode in žvrgolenje ptic. Na vrbovi veji je sedel kos in prepeval.

“Pojdi stran, motiš me!”

“Oho, kar podiš me, zakaj pa, če smem vedeti?” sem ga vprašala. “To ni za vsaka ušesa,” je odsekano odgovoril in se v nekaj zagledal. Zanimalo me je, kaj ga je tako zmedlo. Takrat pa sem zvedela za njegovo skrivnost. Na veji se je s petjem važil samo zato, da je privabil kosovko.

“No, no,“ sem mu rekla, “saj se hočem samo pogovoriti s teboj.” Kos pa mi še vedno ni zaupal: “Ja, kaj si še vedno tu? Kaj ne vidiš, da delam?”

“Ti pa delaš, ja, samo čas zgubljaš s tem žvrgolenjem in dvorjenjem!”

Takrat pa se je kos zmedel in mi rekel: “Daj no, jaz da dvorim, kdo ti je pa to povedal?”

“Kaj pa potem tako zijaš v kosovko?”

“No, hm, hm, samo, hm, nič, kaj te pa sploh briga, kaj jaz počnem!”

“Daj no, pomiri se.”

Kos pa se je omehčal: “Misliš, da ji bom všeč?”

“Seveda ji boš, ko pa tako lepo poješ.”

Kos začne veselo žvrgoleti in zamaknjeno gleda v kosovko. Umaknila sem se in še dolgo poslušala žvrgolenje.

Tudi naslednjega dne sta sedela na veji. Zaljubljeno sta se gledala.

Kos me zagleda in zavpije: “Zdravo, predstavljam ti zaročenko!”

“O, me veseli.”

“Veš, odleteti morava, da narediva gnezdo. Na svidenje!”

“Adijo, pa še kaj me obiščita!”

Ne vem, če sta me slišala, kajti bila sta že daleč za hribom. Ko bom spet šla na sprehod, bom morda že videla gnezdo, v njem pa nestrpne mladičke, ki hočejo hrano.

*Olga Kotar, 8. razred - 1981 / 82*

## **IGRA JE MOJ SVET**

Pri nas imamo blizu doma staro votlo vrbo, ki jo imava s sestrico Manco za vesoljsko ladjo. V grmovju sva polomili veje in jih imava za krmilo pri vesoljski ladji. S sestrico Manco sva prinesli v vrbo tri šture za sedeže. Manca je pripeljala sani za posteljo in lonec, v katerem je bilo žaganje. Potem pa sem jaz zapela pesmico:

Naša raketa  
kmalu bo izšteta:  
Tri, dva ena,  
že je izstreljena, uuu!  
Miki, mav, mav.  
To je marsovski pozdrav.  
Pili, puli, pala,  
pili, puli, pali,  
to pomeni hvala.

Ko bi radi prišli iz vesolja, rečeva:

Hulahov, hula, hula, hulahov!

Manca je kuharica, jaz pa sem pilot. Ko pristaneva na kakšnem planetu, gre Manca v trgovino. To je travnik, na katerem so krtine. V lonec nabere zemlje in trave, potem pa se vrne na ladjo. Kuha: riž, solato in čokoladešnik. Ko bi želeli oditi, pritisnem na gumbek in odletiva na drugi planet. Ko me Manca pokliče za počitek, sedeva na sani in zamiživa, kot da bi spali. Za naju z Manco je vrba - vesoljska ladja - zelo prijetno mesto za igranje, saj lahko odpotujeva, kamor hočeva!

*Katja Podlogar, 3. razred - 1989 / 90*

## **NA OBISKU PRI ČASU**

Bila sem na obisku pri Času in se z njim o marsičem pogovorila. Sprejel me je v svoji sprejemnici za goste v časovnici. Dober dan, dragi Čas. Kako ste kaj? Čas mi je odgovarjal v čaščini: Čubina čamina! Čavama čafina? (Dober dan! Bi pila kavo?)



Hvala, sem že pila sok. Dragi Čas, mnoge na Zemlji zanima, zakaj jih večkrat preganjate.

Čurita čavina, čamo čaliva čelima.

(Ne preganjam, samo delo opravljam.)

Kako pa to, da ste se odločili za ta poklic?

Čurina, čer čone čaka čarina čaro čekama čapa.

(To so delali že predniki.)

Torej se tudi Čas poroči?

Čore čana čaga časa čelima.

(Čas se ne poroči, nov Čas nastane z dobrimi deli.)

Kaj pa, če greste na počitnice?

Čamo čava čanja čoko čerima, čaj čana čongo čara!

(Ne grem, medtem bi se Zemlja ustavila, vse Ure bi se ustavile, ljudje se ne bi več starali.)

Hvala, Čas, ker ste si vzeli čas, da ste se pogovarjali z mano. Na svidenje!

Čaka čumpu! Čulunga!

(Hvala tebi! Na svidenje!)

Hitro je minil čas, ko sem se pogovarjala s Časom - nisem se dolgočasila.

Nekaj besed iz čaščine:

|               |               |
|---------------|---------------|
| Čubina čamina | - dober dan   |
| čulunga       | - na svidenje |
| čekama čapa   | - predniki    |
| čanja čoko    | - Zemlja      |
| čongo čara    | - ura         |
| čaka čumpu    | - hvala       |

*Maja Ogrinc, 7. razred - 1988 / 89*

## PREPIR V ČASOVNEM PESKU

Sončnega popoldneva sta se dvojčka Hip in Trenutek igrala v časovnem pesku. Naenkrat sta se začela prepirati.

Hip je rekel Trenutku: "Moj časovni grad je lepši od tvojega!"

Trenutek pa mu je odvrnil: "Pa kaj potem! Mene pa imajo ljudje raje, saj se vsakdo rad spominja najlepših trenutkov. Kako pa bi bilo slišati, če bi govorili o najlepših hipih. Hahaha! Najlepši hipi! Hahaha!"

Hip mu je ves jezen odvrnil: "Le počakaj, tole mi boš še plačal!"

In je začel Trenutku metati pesek, on pa njemu nazaj. Kmalu sta bila vsa od peska, kot da bi bila zidarja. V tem je prišla mimo Minuta - njuna starejša sestra. Ker je bratca nista videla, je priletelo nekaj peska tudi vanjo. Minuta je začela jokati. Pritekla je mati Ura in jo začela tolažiti. Hipu in Trenutku je ukazala, naj se preoblečeta, in obljubila, da se bo "razprava" nadaljevala pozneje, ko bo oče Dan doma.

Ko je zvečer oče Dan končal službo, mu je mama povedala, da so imeli v hiši prepir. Poklical je mlada srboriteža predse in jima ukazal, naj povesta, zakaj sta se spričkala. Vsevprek sta pripovedovala. Oče je kmalu ugotovil užaljenost Hipa - in da se ne bi nobenemu zameril, je rekel: "Kaj bosta vidva pomembna, saj ljudje vse računajo v Urah in Dnevih, torej sva midva z mamo glavna." Hip in Trenutek sta se morala ukloniti volji staršev, toda v prepričanju, da se ljudje bolj spominjajo njiju kot pa Ur, Dni ...

*Mateja Ahlin, 6. razred - 1988 / 89*

## **MOJE OKROGLO NA ZEMLJI**

Okrogla je Zemlja, ki je za nas Zemljane zelo velika, a obenem v vesolju zelo majhna. Ni pa večje krogle na Zemlji, kot je ona. Ko razmišljam o okrogli Zemlji, ugotavljam, da je na njej okrog mene še mnogo takega, kar je tako ali drugače okroglo - pa si poblize ogledajmo:

- Okroglih osem let šolanja. V 1. razredu je bilo vse prvo okroglo in veselo. Spominjam se, da sem oboževala PRAVLJIČNI krožek, ker sem rada brala pravljice. Do sedaj sem dobila že mnogo okroglih petic.

V 2. razredu smo še posebej veliko delali s številkami. Učili smo se poštevanko. In takrat sem ugotovila, da je iz največ krogcev narejen račun  $10 \times 10 = 100$ .

V 3. razredu smo se pri matematiki že pogovarjali o okroglih, oglatih in trikotnih stvareh. Enkrat smo morali prinesiti v šolo igračo in jaz sem prinesla okroglega medvedka.

V 4. razredu sem dopolnila okroglih 10 let.

V 5. razredu sem začela igrati košarko. Žoga, s katero sem igrala, je bila okrogla in do sedaj še ni bilo nobene drugačne.

V 6. razredu smo se pri plesnih vajah učili skupinske plese, ki smo jih plesali tudi v krogu.

V 7. razredu sem prvič pri radijski oddaji Sobotna raglja dosegla okroglih 100 točk in na koncu pristala na okroglem 15. mestu.

In že sem pri zadnjem, 8. razredu, v katerem upam, da bom dobila čimveč okroglih petic in dosegla okrogel - osmič - odličen uspeh.

- Okrog okrogle doline, sredi katere je vas Šentrupert, so okrogli hribčki. Eden od njih je Okrog, s katerega se vidi okrog in okrog. Spominjam se, da smo v šoli priredili pohod na ta Okrog, kjer smo pekli kostanj. Z Okroga je bil res čudovit razgled, še posebej zato, ker je bilo lepo vreme.

- Okrogloglava in okroglolična je sestra Tina, ki zna na sintetizator igrati okrogle pesmice, ki so tako dolge, kot so lahko v začaranem krogu, in jih je le redko kmalu konec.

- Okroglo veselo se imam s prijatelji in prijateljicami, ki se jih je v osmih letih nabralo za velik krog in sem rada v njihovem krogu.

- Okrogla obletnica stare mame: Na njeni 80-letnici je bila okrogla torta in okrog nje veselo razpoloženje gostov. Res nam je bilo lepo.

- Okrogle so tudi jedi, ki jih imam rada: jabolka, pomaranče, krofi (še posebej pustni), pica; včasih naša družina zaokroži dan, ko gremo proti večeru na pico. Okrogli so še keksi in pecivo, ki ga včasih spečem; in okrogel je sendvič, pa kepice sladoleda.

- Okroglo je ogledalo, v katerega gledam večkrat na dan. Na svojem okroglem obrazu včasih opazim kakšno novo pegico in obenem ob tem ogledovanju še pazim, da ne bi bila zopet tako okrogla, kot sem bila v mlajših letih.

- Včasih sem zbirala okrogle kamenčke, na katere sem risala pikapolonice z okroglimi črnimi pikami. Kasneje sem jih dala sestrici Tini.

- Okrogla je tudi miza. Doma že imamo tako - jedilno. Drugače pa sem že sodelovala pri takem razgovoru, ki se imenuje okrogla miza. Pogovarjali smo se o moči prijazne besede.

- Letos bom dopolnila okroglih 15 let in odšla bom v srednjo šolo.

- Okrog mene je res veliko okroglega. Najbrž pa je tudi kaj ogletega. Ampak OGLATO zgodbo bom napisala kdaj drugič.

*Lidija Medved, 8. razred - 1994 / 95*

## **POMLAD – ČAS LJUBEZNI**

Ko so se gozdne živali nekega jutra prebujale in iskale hrano, je hodil po gozdu mlad medvedek. Bil je žalosten in zaspan. Srečal je veverico in ji rekel: "Ali ni pomlad neumna?" "Zakaj?" je vprašala veverica. "Poglej me! Lačen sem in zaspan. Sicer pa – kdo se razen tebe veseli pomladi?" je bil hud medvedek. Odšel je dalje. In prišel je do polžka, ki se je ravno basal s solato. "Kaj je, medvedek?" je vprašal polžek. "Pomlad je neumna; poglej me! Zaspan sem, pa tudi lačen!" je jokaje dejal medvedek. "Potem pa le sedi zraven mene in se do sitega najej moje solate!" je dejal polžek. Medvedek je veselo sedel zraven polžka. Pojedel pa je le en list solate, potem pa je raje šel naprej, saj mu solata še od blizu ni dišala. Zaželel si je jagod in medu. Prispel je do zajčka in do zajkljice. Pa ju je vprašal: "Kaj je za vaju pomlad? Vsi pravite, da je pomlad lepa! Povejta mi, zakaj?" Zajček je dejal: Seveda je lepa, saj je to čas ljubezni. Vsak ima spomladi nekoga rad."

In medvedek je šel in izbral medvedko. Tako je od takrat naprej pomlad najraje imel.

*Petra Vrabec, 5. razred - 1994 / 95*

## **Z ZLATO KOČIJO DO SONCA**

Neko soboto sem vesela stekla iz hiše. Odšla sem v gozd, da bi nabrala teloh. Bila je zima, zato sem se dobro oblekla. Ko sem bila v gozdu, sem sedla na podrt hlod in se malo razgledovala. Tedaj pa me je razsvetlila zlata svetloba. Kar naenkrat sem pred sabo zagledala veliko zlato kočijo, v katero sta bila vprežena dva oblaka. Kočijaža pa sta bila dve zvezdici. Zelo sem se začudila. Zvezdica mi je rekla: "To je veliki voz! Če hočeš na nepozabno potovanje, kar hitro sedi v kočijo!" Brez besede sem sedla in že smo bili na nebu. Kako hitro smo šli! Bilo me je zelo strah. Pogledala sem skozi okno udobne kočije in prestrašeno ugotovila, da je Zemlja samo tako velika kot košarkarska žoga. Kako daleč smo že! Vedno bolj vroče mi je postajalo. "Uh, saj še ni poletje!" sem si govorila, medtem ko so mi debele kaplje znoja lile po čelu. Slekla sem si bundo in kmalu sem bila le še v kratkih hlačah in majici. Še enkrat sem pogledala skozi okno. Oči so mi stopile iz jamic. Videla sem, da krožimo okoli Sonca.

“Zakaj se ne stopim?” sem se zmedeno spraševala. Iz začudenosti sem skoraj zlezla skozi okno iz kočije. Kmalu pa sem tudi padla. Vsa prestrašena sem začela kriliti in plavati z rokami. Čudno, saj sem znala leteti! Prijela sem se enega žarka. “Auč!” sem zavpila. “Tole pa žge!” Spustila sem žarek in še malo “letela”. To je bil čudovit let. Videla sem še druge planete, ki so krožili okoli mene. Poiskala sem oblak in legla nanj. Malo sem zadremala. Zbudil me je glas: “Hej! Zbudi se! Midve sva te povsod iskali!” To sta bili zvezdici s svojo kočijo. Bil je večer in morala sem domov, ker sta imeli zvezdici še opravke.

Ker se je zvezdicama zelo mudilo, sta me kar stresli iz kočije. Ko sem padla na hlod, sem se zbudila iz spanca. Ali sem tisto o Soncu, kočiji in zvezdicah le sanjala?

NE! Okoli mene je bil spleten venček iz teloha.

Hitro sem stekla domov. Mamici sem vse povedala in ji izročila venček. Venčka je bila vesela, verjela pa mi vseeno ni.

*Petra Vrabec, 6. razred – 1995 / 96*

## STRAHKO SE PREDSTAVI

“Joj, kako je vse dolgočasno in pusto!” sem tisto popoldne tarnala. Kot da bi se zbudila iz sanj, sem vzkliznila: “Saj res! Danes bi lahko poklicala duha!”

Na velik kos papirja sem poskušala duha narisati. Veliko listov sem vrgla stran, preden mi je bila slika všeč. Zraven duhca sem napisala ime: STRAHKO.

Strahka sem prvič uporabila v šoli pri likovni vzgoji. V stripu je igral glavno vlogo. Ta Strahko, ki sem ga tedaj narisala, pa ni imel take vloge kot ta, ki sem ga narisala na poseben list. Ta Strahko je Casperjev sorodnik.

Ko sem risbo končala, sem s posebnim okroglim kozarcem priklicala duha. Duh je prišel in se vselil v risbo Strahka. Ta duh je postal STRAHKO, moj prijatelj. Strahko se mi je predstavil: “Živio! Hvala, ker si me poklicala. Ravno mama me je hotela natepsti. Hm! Vidim, da si mi uredila lep prostor. Kam boš pa obesila ta list oziroma moj novi dom?”

List sem obesila na omaro. S Strahkom sva se še veliko pogovarjala. Novi prijatelj mi je bil všeč. Kmalu pa sem ugotovila, zakaj ga je hotela mama natepsti – odkrila sem tudi njegovo slabo stran. Oh, kakšen porednež je!

## **S STRAHKOM DO PETICE**

Nekega lepega dne sva se s Strahkom ves čas igrala. Naslednji dan pa smo pisali preizkus znanja, na kar sem skoraj pozabila. To nesrečo sem zaupala Strahku. Strahko me je miril: "Saj boš od sošolke lahko prepisovala, sicer pa bom jaz vse uredil!"

Naslednji dan je učiteljica razdelila vprašanja. Vsi so se lotili pisanja, le jaz sem naokoli gledala in nič napisala, ker pač nič nisem znala. Učiteljica je pristopila k meni in me neprenehoma gledala. Zaradi tega "nadzorovanja" nisem mogla prepisovati. Zadnjih deset minut sem že čisto obupala.

Tedaj pa se je na rami učiteljice prikazal Strahko. V roki je držal učbenik predmeta, iz katerega smo takrat pisali. Lepo počasi mi je narekoval odgovore, jaz pa sem hitro pisala. Učiteljica, ki je ves čas vame in v moj list gledala, se je na vso moč čudila. Pisala sem tako, kot da bi se naučila na pamet. Ko sem končala, še ni bilo odmora. Strahko se je še malo pošalil. Na učiteljčini rami je delal spake in učiteljico vlekel za ušesa in nos, pa še lase ji je skuštral. Na vso moč sem se smejala, zato mi je učiteljica napisala minus, pa vseeno se nisem na Strahka nič jezila. Oddala sem list.

Naslednji dan sem za to kontrolno nalogo dobila pet. Ker sem imela vse brez napake, mi je učiteljica zbrisala minus. Tako sva s Strahkom okoli prinesla učiteljico, ki me je že dolgo časa imela "na piki".

## **STRAHKOVI PRIJATELJI GOSTUJEJO PRI MENI**

Nekega dne je bil moj mali prijatelj Strahko zelo tečen. Vprašala sem ga: "Kaj ti je?"

Brž mi je odgovoril: "Dolgočasim se. Veš kaj, lahko bi poklicala moje najboljše prijatelje. Za en dan bi ostali pri nama."

S tem sem se strinjala. Strahko mi je pokazal list papirja z imeni: Zlobna, Neznana, Nič, Nikoli, Neznani, Nikdo, Nevedni in Neumni. Strahko mi je naročil, da pokličem vse te duhove - njegove prijatelje.

Ustregla sem njegovi prošnji in kmalu je bilo pri nama vse polno duhov. Čez dan smo se zelo lepo imeli. Veliko smo si nagajali in se igrali. Ko pa je prišla noč, smo si zaželeli lahko noč in šli spat. Vendar jaz nisem spala. Vedela sem, kakšno navado imajo duhovi. Nisem se motila. Vsi duhovi so se v omari

prepirali. Niso me hoteli zbuditi, pa so zlezli v omaro. Prisluškovala sem ... Ugotovila sem, da se prepirajo, kdo bo mene strašil. Postala sem čisto bleda. Hitro sem sestavila Duhkovo abecedo. Ko sem jo sestavila, je Zlobna predlagala: "Zakaj je vsi ne strašimo! Kako bo zabavno!"

S pomočjo abecede sem duhove vrnila na 'njihov svet', še preden so prišli iz omare. Iz omare je pokukal Strahko in me vprašal: "Kaj si naredila?" Odgovorila sem: "Prisluškovala sem in sem slišala, da me hočete vsi strašiti. Tvoje prijatelje sem poslala na 'njihov svet'."

Tisto noč sem mirno spala, čeprav je bil Strahko zelo jezen. Od takrat sem zelo vesela, da imam samo enega duhka v hiši.

*Petra Vrabc, 6. razred - 1996 / 97*

## IDEJA

Kaj sploh je ideja?

Ideja je lučka v naši glavi, ki zasveti (ali pa tudi ne), kadar se poskušamo česa domisliti ali kadar iščemo odgovor na kakšno vprašanje. Včasih nam roji v glavi mnogo domislic in odgovorov, a ni nobene prave. Ko pa le najdemo pravo, najboljšo, pravimo, da smo dobili idejo.

Kakšna je lahko ideja?

Ideja je lahko dobra, slaba, izvrstna, enkratna, domiselna, neumna, iznajdljiva, najboljša ...

Jaz sem že večkrat imela kakšno idejo, ki sem jo tudi uresničila. Želim vam mnogo NAJboljših idej!

*Urška Ramovš, 8. razred - 1996 / 97*

## ČE BI BIL ŠKRAT

Če bi bil škrt, bi ljudem ponagajal rad. Otrokom črke bi zamešal, da bi namesto ŽAGE ŽOGA nastala in ne bi ŽAGALA, ampak SKAKALA. Delal bi VRAGOLIJE - ČENČARIJE. V zgodbah bi delal zmešnjava, za katero bi dobil za nagrado čudežni pikado.

Z njim bi vedno polje 100 zadel in zmago v žepu imel.

*Nejc Ribič, 2. razred - 1997 / 98*

## “RECEPT ZA PISANJE”

Zelo rada pišem. Pisanje je zame svet, drugačen od tega resničnega. Vanj se lahko umaknem. Vas morda zanima, kakšen “recept” imam za pisanje?

No, pravzaprav pravega recepta ni. Ampak morda pa vam bo to, kar vam bom povedala, le prav prišlo.

Nikakor ni v redu, da preprosto sedeš za mizo, vzameš v roko svinčnik in si ukažeš: sedajle bom pisal o pomladi. Biti moraš prave volje, o tej temi moraš razmišljati in pomlad doživeti. Moje zelo pomembno načelo, tisto, kar me spodbuja pri pisanju spisov, je: **VEDNO PIŠI TISTO, KAR TI NAREKUJE SRCE!** Najlepši spis nastane takrat, ko ga z veseljem napišeš in ker ti to želiš, iz neke notranje nuje. Ne piši tistega, kar želi nekdo drug, če to tebi ni všeč. Bolje je, da se ne siliš k pisanju, če se ti ne da ali nisi razpoložen zanj. Največ je vredno tisto, kar se zlije na papir iz tvoje glave, tisto, kar zraste na tvojem zelniku. Ne poskušajte pisati tako, kot piše nekdo drug, čeprav ima mogoče bujnejšo domišljijo in mu gre izražanje bolj od rok. **TI si TI.** To zadnje je odličen nasvet, le razumeti ga moraš.

*Andreja Udovč, 5. razred*

## SONČNI ZAHOD

Naravnost čudovito je gledati sončne zahode. Prekrasno je, ko sonce s svojimi mehкими žarki za slovo še zadnjikrat poboža Zemljo in ji zaželi lahko noč. Še nekaj časa se nebo preliva v tisočerih barvah, potem pa tista rožnata svetloba ugasne in sonce zaide ... Morda za hribe, morda se potopi v morje. Morski sončni zahodi so spet nekaj posebnega. Morje in sonce se poljubita, potem pa sonce, omotično od poljuba, čofne v morje. Če ti sončni zahod res nekaj pomeni, boš videl, kako je morje rahlo vzvalovilo. Tam nekje ... v daljavi ... Ko sonce zaide, se prikaže mrak. Najprej je čisto majhen, potem pa nenadoma zagrne vso deželo. V srcu pa začutim praznino. Še vedno slonim na balkonski ograji, otožna, vendar prevzeta od vsega lepega. Veter se igra z mojimi lasmi, nežno, a nenadoma postane močan, mrši mi lase. Nebo zakrijejo oblaki in ni več zvezd. Izgubljena sem. Izgubljena v vesolju. Kaj naj storim? Kaj sploh lahko storim??!!!

*Andreja Udovč, 5. razred - 1996 / 97*



## SONCE – VIR ŽIVLJENJA IN NAŠE ŽIVLJENJE – VIR SONCA

Ko se na kakšen čudovit poletni dan zazrem v kot spominčice modro nebo in čutim, kako me SONČEK s svojimi zlatimi žarki boža in greje, vedno vsa zasanjana premišlujem, da SONCE ne sveti samo zgoraj, ampak je tudi na Zemlji veliko prijaznih SONČKOV, ki so skriti v srcih dobrih ljudi: prijateljev in tvojih najbližjih, ki te imajo radi in te 'grejejo' tudi, kadar nebo prekrijejo temni oblaki žalosti.

Včasih se mi zdi, da je vse življenje le dolgo romanje, na katerem vsi hrepenimo po svetli, sončni luči, ki bi nam kazala pravo pot. Ne recite, da je to brez zveze, saj najbrž sami prav dobro veste, kako je, ko si do ušes zatreskan in je tista 'lučka' prav tvoja deklica ali fant, ki ji / mu lahko res rečeš: "A veš, da si ti moj SONČEK?" In tedaj dvoje src zasveti kot eno samo SONCE. Tudi jaz se trudim, da bi bila ljudem kot majhen SONČEK, ki bi jim prinesel veliko lepih stvari in bi bil zmeraj z vsemi prijazen in dober in ne bi čisto nikoli nič ušpičil in nagajal. Ja ja, pa kaj še! Larifari, vam rečem! Vsi se motimo in kdaj tudi brnemo v temo. Če gledaš na to s svetle strani: vsaj razni vzgojitelji, učitelji ter mamice in atiji ne ostanejo čisto brez dela, ko nas skušajo spraviti na pravo pot. Seveda je jasno, da ne moreš biti najbolj priden, najbolj ubogljiv in sploh naj naj, vendar vseeno mislim, da si moramo vedno želeti, da bi bili – pa čeprav malce poredni – SONČKI za vse okoli nas. Po mojem je tega vsakdo zmožen – saj imam prav, ali ne?!

Vem, da vsakdo izmed nas nosi v svojem srcu žarek. Saj je vseeno, če je droben, važno je, da se skriva nekje globoko v tebi in sem pa tja tudi pokuka na dan. Včasih zvečer premišlujem, kako bi bilo, če bi se žarki vsega človeštva združili v eno samo svetlobo. Ta bi bila povsod okrog nas in razloga za strah pred križpotji življenja ne bi bilo več. Ampak to so bile vedno le sanje in to ostajajo še kar naprej – morda bo tako do večnosti (in še malo naprej) ali pa bomo mi, današnja najstniška generacija, polna nasprotja in upanja, morda le kaj spremenili?!

*Andreja Udovč, 7. razred – 1998 / 99*

## JAZ IN TI – EDINSTVENA NA ZEMLJEVIDU ČASA

Gozdovi šepetajo v vetru in pojejo žalostno pesem. Sonce počasi zahaja. Na videz je vse skupaj ena sama velika tišina. A če pozorno prisluhneš, zaslišiš krike žalosti. Otroški jok ...

Kako naj te potolažim? Kaj naj storim, da bo na tvojem obrazu zopet igralo veselje? Naj ti zapojem nežno melodijo? Preberem pravljico? Naj te preprosto vzamem v naročje in ti povem, zakaj si pravzaprav na svetu?

Vsakemu človeku, še preden prijoče na svet, nekdo na zemljevid časa nariše neko pot. Različne so si. Vsaka sicer poje isto besedilo, a melodija je vedno drugačna. Zemljevid časa je brezmejen, prav tako poti, narisane na njem: ene so kratke, ravne, vesele, razigrane, vedno otroške, polne sonca, druge pa so neskončno dolge in ovinkaste, trnjeve, žalostne in na vsakem ovinku jih čaka jok. Vsem pa je eno skupno: enkrat se končajo in potem jih čas, ki je hkrati naša usoda, naš učitelj, prijatelj in sovražnik, za vedno izbriše, da lahko riše in piše nova življenja. Veš, vsak človek skriva v sebi genija. Vsakdo izmed nas je popoln na svoj način. Tudi ti. Tudi ti si popoln. Nihče drug ne razmišlja tako kot ti. Nihče drug nima srca, kot je tvoje. Ti si najizvirnejše stvarstvo – si skrivnosten, nenavaden, presenetljiv. Samo ti si tak, kot ti je namenjeno, da si.

Vsaka, še tako majhna in krhka osebnost, je EDINSTVENA. Prav tale trenutek brez tebe ne bi bil nikoli tak, kot je, kot mora biti. Tudi ti si delček časa.

“In kje je smisel? Zakaj moram živeti?” me vprašaš. Pogledaš me v oči in zopet začneš jokati.

Ljudje smo si različni. Vsekakor bom jaz našla smisel življenja drugje, kot ga boš iskal ti. Čas, v katerem se rodiš, kraj, način, izpolnjevanje ciljev; vse to ti ponuja možnosti, ki jih moraš najti in potem izkoristiti. Zagotavljam ti, da jih boš našel. Pokazal ti jih bo le čas, ki je kot sonce, ki nam razsvetljuje življenje. Vse, kar moraš storiti, je, da hodiš, kamor te vodi pot v tvojem času. V tvojih očeh zaznam nek lesket. Kaj pomeni? Žalost ali morda veselje? Nikoli ne bom vedela ... Našo dolino bo počasi objela tema. Nam bodo svetile zvezdice – ali bo vse temno, brez vsake lučke upanja?

ČASA NE BOMO NIKOLI PRETENTALI. Ura bo vedno trajala šestdeset minut in minuta bo vedno celota šestdesetih sekund. Tega ne zna in ne more nihče spremeniti. Vplivaš lahko samo

na dolžino tvojih trenutkov. In tu je ta SMISEL.

TI, ki si eden in edini, samo ti lahko skrajšaš trenutke trpljenja in si pričaraš brezmejno veselje.

ČAS JE NAJLEPŠE DARILO ŽIVLJENJA. Čas je kot glina, ki jo lahko izoblikuješ na vse možne načine. Upam, da se boš na poti, ki jo boš še moral prehoditi, naučil izdelovati take posode časa, v katerih bo vedno dovolj prostora zate, takšnega, kot v resnici si ... In za vse ljudi, ki te ustvarjajo.

Tvoj svet je spet poln veselja. Našel si tisto, kar si iskal. Ni bilo težko, kajne! Tako malo je potrebno ... Le vzeti si je treba ČAS in prisluhniti.

Pa prisluhniva skupaj in pojdiva naprej skozi ČAS, ki nama je namenjen.

*Mateja Ramovš, 7. razred - 1999 / 2000*

## MOJ ČAS V TISOČOBRAZNEM TISOČLETJU ČASA

Moje življenje sicer traja le dobro stotino tisočletja, a se je vseeno že prikazalo v mnogih obrazih. Tiste mrke bi rada izbrisala iz spominov, a ne gre. Verjetno me bodo nekje v zasedi čakali vse življenje ter od časa do časa pokukali na dan. In takrat bo spet vse črno, prav nič lepo. In jaz bom na dnu. A še vedno BOM imela toliko moči, da priplezam na dan, da ZAŽIVIM v objemu sonca in lune.

ČAS je zelo širok pojem, sestavljen iz večjih in manjših delov:

### URA

V mojem življenju je preteklo že nešteto ur. Večina so si bile podobne kot jajce jajcu, le nekaj je izjem. Najlepše ure sem preživela kot majhna punčka, brez skrbi in radostno razpoložena. Vse sem videla rožnato, vse mirno in čisto. Imela sem vse. Predvsem super starše, ki so skrbeli zame in mi dali vse, kar sem rabila. Skratka: imela sem lepo otroštvo in z njim lepe ure. Vsekakor pa so bile najlepše tiste na morju, ki so vedno prehitro minile. In najdaljše ure? Tiste v bolnici. Vseskozi čepiš v sobi in čakaš na obiske. Potem pa jih po možnosti še ni. Takrat je vsaka še tako kratka sekunda in minuta, da ne omenjam ure, dolga kot večnost. Na srečo sem te ure v bolnici že pozabila ter jih pahnila tja nekam v daljavo.

### TRENUTEK

Je še krajši od ure. V mojem življenju je bil zagotovo najlepši

trenutek takrat, ko se mi je izpolnila dolgoletna želja in sem dobila psičko Niki, ki mi sedaj krajša vse še tako dolge trenutke. Ko sem žalostna, stečem k njej, se ji zarijem v dlako ter jočem. Tako se pomirim in začnem znova.

#### HIP

Je še krajši od trenutka. Najlepši je takrat, ko učiteljica reče: "Tina, pet!" Vse jasno in razumljivo. In obratno? Hip, ki se vleče kot ura? Kaj pa vem. Hip je ... kot miškin korak, zato se težko spomnim tistega najdaljšega. Bil je, a bi bilo bolje, če bi ga ne bilo.

#### TEDEN

Če združim vse hipe, trenutke, sekunde, minute in ure, nastane dan. In če združim še te, nastane teden. Šolski teden – tega se zagotovo najprej spomnim. Včasih se mi vleče kot klobase, spet drugič pa mine, kot bi trenil. Najlepši tedni pa so zagotovo počitniški. Kako tudi ne?! Lenarjenje ... zabava ... Brezskrbni dnevi vedno minejo en, dva, tri!

#### MESEC

Če združimo štiri tedne in še nekaj dni, je že tu mesec. Moja mami pravi, da ji vedno najhitreje mine december, ko je največ dela. Meni pa ravno obratno. Čeprav je december kup kontrolk in učenja, se prav vleče. Zakaj? Zaradi pričakovanja na praznike, vendar!

#### LETO

In že smo pri letu – osnovni enoti življenja. Sama sem na svetu 14 let. Vsako naslednje leto mi hitreje mine, a to mi ni všeč, kajti vedno hitreje se približujem tisti prelomnici, srednji šoli. Prav strah me je. Raje bi za vedno ostala majhna punčka. A ko pač ne gre. Vsaj tega se zavedam.

#### JUTRO in VEČER

Zjutraj se zbudiš v svoji topli postelji, ki pa jo moraš zapustiti. In premišljuješ: "Bo danes lep dan?" A kako le naj to veš? Ne moreš, čeprav si želiš. Življenje in z njim vsak dan je igra. Ves čas smo izpostavljeni nevarnostim, ki pretijo za vsakim vogalom. Nekateri se srečajo z njimi prej, drugi pozneje. To je naša usoda. A zakaj se je vendar ne da izbrisati?!

In tu je še večer. Vsak dan se konča z njim in nekje znotraj sebe čutimo hvaležnost, da smo preživeli še en dan in da nismo podlegli skušnjavam.

#### POLNOČ

Pravzaprav pride do izraza le enkrat v letu, na novega leta dan.

Letos je bilo to še prav posebno izrazito. Moji spomini na novo leto so sicer precej pokajoči, a vseeno sem se lepo imela ter prestopila v novo tisočletje kot večina ljudi s sklepom, da bo sedaj drugače.

Pa se res da kar v enem dnevu, oziroma sekundi spremeniti samega sebe?! Ne bi rekla. Za "prenovo" samega sebe je potreben čas, čas in še enkrat čas.

Spet sem pri času. Začela in končala sem z njim. Nič čudnega. Naše življenje, naše dihanje ... vse je povezano s časom. In ČAS ni vedno lep. Poskusimo si ga vendarle SAMI USTVARITI PRIJETNEGA!

*Tina Medved, 8. razred - 1999 / 2000*





# SKRIVNOST

JE

V PESMI

## **VESELJE – TO JE ŽIVLJENJE**

### **KAJ JE ZAME NAJLEPŠE**

Najlepši je zame dom.  
Tam je lepo,  
nikjer drugje ni tako.  
Lepo je spomladi,  
lepo je vsak dan.  
Doma je vsak otrok  
lahko najbolj razigran.

*Anka Grčar, 5. razred*

### **DOMOVINA**

Domovina je mati, je sestra, je brat,  
je žalost, veselje, so rože in osat.  
Domovina je misel, ki privre ti iz srca,  
domovina je ljubezen, ki jo vsakdo pozna.  
Domovina je roža, je roža rdeča,  
je roža cvetoča, je roža bodeča.  
Domovina je veter, ki v gozdu pihlja,  
domovina je potok, ki v gorah šumlja.  
Domovina je otrok,  
ki se v naročju svoje mame smehlja,  
ker ga rada ima.

*Anka Rugelj, 7. razred - 1981 / 82*

### **ČE BI BILA JAZ SREČA**

Če bi bila jaz Sreča,  
bi tudi osrečevala.  
Temu bi lahko  
kup denarja dala.  
Drugemu pa rodila  
bi se punčka mala.

*Suzana Hribar, 3. razred*



### **SREČA ME JE OBISKALA**

Sreča me je obiskala.  
Ves dan pri meni je ostala.  
Pri delu mi je pomagala.  
Ko se je mamica domov vrnila,  
o sreči sem ji govorila.

*Lidija Medved, 5. razred*

### **KAJ JE RDEČE**

Nasmeh  
rdečih ust  
in rdečih lic  
je rdeč.  
To je nasmeh  
veselih želja  
iz srca.

*Janja Bracar, 6. razred*

### **SONČEK JE**

A JAZ se ne smehljam.  
Danes se kisam,  
zato v temnem kotu stojim  
in se kislo držim.  
Danes slab dan imam.

*Alenka Zupančič, 6. razred*

### **SONČEK JE**

In JAZ nisem zaspana.  
Iz spanja so me ptički zbudili.  
Na drevesu so peli  
in me razveselili.

*Marička Gorenc, 8. razred - 1991 / 92*

### **SREČA**

Sreča je to, da živim.  
Sreča je, da se lahko smejim.  
Srečna sem, če lahko dolgo spim.  
Zelo rada sem srečna.  
A sreča ni večna.  
Večkrat pride tak čas,  
ko se sreča posloviti od nas.  
Jaz pa rečem: "Ah, pa kaj!  
Saj sreča pride še nazaj."

*Renata Tratar, 7. razred - 1993 / 94*

### **VESELJE**

Veselje - to je življenje.  
Kadar se veselim,  
si zaželim,  
da bi bili vsi veseli  
in bi se radi imeli.

*Vesna Pajek, 6. razred - 1995 / 96*

### **DVOJINA**

Dvojina, to je:  
Midva, vidva, onadva.  
To pomeni zmeraj dva  
in samo naša država jo ima.

*Darja Mohorčič, 3. razred - 1996 / 97*

### **SMEH**

Smeh dragocen je, zato je dobro smejati se.  
Smeh se ne valja po smeteh, ampak po zobeh.  
Smeh je zdravja pol, zato ga sprejmi pod svoj krov.  
Brez smeha si bolan in bled vsak dan.  
Jaz sem se vedno rada smejala,  
zato sem do danes zdrava ostala.

*Aleksandra Rataj, 3. razred - 1997 / 98*

## NAGAJIVKE

### MUCEK IN KUŽA

Vija vaja, mucek raja.  
Kužek skače,  
na ograji mucek obsedi,  
kužek pa se nanj jezi.  
Mucek je ves vesel,  
ker je kužku  
na ograjo ušel.

*Zvonka Tišina, 3. razred - 1974 / 75*

### MUCA MACA

Ti presneta muca maca,  
le zakaj si mleko zlila?!  
Za večerjo boš za kazen  
sama miške si lovila!

*Mari Grčar, 6. razred - 1977 / 78*

### MUCEK

Mucek skače sem in tja,  
miško čaka, tralala.  
Miška iz luknjice pokuka,  
mucek skoči kar se da,  
miško ujame, jo pohrusta,  
to je dobra malica!

*Andreja Urbič, 6. razred - 1984 / 85*

### DVE ŠOLI

Mali zajčki hodijo v zajčjo šolo,  
mali Kitajček hodi v kitajsko šolo.  
V zajčji šoli se učijo zajščino,  
v kitajski šoli pa kitajščino.

*Branka Ahlin, 2. razred*

## **SAMO MUCKI**

Samo mucki in muce  
mijavkati znajo,  
samo mucke in muce  
mlade mucke imajo.

*Mateja Ahlin, 5. razred*

## **B**

B – Balon , B – Bonbon.  
B kot Boben, B kot tromBon.  
H glasbilom spada še tamBurin,  
ko nanj udarjaš, ti poje Bim ali Bin.

*Maja Ogrinc, 6. razred – 1987 / 88*

## **KADAR SVINČNIK NE PIŠE**

Kadar svinčnik ne piše,  
lahko čačke riše,  
lahko se spremeni v igračo,  
lahko naredim iz njega fračo.

*Matjaž Škoda, 7. razred – 1990 / 91*

## **MOLČATI**

Molčati pomeni biti tiho kot miš,  
ko se gremo igrico TI LOVIŠ.  
Molčati pomeni, kadar v šoli ne znamo  
in nobene besedice iz ust ne damo.

*Irena Grm, 5. razred – 1993 / 94*

## **MIŠI**

V naši hiši je polno miši.  
Čez dan se jih ne sliši.  
Zvečer pa norijo,  
da nas vse zbudijo.  
Treba jim bo dati sir,  
da bo mir.

*Maja Bartol, 3. razred – 1996 / 97*

## HUDOMUŠNO

### OSMRTNICA

Če bi petelin vedel, kje hoditi mora,  
 bi njegova žena še moža imela.  
 Tako pa je na cesto stopil, zaškripale so zavore,  
 mož - petelin krvav se zgrudil je in nič več ni ganil se.  
 Žena - majhna turška putka hodila je okrog mrtvega moža,  
 žalostno kokodajsala, kot bi se jokala.  
 Zdaj sama v kurniku čepi in je presneto žalostna,  
 ker kruta smrt ji vzela je moža.

*Breda Breznikar, 8. razred - 1973 / 74*

### DANAŠNJI PROBLEMI

Letala po nebu letijo, da ptice jih ne dohitijo.  
 Letijo čez hribe, čez morja, puščave in mnoga pogorja.  
 A to ni nič, če primerjamo vesoljske rakete,  
 saj te obletijo vse planete.  
 Vesoljska raketa pristane na Marsu, na Luni in zvezdah  
 ter drugih planetih vesolja.  
 A poletov ni brez goriva, tega pa primanjkuje.  
 Zmanjkuje premoga, bencina, a tudi lesa je že malo.  
 Zato bo najbolje,  
 da se nekdo opogumi in novo, cenejše gorivo izumi.

*Toni Krnc, 6. razred - 1981 / 82*

### ŽOGA

Žoga je okrogla.  
 Otroci se z njo igramo.  
 Visoko, visoko odskoči  
 in mi se začudimo,  
 ker mi tako  
 odskočiti ne znamo.

*Hedvika Ahlin, 4. razred*

### **JAMICE V LICIH**

Kadar se smejim,  
jamice v licih dobim.  
Tisti jih lahko opazijo,  
ki me nasmejano pogledajo.  
Jaz pa jih vidim le,  
če se v ogledalo pogledam,  
in takrat se zavedam,  
da se vsem deklicam jamice  
v licih ne narede.

*Anica Ramovš, 6. razred - 1987 / 88*

### **NA ZAČETKU**

Na začetku roke so prsti.  
Vsak izmed njih svoje ime in svoj pomen ima.  
Palec pomaga kazati.  
Sredinec je največji in tudi kaj zna.  
Na prstanec lepe prstane dam.  
Z mezincem pa lahko po mizi packam.

*Darka Ahlin, 6. razred*

### **SANJE**

Kadar spim, se v sanje odpeljem.  
Tam zaigram v kavbojskem filmu.  
Sem glavni junak šerif Boštjan.  
Po vsej deželi delam red.  
Zvečer se v krčmi ustavim in večerjo naročim.  
Ko se zjutraj zbudim iz sanj,  
sem spet samo Boštjan, včasih tudi zaspan.

*Boštjan Repše, 5. razred*

### NA SPREHODU

Mimo naše hiše vozijo rikše.  
Na njih se peljejo Kitajčki,  
zmajčki, tolovajčki.  
Gosposke kokoši  
se šopirijo v narodni noši.  
Frizijske krave  
prevažajo ostanke lave.  
Ko vidim ta veliki plaz, se mu pridružim še jaz.

*Daniel Škarja, 5. razred - 1991 / 92*

### INDIJA KOROMANDIJA

V Indiji Koromandiji se cedita mleko in med,  
lahko dobiš pa tudi sladoled.  
Ko sladoled bi polizala in mleko popila,  
bi medu nalila,  
da se ne bi prehladila.

*Martina Tratar, 6. razred*

### ŠKRATA

Pri meni škratje so doma - naj omenim samo dva.  
Dežon in Sončar sta mi najbolj priljubljena.  
Dežon me obišče samo takrat,  
ko so deževne nedelje  
in me v čaroben svet po lužah odpelje.  
Sončar z menoj se igra,  
ko je sonce na vrhu neba.  
Zanimive zgodbe mi pripoveduje o soncu,  
ko iz gore pripotuje.  
S škрати mi je vedno lepo.  
Le včasih se mi zdi, da prehitro odidejo.

*Karmen Uhan, 6. razred - 1994 / 95*

## **PREHLAD**

Prehlad me ima rad, zato kašljam in smrkam,  
tudi ko grem spat.  
Še podnevi sem zaspana in se ne grem ven igrat.  
Zdravila pijem dan na dan,  
a prehlad se ne ustavi,  
mogoče ga bo ozdravila pomlad.

*Barbara Škoda, 3. razred*

## **NAPAČEN SONET**

Odločila sem se,  
da bom sonet napisala,  
čeprav ne bom pesnica postala  
in dolgih verzov v noč pisala.

Najprej sem list in svinčnik vzela  
in vse o pisanju soneta premlela.  
Mislila sem si, da to ni problem,  
samo da imaš v glavi pravi sistem.

Toda ni vse tako lahko,  
kot sem sprva mislila, da bo,  
ker rimo določiti je težko.

Da o ritmu ne govorim,  
saj se ni lahko spoprijeti z njim.  
A napačen sonet pa že lahko naredim.

*Karmen Uhan, 8. razred - 1996 / 97*



### PIKA NOGAVIČKA

To je punca nenavadna,  
vsaka njena odločitev je nenadna.  
Rada denar zapravlja  
in se na sprehod odpravlja.  
Živi v vili Čira - Čara,  
kjer polna dragocenosti je njena omara.  
Svojega konja ima,  
na katerem dobro jahati zna.  
Zamorski kralj je njen oče.  
Živi na otoku, kjer je zelo vroče.  
Z nogami na blazini spi  
in se življenja veseli.

*Aleksandra Rataj, 3. razred*

### SEDEM

Sedem je število, ki v pravljici domuje  
in se drugim pravljичnim številom posmehuje.  
Sedemglavi zmaj v jami stanuje  
in straši vsakega, ki pride tja.  
Sedem kozličkov se razposajeno smeji,  
a ko volk pridrvi, se skrijejo vsi.  
Teden pa ima sedem dni  
tudi za nepravljичne ljudi.

*Darja Rugelj, 5. razred - 1997 / 98*

## MED LETNE ČASE SE PESEM SPLETA

Jesen za poletjem že v deželo hiti  
z darovi bogatimi.  
Jabolka, hruške,  
repo, krompir  
nosi za dolge zimske nam dni.

*Gorazd Mandelj, 5. razred*

Kostanj na drevesu tiči,  
se v bodicah tišči.  
Ko pade na tla,  
pobiramo ga.

*Mateja Povše, 5. razred*

### JESEN

Pisana je,  
bogata in vsa zlata.  
V šolo nas spet vabi  
in na skrivne poti.  
Kdo je to,  
pa veste vi.

*Cvetka Kumer, 6. razred*

Kapljice drobne pršijo z neba  
in močijo tla.  
Ker nimam dežnika,  
mokra sem vsa.  
Kapljice močnejše rosijo  
in se v kaplje spremenijo.  
Naenkrat dežja več ni,  
v daljavi pa zagledam mavrico;  
modro, vijolično, rumeno  
in zeleno pisano.

*Bari Rugelj, 8. razred - 1985 / 86*

Jesen je na naš vrt prispela  
in vse listje  
na hruški za hišo pobrala,  
da hruška vsa gola  
bo zdaj tam ostala.

*Damjana Breznikar, 5. razred*

Jesen so vrata v čarobni svet,  
ki je poslikan z vsemi barvami.

*Marko Bracar, 5. razred*

Jesen zna z vetrom plesati  
in se z listjem igrati.

*Katja Podlogar, 5. razred*

Jesen je k nam na vrt prišla,  
ga pisano poslikala,  
pridelkov dala nam za zimo,  
za Martina naredila vino.

*Daniel Škarja, 5. razred*

Komaj čakam,  
da na vrata narave  
potrka jesen.  
Gob in sadja  
se veselim.  
Rad se po pisanem listju  
v gozdu s psom lovim.

*Tomaž Vrabec, 5. razred - 1991 / 92*

Novembra se siva megla  
na zemljo spusti  
in le včasih sonce otroke razveseli.  
Na bilkah travnih  
je rosa mokra ostala  
in otrokom v srce  
žalost poslala.

*Aleksandra Kralj, 4. razred*

V svojih barvah  
vsa skrivnostna in prelepa  
jesen poletju vrata zaklepa.

*Suzana Hribar, 7. razred - 1994 / 95*

Pesem je zaklad,  
ki prihaja iz srca.  
Pesem je mavrica,  
ki se razpne prek neba.  
Jesen pa je pesem,  
ki nam s pisanimi barvami  
otožno melodijo igra.

*Andreja Udovč, 5. razred - 1997 / 98*

## **KO ZIMA PRIHAJA**

Snega se razveselim kot igrače.  
Kot avtomobilčka ali frače.  
Sneg v srcih otrok s podeželja  
vedno prižge iskre veselja.  
Zdaj na vrsto prišle so sani in smuči,  
v zapečku otroka nobenega več ni!  
Iz snega se tudi kaj narediti da:  
od hiške do sneženega moža.  
Ko s pomladjo sneg skopni,  
tudi zimskega veselja več ni.

*Franci Bartolj, 6. razred - 1981 / 82*

Pada, pada  
sneg droban.  
Posul je poljane  
kot otročad.  
Je ves razigran,  
ko se po bregu  
lovi ves dan.

*Damjan Zupančič, 3. razred - 1985 / 86*

Ko zima prihaja,  
sled še jeseni ostaja.  
Nič več topel veter ne šumi,  
mraz sneg naredi.  
Takrat se otroci veselimo  
in kepe si delimo.

*Mateja Ramovš, 3. razred - 1996 / 97*

## **POMLAD**

Šmarnica bela v gozdu cvete  
in nam kliče: »Maj je že!«  
Maj, najlepši letni čas,  
objel je že poslednjo vas.  
Oglašča z vrha se planin,  
prismeje z velikih ravnin,  
oznanja ptička ga vesela,  
ki je z juga priletela.

*Jože Ramovš, 8. razred - 1974 / 75*

Pomlad je brhka mladenka,  
ki nam je snežno belino vzela  
in vso naravo  
v zelenje odela.

*Mateja Ahlin, 3. razred*

Počitnice so zato,  
da se odpočijem,  
Počitnice so zato,  
da se sonca naužijem.  
Počitnice so brez šolskega reda,  
med počitnicami pojem goro sladoleda.

*Maja Ogrinc, 4. razred*

V zrelem žitu  
vse je zlato,  
dalo žetev bo bogato.  
V zrelem žitu  
cvete tudi rdeči mak,  
ki že od daleč  
ga vidi vsak.

*Andreja Ruperčič, 5. razred*

Po prstih v deželo prihaja,  
že polje in travnik obdaja.  
Že hruška cveti  
in hrast zeleni.  
Je srna mladička skotila,  
ga k sebi tesno je privila.  
Ptički pojo  
in si gnezda pletejo.  
Na polju se delo začne.  
Kmet orje in brana,  
že seje.  
Sonce pomladno vse greje.

*Rupert Gole, 8. razred - 1985 /86*

Prišla je pomlad.  
Polna sonca  
in zelenih trat.  
Pomlad je lep čas.  
Najlepši je takrat,  
ko imaš nekoga rad.

*Nataša Rugelj, 5. razred*

Mesec maj je lep  
kot nageljnov cvet,  
ker se veseli  
sončnih dni  
in si želi,  
da se z junijem dobi  
in z njim češnje zobat hiti.

*Karmen Uhan, 5. razred - 1993 / 94*

Spomladi se potoček  
s kamni poigrava in šumi,  
v gozdu listje zeleni,  
veter drugam hiti,  
sonce se toplo smeji,  
metulj k rožicam leti,  
bratec Miha pa mi govori,  
da se igrati želi.

*Darja Mohorčič, 2. razred - 1994 / 95*

Pouk v šoli se končuje že  
in šolarji se vesele.  
Tudi jaz že gledam tja v daljavo,  
Znanje mi ne gre več v glavo.  
Težko pričakujem počitnice.  
Moj korak jim kar naproti gre.

*Darja Mohorčič, 4. razred - 1997 / 98*

## DEFINICIJE

**BREZA  
JE PRISTAJALNA STEZA PTIC.**

*Natalija Tratar, 6. razred*

**JEZIK  
JE KAMEN,  
KI MELJE BESEDE.**

*Boštjan Repše, 5. razred*

**KNJIGA  
JE ČAROBNI SVET ČRK IN BESED.**

*Martina Bartolj, 5. razred*

**LASJE  
SO GOZD DREVES,  
KI JIM VČASIH FRIZERKA  
SKRAJŠA PREDOLGE VEJE.**

*Boštjan Repše, 5. razred*

**LISTI,  
KI PADAJO Z DREVES,  
SO AKROBATI V VETRU.**

*Grega Ponikvar, 5. razred*

**LUČ  
JE SONCE,  
KI SVETI TUDI PONOČI.**

*Natalija Tratar, 6. razred*

**POMLAD  
JE CVETOČ VRT  
IN PESEM ZALJUBLJENIH DNI.**

*Tanja Okoren, 4. razred*

**POŠTNI NABIRALNIK  
JE GNEZDO NOVIC.**

*Mateja Gorenc, 4. razred*



**SANJE  
SO KOLESA,  
KI NAS POPELJEJO  
V SKRIVNOSTNE DEŽELE.**

*Tanja Okoren, 4. razred*

**SRCE  
JE SKRIVALIŠČE  
LJUBEZNI.**

*Martina Tratar, 4. razred*

**SVINČNIK  
JE ČAROBNA PALICA,  
KI PIŠE PESMI IN RIME.**

*Mateja Gorenc, 4. razred*

**ŠOLA  
JE SHRAMBA,  
POLNA MODROSTI.**

*Mateja Ahlin, 8. razred*

**UHO  
JE ZVITI POLŽEK,  
KI LOVI GLASOVE.**

*Lidija Medved, 4. razred*

**ZOBJE  
SO MLINSKI KAMNI  
ZA SLADKE LEŠNIKE.**

*Lidija Medved, 4. razred*

**ŽEP  
JE NAJBLIŽJE SKRIVALIŠČE,  
SAJ ROKA VEDNO V ŽEPU  
NEKAJ IŠČE.**

*Biserka Škarja, 8. razred*

*Šolsko leto 1990 / 91*

**BUCIKA  
JE IGLA Z GLAVICO,  
KI ŠIVATI NE ZNA,  
AMPAK KAM ZAPIČITI SE DA.**

*Petra Škoda, 8. razred*

**IGLA  
NA SVOJE UHO NE SLIŠI,  
A ČE NITKO V NJEM IMA,  
PO BLAGU PLESATI ZNA.**

*Petra Škoda, 8. razred*

**LISTI  
SO PLESALCI,  
KI V JESENI  
PLEŠEJO Z VETROM.**

*Teja Brezovar, 2. razred*

**SNEŽINKE  
SO PADAJOČE BALETKE.**

*Jerneja Bevc, 6. razred*

**SVEČA  
JE SVETILNIK,  
KADAR ZMANJKA ELEKTRIKE.**

*Mira Ramovš, 5. razred*

**ŠOLA  
JE DOPOLDANSKO GNEZDO  
OTROK.**

*Nataša Rugelj, 5. razred*

*Šolsko leto 1993 / 94*

## IZŠTEVANKE

Ena raca,  
dve gosi,  
Meta, Maja,  
en, dva, tri,  
Jernej pa Martine  
ne ulovi.

*Martina Rugelj, 2. razred*

Muci puci,  
kaj se pa greš?  
Meni nagajaš,  
a k Vesni ne greš.  
Muci puci,  
hitro stran  
pojdi ti,  
da te Vesna  
ne spodi!

*Milka Kregelj, 3. razred*

Zakaj kislo se držiš,  
saj ti še ne loviš?!  
Kogar pokazali bodo prsti,  
ta bo zdaj na vrsti!

*Branka Ahlin, 4. razred*

Branka, Darka,  
jaz in ti,  
vsi se skrivajo,  
en, dva, tri,  
kdor ostane,  
ta miži!

*Breda Dragan, 4. razred*

V krogu zdaj zato stojimo,  
ker vsi radi se lovimo.  
Le še malo potrpimo.  
Ti si maček,  
jaz pa miš,  
vsi bežimo,  
ti loviš.

*Mateja Ahlin, 7. razred - 1989 / 90*

Sonce,  
smeh  
in veselje  
v tebi se lovijo.  
Zdaj pa zbeži ti,  
da te Teja ne dohiti.

*Teja Brezovar, 4. razred*

Sonce v roži,  
sonce v koži.  
Sonce v tvoji,  
sonce v moji hoji.  
Sonce je še kje drugje.  
En, dva tri:  
če pohitiš,  
ga lahko uloviš.

*Aleksandra Kralj, 5. razred - 1995 / 96*

Pikapolonica  
rdeč plašček ima.  
Na njem sedem pik sedi.  
Kdor pa se z nami lovi,  
naj ne sedi,  
ampak beži.

*Darja Rugelj, 3. razred - 1996 / 97*

## KLOBUČARIJA

Halo, prosim,  
kdo je tam?  
Tukaj glava.  
Tukaj pa klobuk.  
Kaj želite?  
Želim,  
da se z mano poročite,  
se k meni preselite  
in z menoj se veselite,  
če za vas bom glava prava.

*Karmen Lužar, 4. razred*

KLOBUK  
LASE  
OBVARUJE  
BURJE IN  
UČENO  
KLOBUČUJE.

*Branka Ahlin, 6. razred*

Dedek  
večkrat na glavi  
si klobuk popravi.  
Misli,  
da učen bo postal,  
če klobuk  
postrani mu bo stal.

*Darka Ahlin, 6. razred*

Klobuki sedijo  
na glavah županov,  
predsednikov  
in uradnikov,  
na glavah očetov  
in na plešah dedkov.  
Zabavajo se na glavah klovnov  
in se dolgočasijo  
na slamnatih glavah ptičjih strašil.  
Včasih klobuki  
zamišljeno gledajo v svet,  
kam misli jim bežijo,  
ve le Vseved.

*Matjaž Štrukelj, 6. razred - 1991 / 92*

---

## VALENTINKE SKOZI ČAS

Jutro bliža se, ugaša mrak.  
Rosa zginja s trave.  
Glas srca ljubezni hoče,  
te videti želi, čaka te, čaka!

Zaman te čakam dan za dnem.  
Enkrat bi rad videl te.  
Nobene druge ne želim,  
ker le tebe rad imam –  
ampak zaman?!

*Bojan Bučinel, 8. razred – 1973 / 74*

Skrivnost je v zvezdah,  
ki se na nebu prižgejo.  
Skrivnost je v cvetu,  
ki odpre se svetu.  
Skrivnost je v luni,  
ki se prikaže izza oblaka.  
Skrivnost je povsod,  
tudi v meni živi.

*Milena Kotar, 8. razred – 1984 / 85*

Ljubezen je zvezda,  
ki v srcu žari,  
to zvezdo prižgal je ljubljeni.

*Marjeta Golob, 6. razred – 1985 / 86*

Želja, ki se skoraj ne sliši,  
pravim tiha želja.  
Tiho željo čisto tiho povem,  
da je nihče ne sliši.

*Biserka Škarja, 6. razred*

Majhna želja  
je z leti zrasla  
in zdaj je že velika,  
večja od mene.  
Nanjo ne pozabim,  
ker me spremlja ves čas.  
Ne povem je na glas.

*Biserka Škarja, 6. razred - 1989 / 90*

V skrivnostnem svetu  
se človek rodi  
in v življenju,  
polnem skrivnosti,  
živi.  
Med skrivnostmi  
živim tudi jaz.  
Včasih s skrivnostjo v mislih  
zaustavim čas.

*Sonja Lokar, 7. razred - 1989 / 90*

Nekaj imam v sebi,  
pa le jaz vem,  
kaj imam,  
ker tega ne izdam.

*Janja Bracar, 6. razred - 1990 / 91*

Za prijateljstvo morata biti dva,  
skrivnost si zaupata,  
pa nobeden je ne izda.

*Janja Škrinar, 7. razred - 1990 / 91*

Če srečo dobiš,  
jo lahko s kom deliš  
in včasih  
še večjo srečo nazaj dobiš.

*Martina Tratar, 5. razred*



Sonček je  
in jaz sem zaljubljena  
v nekega fantiča.  
Ne vem,  
če on to ve.  
Kdo drug pa vedeti ne sme.

*Renata Tratar, 5. razred - 1991 / 92*

Prava reč,  
če me ne maraš več,  
bom pa izbrala drugega,  
ki mi bo bolj všeč.

*Martina Rugelj, 6. razred*

Bila si lepo dekle  
in pomenila si mi vse,  
a ne vem,  
kaj je bilo narobe,  
da je šlo vse po gobe.

*Marko Bracar, 7. razred*

Vsi ljudje na svetu  
zbolijo za bolezen,  
ki se imenuje  
ljubezen.

*Milka Kregelj, 7. razred*

Ko boš odšel v širni svet,  
videl mnogo boš deklet,  
potem pa vrni se nazaj,  
ti si moj za vekomaj.

*Lidija Medved, 7. razred*

Ko zagledam te,  
mi obraz postane vroč,  
a ko te ni,  
je na mojem obrazu noč.

*Tanja Okoren, 7. razred*

Pisemce sem napisala  
in ga fantu v torbo dala.  
Sedaj pa cepetam in norim,  
ker na pismo  
odgovora ne dobim.

*Katja Podlogar, 7. razred*

Od rodu do rodu  
se rojeva ljubezen  
in traja  
brez konca in kraja  
in iz ljubezni nov rod nastaja.

*Daniel Škarja, 7. razred*

O, ljubi moj,  
rada te imam,  
a le težko ti glasno to  
priznam.  
Ampak res ne vem,  
kako naj ti drugače to povem.  
To je res problem.

*Renata Tratar, 7. razred*

Vate sem se zaljubila,  
tebi srce podarila.  
Da drugo ljubiš,  
si priznal,  
njej srce boš svoje dal.

*Renata Tratar, 7. razred*

Se ne boste smejali,  
če vam nekaj povem na uho?  
Ko smo imeli odmor,  
mi je »nekaj« padlo v oko.

Ne, to ni mušica,  
saj oko se ne solzi,  
pač pa je presneti amor  
in zato zdaj srček trpi.

*Branka Ahlin, 8. razred*

*šolsko leto 1993 / 94*

Življenje pomeni živeti,  
živeti pomeni imeti rad,  
imeti rad pa pomeni  
biti srečen.

*Suzana Hribar, 7. razred*

Pravijo, da maja bolezen -  
ljubezen okoli razsaja.  
Če bo mene ulovila,  
se je ne bom branila.

*Renata Tratar, 8. razred*

Skrivnosten pogled je v mojih očeh,  
na ustih imam skrivnosten nasmeh.

To pa zato,  
ker skrivnost imam,  
ki je nikomur ne izdam.  
Raje jo zase obdržim  
in se skrivnostno veselim.

*Renata Tratar, 8. razred - 1994 / 95*

Zate bi naredila vse!  
Zate bi jokala,  
zate bi lagala,  
zate bi celo umrla.  
Mislim, da sem zaljubljena vate.

*Suzana Hribar, 8. razred - 1995 / 96*

Ljubezen je bolezen,  
ki med ljudmi že vrsto let razsaja.

V ljubezni se skriva  
vsa lepota tega sveta.

*Andreja Udovč, 5. razred - 1996 / 97*

Med njo in njim  
je polno pričakovanj  
in skrivnostnih sanj.  
Kar naprej se spogledujeta  
in nekaj lepega pričakujeta.

*Tina Medved, 5. razred - 1996 / 97*

Skrivnosti se ne da odkriti,  
skrivnosti morajo zaupne biti.  
Skrivnost je včasih na šolski klopi zapisana,  
včasih pa je na drobnih papirčkih naččekkana.  
Skrivnost se največkrat prijateljem pove,  
saj se je kar vsakemu povedati ne sme.

*Mateja Ramovš, 4. razred - 1996 / 97*

---

## KO SE SONCE Z ZEMLJO BRATI

### DREVO

Cvetoče drevo,  
ki vzpenja visoko se v nebo,  
raste za hišo.  
Je dom mnogim pticam;  
sprejelo jih je v svoje naročje  
kot skrben oče.  
Varuje jih do jeseni,  
ko se poslove  
in v južne kraje odlete.  
Drevo pa čaka, čaka,  
da se vrnejo v njegovo naročje.

*Veri Štrukelj, 6. razred*

### DEŽ

Le padaj, padaj, dež!  
Namoči travnike,  
polje,  
zali mi rože vse  
in napolni naš vodnjak,  
ki žalostno me gleda,  
ko odhajam po vodo  
v bližnji potok za vasjo.

*Veri Štrukelj, 6. razred - 1972 / 73*

### PRIDNA ČEBELICA

Čebelica leta  
okoli belega cveta.  
Nanj se usede,  
nabere medu  
in še k rumeni cvetici leti.  
Med pridno nabira  
za tri: zame, zate in zase.

*Damjana Zupan, 6. razred - 1978 / 79*

### **TRAVE**

Rada imam trave.  
Trave skrivajo  
drobne cvetice.  
Trave so dom  
za malega črička,  
za tihe žuželke,  
čebelice, ptičke,  
za plahega krta.  
Poletne trave  
so kraj za sanje.  
Če ležeš mednje,  
te trave božajo  
in ti šepetajo,  
zato imam rada trave.

*Tadeja Zupan, 7. razred*

### **TRENUTEK**

Ššš, ššš, listje šumi,  
sonce se igra  
in ptica žvrgoli.  
Sem ter tja se zibajo trave  
in maki na polju odpirajo glave.

*Martina Ruperčič, 7. razred*

### **ZAKAJ**

Le zakaj  
so trave zelene?  
Le zakaj  
je sonce rumeno?  
Le zakaj  
je na svetu  
toliko različnih stvari?

*Martina Ruperčič, 7. razred*

**DEŽEVEN DAN**

Sliši se  
padanje kapelj dežja,  
ki povzročajo nemir  
v moji samoti.  
Sama hočem biti  
v svojem svetu,  
polnem domišljije  
in neuresničenih želja.

*Anka Rugelj, 7. razred - 1982 / 83*

**DEŽEVNE KAPLJICE**

Na zemljo so pale  
kapljice male.  
Kaj je zemlja naredila?  
Kapljice je vse popila.

*Maja Ogrinc, 4. razred - 1985 / 86*

**ČE BI BILA VETER**

Če bi bila veter,  
bi otrokom mršila lase.  
Če bi bila veter,  
ne bi starčkom odnašala klobukov.  
Bila bi prav prijazna do njih.  
Če bi bila veter,  
bi soncu in mamicam  
pomagala sušiti perilo.

*Mateja Ahlin, 11 let - 1987 / 88*

**JUTRO**

Jutro megleno  
se pravkar  
je prebudilo,  
zaspano pomežiknilo  
in se odpravilo  
otroke budit.

*Mateja Gorenc, 4. razred - 1990 / 91*

### **KAJ JE NA ZAČETKU**

Na začetku dneva je jutro,  
ki sonce prebudi,  
da se rosa v travi zablešči  
in ptiček na veji  
v veseli dan zažvrgoli.

*Milka Kregelj, 5. razred - 1991 / 92*

### **PISANO**

Pisan je travnik,  
ki poleti cveti.  
Pisano je jabolko,  
ki jeseni dozori.  
Pisane so sanje,  
ki me popeljejo  
v čarobni svet čarovnij.

*Hedvika Ahlin, 8. razred - 1991 / 92*

### **ČE BI BILA DEŽEVNA KAPLJICA**

Če bi bila deževna kapljica,  
vesele luže bi naredila  
in otroke razveselila.

*Vesna Bartolj, 5. razred*

### **SONCE**

Sonce je rumeno  
in vedno gori.  
Ko se jutro zbudi,  
sonce v nas zažari.

*Karolina Berk, 5. razred - 1992 / 93*



### DEŽ

Nad nami se je ustavil oblak,  
ki neprestano glasno stoka  
in kar naprej neutolažljivo joka,  
da mu je nekaj padlo v oko.

No, zdaj pa imamo!  
Poznamo vseh vrst strokovnjake,  
nimamo pa okulista za oblake.  
Zato dežuje in po cestah so velike mlake.

*Branka Ahlin, 7. razred - 1992 / 93*

### VIŠINE

Višine so zelo visoko.  
Višine se na nebu smejiyo.  
Ptičke gledajo in se na soncu grejejo.  
Včasih prijazne so in veselje kažejo.  
Včasih se pa prerekajo.

*Tomaž Bartolj, 2. razred*

### KADAR JE DAN ŽIVAHEN

Kadar je dan živahen,  
te sonce s svojimi žarki požgečka  
in morda po strehi dežek škreblija.  
Ko pa se oba: sonce in dež  
po nebu sprehajata,  
včasih od veselja  
skupaj z mavrico zaplešeta.

*Andreja Udovč, 2. razred*

### KAJ JE PISANO

Pisan je metuljček, ki leta na pisane rožice.  
Pisana je žoga, ki se po travi kotali.  
Pisan je travnik spomladi, ker na njem veliko rožic cveti.  
Pisan je gozd v jeseni, ko listje na drevesih rumeni.

*Jernej Rugelj, 3. razred*

### **V VIŠINAH**

V višinah so pisane sanje,  
ki v nižinah ne vem zanje.

V višinah se pozdravim  
z brkatim oblakom, gorečim soncem,  
proti večeru pa se s teto Luno  
ali stricem Mesecem pogovorim.  
Ko zvezdo Severnico vidim,  
si zaželim, da bi bila spet doma  
in da bi še jutri v višine šla.

*Antonija Berk, 5. razred*

### **NA VRHU HRIBA**

Na vrhu hriba so zvezde,  
luna in kralj neba - sonce - doma.  
Ko podnevi pogledam na hrib,  
se mi zdi kot kamnit zid.

Ko pa ponoči  
ozrem se tja gor,  
se mi zdi, da je svet rešen vseh mor.

*Suzana Hribar, 6. razred*

### **SREČA**

Sreča je kot mavrica, ki se prikaže po nevihti.  
Sreča je kot sonce, ki posije po dežju,  
je kot luč, ki zasveti v temi.

*Mateja Gorenc, 7. razred - 1993 / 94*

### KADAR SEM ŽALOSTNA

Kadar sem žalostna,  
potok žalostno žubori  
in sonce ne sveti svetlo.  
Kadar sem žalostna,  
ptički prav nič veselo ne pojo  
in ure počasi gredo.  
Kadar sem žalostna,  
me nič ne veseli.  
Če pa me kakšna vesela misel prešine,  
takrat žalost hitro izgine.

*Andreja Ramovš, 2. razred*

### MAVRICA

Mavrica se v barvah preliva  
in vsaka barva drug zaklad skriva.  
Mavrica te popelje v deželo sanj.  
Po mavrici se škratje drsajo  
in vragolije uganjajo.  
Mavrica kar naenkrat na nebo šine  
in prav tako skrivnostno izgine.

*Andreja Udovč, 3. razred*

### ZEMLJA

Zemlja je pisana,  
ker je z barvami porisana.  
Travniki in gozdovi  
zeleno barvo prikazujejo,  
modro pa tisti,  
ki so pri morju doma,  
lahko občudujejo.  
Na rjavi barvi njiv  
ljudje hrano pridelujejo.  
Z rdečo se hiše prekrivajo,  
hiše pa bele so.  
Pozimi pa tudi bele snežinke

otroke razveseljujejo.  
S črno barvo ljudje naravo onesnažujejo  
in včasih z njo tudi žalujejo.  
Jaz pa rada zeleno barvo imam,  
zato se najraje na travnikih igram.

*Tanja Repše, 4. razred - 1994 / 95*

### **VESELA PESMICA**

Vesela sem ptic na nebu  
in žarkov sonca.  
Želim si,  
da bi en žarek prijela.  
Z njim bi svet preletela  
in ga za prijatelja imela.

*Maja Bartol, 3. razred - 1995 / 96*

### **VESELJE**

Veselje je smeh,  
ptice na nebu,  
veter v laseh,  
ljubezen v očeh  
in sonce v dlaneh.

*Tjaša Bizjak, 6. razred - 1995 / 96*

### **KAJ LAHKO SONCE NAREDI**

Pozimi sneg stopi.  
Spomladi zvončke prebudi in razcveti.  
Poleti nas v senco napodi.  
Jeseni v trgatev veli.

*Jernej Rugelj, 5. razred - 1996 / 97*

### SONCE

Sonce je goreča krogla.  
Sonce je kot velika peč.  
Sonce je vir življenja.  
Sonce oddaja svetlobo.  
Sonce je le eno.  
Ljudje ga ne bomo nikoli uničili.  
Sonce se skriva vsepovsod:  
v sončnici, marjetici in drugih rastlinah.  
Sonce je tudi na našem licu,  
če smo veseli, in v našem nasmehu.  
Navsezadnje pa je sonce še v našem srcu,  
ko smo srečni.  
Tako včasih vidimo in čutimo več sonc,  
toda najpomembnejše je tisto sonce na nebu.  
To sonce je last vseh ljudi.

*Petra Vrabc, 6. razred - 1996 / 97*

### SMEŠNI PETELIN

Smešni petelin  
je na risalnem listu živel.  
Iz črne barvne podlage v tušu  
v svet je odhitel.  
Ta moja risba -  
smešna kot le kaj -  
v reviji Kekec je bila objavljena.

*Helena Medved, 3. razred - 1997 / 98*

### MAVRICA

Sonce po pomoti  
se v dež zaleti  
in prepir naredi.  
Ta pusti  
prav lepe sledi,  
saj se mavrica naredi  
in se zemlji pod seboj smeji.  
Takrat pa oblak prihiti,  
prepir se konča  
in naša mavrica je šla ...

*Teja Brezovar, 5. razred - 1996 / 97*

## SREČA

Sreča je lahko sonce,  
ki mi pokaže pot na vse konce  
in pokuka v domišljajske lonce.

Sreča je tudi dežek,  
ki me v vročih dneh ohladi,  
ko kapljice name spusti.

Sreča je,  
ko lahko komu pomagam  
in tako v dobra dela srečo vlagam.

Sreča je,  
ko je vsa naša družina doma.

Takrat se zavem,  
kako srečna sem.

*Aleksandra Rataj, 4. razred - 1998 / 99*

---

## SKRIVNOST ČASA

### VLAK

Vlak drvi skozi vasi in mesta.  
Proga je njegova cesta.  
Na postaji postoji  
in počaka tiste ljudi,  
s katerimi naprej hiti.  
Nekaj pa jih odloži,  
kakor pač kdo želi.

*Melita Zupančič, 6. razred - 1985 / 86*

### VEČER

Ura dela tika - taka,  
ko večer v vas prikoraka,  
tika - taka.  
Noč spusti se na zemljo  
in preplavi vse nebo.  
Tika - taka, tika - taka.

*Breda Breznikar, 7. razred - 1971 / 72*

### HIP

Hip je bolj malo časa,  
zato moramo v hipu  
nekaj hitreje narediti.  
Hip ni dolg pet minut ali tri,  
ampak se mu mudi,  
zato prav urno naprej leti.

*Natalija Tratar, 4. razred - 1989 / 90*

### Čas beži.

Ko ga najbolj rabim,  
ga že nikjer ni.  
Včasih pa gre čas tako počasi,  
da ga tudi polž prehit.

*Sonja Lokar, 6. razred - 1989 / 90*

Pravijo,  
da vse ozdravi.  
Ne moremo ga videti.  
Ne da se prijeti.  
Govorijo, da je zlato,  
pa se ne sveti.

*Biserka Škarja, 6. razred - 1989 / 90*

**ME BO KDAJ OBISKAL ČAS**  
Če me bo obiskal ČAS,  
ga bom na čajanko povabila  
in s piškoti pogostila.  
S ČASOM veselo bom kramljala,  
mu šale pripovedovala  
in mu igrače razkazala.  
Potem se bom z njim igrala,  
se lovila in skakala.  
Ko bo ČAS odšel, mi bo hudo,  
saj v naši hiši spet dolgčas bo.  
Zato se bom kar v posteljo namestila,  
v sanjah utonila in na ČAS pozabila.

*Mateja Gorenc, 6. razred - 1993 / 94*

**URE**  
Ure so lahko okrogle,  
kvadratne,  
stenske  
žepne,  
peščene,  
lahko imajo kukavico,  
a vse kažejo čas,  
ki nikdar ne loči se od nas.

*Darja Bracar, 4. razred - 1994 / 95*



## ČAS

ČAS je naš spremljevalec.  
Brez ČASA ni življenjske poti.  
ČASU se moramo podrediti.  
Na ČAS ne smemo pozabiti.  
Vse okrog nas se v ČASU vrti.  
Pred neizbežnim ČASOM smo enaki vsi.

*Mateja Ramovš, 7. razred - 1999 / 2000*

## TEKMA S ČASOM

Ker sem hitrosti kos,  
vsako leto tečem kros.  
To je tekma 1 A,  
ki s ČASOM opraviti ima.  
Ko na startu že stojim,  
si zmage le močno želim.  
In nato poženem se,  
da bi prehitela vse.  
ČAS neusmiljeno beži,  
meni pa pojemajo moči.  
Ko v cilj prihitim,  
medaljo usvojim,  
a ČASU se naprej mudi.  
ČAS najboljši je tekač,  
ki nikoli ne stoji,  
vedno le naprej hiti ...

*Teja Brezovar, 8. razred - 1999 / 2000*

## **KO SE PESEM S SRCEM PREPLETA**

### **MLADOST**

Mladost je kakor cvet,  
ki ovene, ko čas mu je odštet.  
Mladost je kakor metulj,  
ki obišče prenekateri cvet  
in navsezadnje  
tudi on zapusti živi svet.  
Tudi mladost ovene kakor cvet  
in mine, kakor umre metulj.  
In ko dočakamo starost,  
se radi spomnimo na mladost.

*Dušanka Hribar, 7. razred - 1973 / 74*

### **ŽIVLJENJE**

Glej, prijatelj,  
ptice pod nebom,  
cvetice na polju,  
ljudi, ki hitijo.

Kam?

Vse to je  
ŽIVLJENJE.

*Danica Lamovšek, 8. razred - 1977 / 78*

### **MOJA ZGODNJA MLADOST**

je kakor razburkano morje,  
na koncu katerega sveti vzhajajoče sonce.  
To sonce je moja svetlejša prihodnost,  
za katero imam tako lepe in trdne načrte.

*Mojca Lokar, 8. razred - 1978 / 79*

### BESEDE

Kje so tvoje besede?  
Ni jih več.  
Kam so šle?  
Daleč, daleč,  
tako daleč,  
tako daleč,  
da jih nihče  
slišal ne bo,  
a tiho so v nas vseh.

*Melita Breznikar, 5. razred - 1979 / 80*

### MLADOST

Mladost je kakor zarja,  
ki vstaja in se dviga,  
da postane nekaj,  
za kar je vredno biti mlad.  
Mladost je takrat,  
ko se veselje razcveta  
in rasteš v učenost,  
ko so najlepša šolska leta.

*Barica Rugelj, 5. razred*

### RASTEM

Rastem, rastem proti nebu  
in zdi se mi, da sem ptica svobode.  
Rastem, rastem proti nebu  
in zdi se mi, da sem oblak,  
ki pluje po nebu, in sonce veselja.  
Rastem, rastem proti nebu  
in zdi se mi, da sem delček vesolja,  
drobec sreče, majhen atom.

Rastem, rastem proti nebu ...

*Martina Ruperčič, 8. razred*

## ČE

Če nimam dela nič,  
tako mi ga kdo da;  
če se mi delati ne da,  
sem že okregana.  
Če pa se soncu nič ne da,  
so tega krivi oblaki, dež.  
Če pa sonce žari od veselja,  
če mi je prevroče,  
je za to krivo samo.  
Prav mu je!  
Če mu je ?!

*Metka Šiško, 8. razred*

## JUTRI

Jutri.  
Negotovost,  
ki lahko marsikaj pomeni.  
Jutri.  
To je prihodnost,  
ki ti prinese ali žalost ali smeh.  
Jutri.  
To je problem,  
ker nikdar ne veš,  
kaj se skriva za tem jutrišnjim dnevem.

*Metka Šiško, 8. razred*

## PESEM

Pesem živi med ljudmi.  
Pesem lahko povezuje ljudi.  
Pesem ostane, ko človeka več ni.  
Človek v pesmi dalje živi.

*Metka Šiško, 8. razred*

### **RADA BI**

Spoznala bi rada  
govorico mravelj,  
ptic in dreves.  
Spoznala bi rada  
sporočilo vetra,  
sonca in dežja.  
Spoznala bi rada ...

A kaj,  
ko sem le človek,  
ujet med beton,  
daleč proč  
od svobodnih  
mravelj, ptic, dreves,  
vetra, sonca in dežja.

*Tadeja Zupan, 8. razred*

### **HREPENENJE**

Glej!

Tam daleč daleč vzhaja sonce.  
Čaka na nas, da vziđe.  
Čaka na nas,  
da mu razpnemo zarje.  
Čaka. Samo čaka.  
Tam daleč je sončen dan.  
Daleč, a vendarle blizu.

*Tadeja Zupan, 8. razred*

### **JUTRI**

Morda se bodo jutri  
razgrnili črni oblaki  
in svet se bo pogreznil v žalost.  
Morda bo jutri vzšlo  
zlato sonce  
in svet bo postal  
eno samo veselje.  
Morda bo jutri na nebu  
ista sivina,  
kot je danes,  
in svet bo ostal  
v srcu zaskrbljen.

Pred nami je negotovost.

*Tadeja Zupan, 8. razred*

## ŽIVIM

Živim.

Sem delček tistega,  
kar ne more in ne sme razpasti.  
Sanjam o boljši prihodnosti sveta  
in o svoji prihodnosti.

Živim.

Gledam vzpone in padce nekaterih.

Tudi svoje.

Poskušam narediti nekaj,  
kar ni podobno meni.

Živim.

Spoznavam značaje ljudi.

Še so dobri.

A ne manjka slabih.

Iščem srečo pod tem soncem.

Samo iščem.

Živim.

In živila bom dotlej,

dokler bom počela vse to.

Saj je pravzaprav lepo živeti.

*Tadeja Zupan, 8. razred*

*šolsko leto 1982 / 83*

## MISEL

Misel je najhitrejša na svetu.

V trenutku je lahko

na drugem planetu.

Misel je počasna, okorna

in se nerada prava oglašča,

kadar me v šoli učitelj vpraša.

Misel je lepa kot najlepša roža.

Misel je nežna kot mamina roka,

kadar me boža.

*Mateja Ahlin, 5. razred*

### **VISOKO**

Visoko je sonce na nebu,  
visoko se gora vzpenja,  
visoko ima drevo veje,  
visoke so manekenke,  
visoko je vse,  
kar je višje od mene.

*Mateja Ahlin, 5. razred - 1987 / 88*

### **SREČA**

Sreča ne pade kar z neba.  
Najprej jo je treba dobiti,  
potem šele razkriti.  
Ko sem srečna,  
se mi oči bleščijo  
in mi lica od sreče žarijo.  
Srečo moram komu dati,  
drugače bo sreča zbežala  
in se mi posmehovala.  
Če sreča zbeži,  
me v srcu tišči,  
a ko pride nazaj,  
se vrne moj smehljaj.

*Katja Podlogar, 5. razred - 1991 / 92*

### **VČASIH**

Včasih se mi zdi,  
da mi nekaj manjka.  
Tokrat še sama sebi sem uganka.  
Vse me razjezi.  
Priatelje spodim.  
Še mamice si ne želim.  
Nočem se igrati niti veseliti,  
nočem z ničimer se razvedriti.  
Ko taka jeza mimo mene gre,  
sama sebi čudim se  
in sem srečna,  
da spet veselo sem dekle.

*Sandra Hazdovac, 4. razred*

## NOČ

Temna in srhljiva,  
polna zvokov in šumov,  
kot da nam bere  
iz knjige svojega življenja  
skrivnostno zgodbo.

*Karmen Lužar, 7. razred*

## DREVO NAD VASJO

Golo in pusto pozimi drevo  
stoji samotno nad vasjo.  
Spomladi pa bujno cvetoče  
bohota se nad njo.  
Poleti čebele ga obiskujejo  
in z njim načrte za jesen kujejo.  
In ko pride jesen,  
drevo se šibi pod težo plodov,  
okoli njega pa je polno sadov,  
saj plodovom se moč upreti ni  
in marsikdo iz vasi na hribček  
k drevesu ponje hiti.

*Suzana Hribar, 7. razred*

## ŽIVLJENJE

Življenje je dar,  
ki podarjen ti je,  
ko se rodiš.  
Življenje je lepo,  
če ga znaš  
preprosto in nesebično živeti.  
Če pa živiš kar tja v tri dni,  
se lahko življenje v moro spremeni.

*Suzana Hribar, 7. razred*

*šolsko leto 1994 / 95*

## ZAKAJ ŽIVIMO

Svet je vse, kar nas obdaja,  
in včasih tudi zavaja.

*Vesna Logar, 7. razred*



### **ŽIVLJENJE**

Življenje je kakor reka,  
ki ubira čudna pota.  
Enkrat nas razveseli zmaga,  
drugič pa potolče zмота.  
Ker pa eno brez drugega ne gre,  
življenje zaznamuje  
na eni strani srečo in veselje,  
na drugi pa trpljenje in gorje.

*Urška Ramovš, 8. razred - 1996 / 97*

### **JAZ SEM JAZ**

Vsak človek je delček vesolja,  
za vsakogar lučka na nebu žari.  
Vsi skupaj smo eno,  
a to, kar sem JAZ,  
ni bitje več nobeno.

*Andreja Udovč, 5. razred - 1997 / 98*

### **DANES**

Vsak DAN  
je drugačen od prejšnjega.  
Vsak DAN  
na nove strune igra.  
Vsak DAN  
je poln skrbi  
in laži.  
A vsak DAN  
je tudi lep,  
edinstven  
in neponovljiv.  
Vsak DAN  
nam nove želje vzbudi.  
Vsak DAN  
je spet  
na novo začet.  
DANes  
tudi jaz  
lahko srečna vrata odprem  
in nov DAN začnem.

*Mateja Ramovš, 7. razred*

## SREČA

Tam, kjer končajo se vse poti,  
tam, kjer zlobnih ni ljudi,  
tam, kjer večna mladost igra,  
tam, kjer vojn nihče ne pozna ...  
Tam življenje večno srečo deli,  
zato najti ta kraj vsak si želi.  
To je pot, ki vodi do veselja,  
pot, ki imenuje se pot življenja.

Včasih priti do cilja je težko,  
živeti včasih ni lahko.

*Mateja Ramovš, 7. razred*

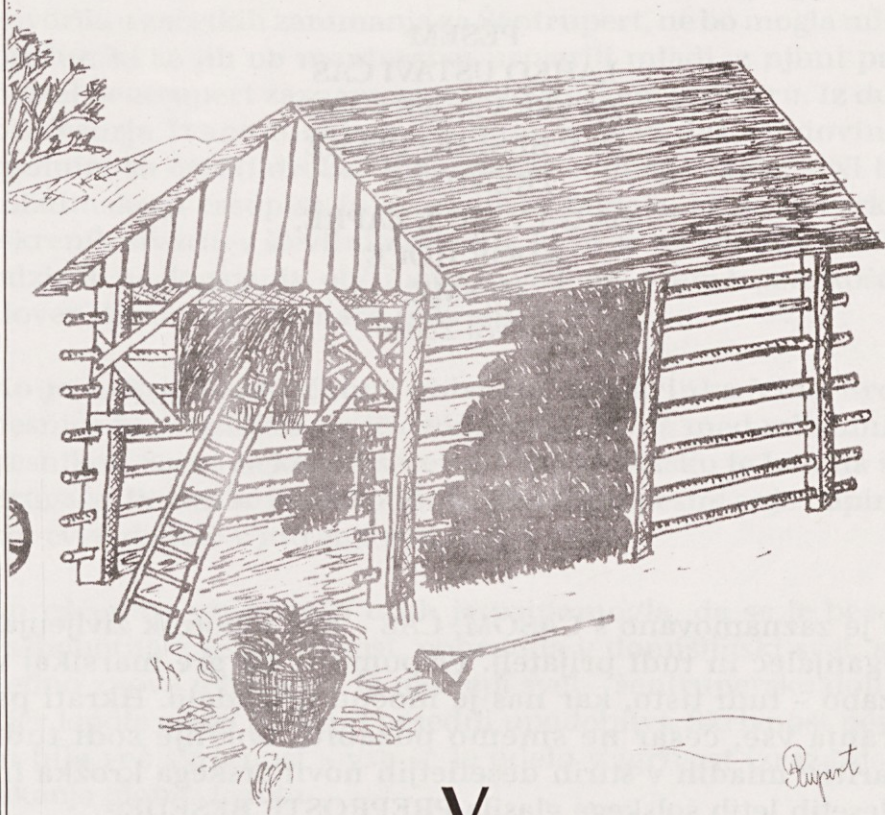
## VOŠČILNICA

Jeza, sovraštvo, žalost –  
vse mine kot vihar,  
ki za sabo pusti opustošenje in praznino.  
Ljubezen, sreča in prijateljstvo  
pa ostanejo,  
da skupaj z njimi zgradimo boljši svet.

Naj vam v letu,  
ki se smeje pred nami,  
kaže pot drobcena zvezda,  
ki pa jo boste zaman  
iskali v brezmejnem vesolju –  
našli jo boste v svojem SRCU!

*Andreja Udovč, 8. razred*

*šolsko leto 1999 / 2000*



V

KROGU

ČASA

# V KROGU ČASA

PESEM  
LAHKO USTAVI ČAS  
ZA VSE VEČNE ČASE  
IN V BESEDO UJAME  
TRENUTEK,  
DA GA V SRCE ZAPRE,  
KDOR HOČE  
IN SME.

*Danica Zupan*

Vse je zaznamovano s ČASOM. ČAS - naš sopotnik življenja, preganjalec in tudi prijatelj. Pripomore, da gre marsikaj v pozabo - tudi tisto, kar nas je močno prizadelo. Hkrati pa ohranja vse, česar ne smemo pozabiti. Mednje sodi tudi stvaritev mladih v štirih desetletjih novinarskega krožka in tridesetih letih šolskega glasila PREPROSTE BESEDE.

ŠENTRUPERT je kraj s tradicijo. Več kot petsto let blagoslavlja pokrajino mogočna gotska cerkev; minilo je že 380 let od začetkov šolstva v naši fari - zanimivost pa je verjetno tudi v tem, da so se v 105 letih na šoli, ki ima danes ime po dr. Pavlu Lunačku, zvrstili samo štirje ravnatelji. Še vedno imamo ob šoli Lunačkov čebelnjak, postavljen po 1. svetovni vojni, v starejših pa v srcih spomin na drevesnico ob šoli. Nenavadno je tudi to, da je Matija Brezovar po 50 letih učiteljevanja in ravnateljevanja še sedem let vodil tajniške posle; dano pa mu je bilo, da je kasneje celo umrl v šoli. Imamo spoštljiv spomin na kulturno dediščino - kot hvaležnost ravnatelju Bojanu Brezovarju, ki je

tudi s kmečkim muzejem trajno zaznamoval rodno pokrajino.

Nenavadno pa je tudi to, da smo imeli 40 let NOVINARSKI KROŽEK pod enim samim mentorstvom. Danica Zupan je z množico učencev, ki so ji sledili, pripomogla, da se je glas o Šentrupertu širil v slovenski prostor. Če bo kdaj zgodovina govorila o začetkih zanimanja za Šentrupert, ne bo mogla mimo brošur, ki so jih ob mentorstvu ustvarili mladi, z njimi pa je postal Šentrupert zaznamovan v slovenskem prostoru. Iz duha profesorja Ivana Steklase, ki nam je prvi dal zgodovinski spomin, so črpali drobce ljubezni do rodnega kraja. – Ni bilo mladinskega časopisa in ne radijske oddaje, ki ne bi vsrkala iskrenih stvaritev številnih mladih, ki so se na različne načine odzivali na dogajanja, občutenja in vedenja o tem lepem koščku slovenske zemlje, domače pokrajine.

Ko je nekoč naše učence obiskala domačinka Vida Brest, pesnica in pisateljica, se je čudila, kako to, da med mladimi ni pesnikov. Samo nekaj mesecev po tistem obisku je bilo na šoli drugače. Pesem se je razbohotila, skrivnost pesmi se je odpirala kot cvet, dehteč v jutranji rosi.

Sproščенost pri rednih urah je pripomogla, da se je beseda razbohotila v ustvarjalnost, pobegnila v domišljijski svet, a se vedno znova uvrščala v ta naš lepi svet – šentrupersko dolino, kjer lepota sama kliče po besedni upodobitvi. Skrivnost pesmi ni bila več skrivnost – vse se je odelo v igrivost izražanja in iskanja globin lepote.

Kdo bi znal prešteti generacije, ki so sodelovale pri novinarskem krožku! Marsikdaj se je zgodilo, da sta se znašla dva rodova. Starši, nekdanji člani novinarskega krožka, so spodbujali svoje otroke, da so se tudi oni priključili novinarskemu krožku – in še nedavno je neka mati, tudi nekdanja članica krožka, potožila, da je škoda, ker njena mlajša hčerka ne bo imela možnosti, da bi se tudi vključila. In kar škoda je, ker ne zmore nihče prešteti gore pisem, ki so potovala na različna uredništva, mnoga iskrena doživetja, ki so samo še v naših spominih, a nikjer zapisana – to je bil čas, ko tehnika ni dovoljevala, da bi lahko izvirnik ohranili na šoli.

Imeli smo tudi navado, da smo nekdanje člane novinarskega krožka – ali samo nekdanje učence – kdaj pa kdaj povabili k sodelovanju. Naj za oživitev spomina prisluhnemo mislim našega nekdanjega učenca Ivana Gregorčiča, danes uglednega pesnika, slavista in mentorja:

“Vedno sem trdil, da najtežjih nalog in vprašanj ne zastavljajo učitelji, ampak otroci: Prideta dve sovaščanki – učenki osnovne šole, in te vprašata: Zakaj imaš rad svoje kraje?”

Ne bi bilo težko, če bi ukazali: Rad imej svoje kraje! Tako lepo je imeti rad, a tako zoprno razlagati, zakaj. Najlepše stvari razlagati pa je najbolj zoprno.

Ko vliješ vanje svoje skisane misli, se stvari nekako sesirijo: zgubijo svojo obliko, okus in barvo.

Naši kraji pa so tako in tako najlepši, kot misli o svojih krajih najbrž sleherni človek, je že tako. In tudi to ima svoj zakaj. A nanj naj odgovarjajo psihologi, sociologi in drugi podobni strokovnjaki.

Jaz pa bom še naprej rad imel svoje kraje: ravnico s polji in travniki, z belimi, blatnimi in asfaltnimi cestami, griče in hribe: Drago, Zadrago, Škovec, Okrog in Oplenk, Križev pot, Veselo Goro in Nebesa, vinograde in zidanice, gradove brez graščakov, cerkve in cerkvice (s svetniki ali brez njih), kapelice, križe in težave ljudi, od sonca (in vina) ožgane obraze, njihov vonj po delu, njihovo kletev in molitev, gasilce, njihove veselice in veselje ljudi, drevored na Dob (z željo, da pripelje tja čim manj ljudi) ...

Rad bom imel te kraje zaradi Oblakovega Franceljna, ki nam je popravljal lonce in dežnike, še najbolj pa zaradi njegovega tranzistorja; rad zaradi vola, ki me je trkljal z rogovi po tleh, ko sem ga pasel (kdo bi poznal njegov namen in misli!); rad zaradi deda, ki me je enkrat samkrat narezal s šibo po nagi riti (to je bil najbolj zvezdnat dan v mojem življenju); rad zaradi jablane, ki smo ji obirali plodove na poti iz šole (ne ravno v veselje njenemu lastniku); rad zaradi Kranjčevega strica in njegove “šuma – ruma” ...

So pa tudi stvari, zaradi katerih teh svojih krajev nimam rad, a o tem me šolarki - sovaščanki - nista spraševali ...

S smehom pa sta dodali, da lahko napišem tudi pesmico.

Navadno je tako, da se ljudje izselijo iz vasi, potem pa izkazujejo ljubezen svojim krajem s pesmimi, v katerih tožijo za izgubljenim rajem.

Jaz sem raje kar ostal, pesem pa so kraji okrog mene.

Toda včasih okameneli molčijo.

Predvsem kadar si zastavljam najrazličnejše zakaj.”

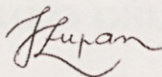
Ob tem se je oblikovalo še eno spoznanje: Nobeno delo ni dokončno, vse je samo delček tistega neskončnega, neizrekljivega, a tudi izrečenega. Bi mar zaradi nepopolnosti zavrgli tudi tisto, kar je ostalo? – Tudi tako, kakršno je, je prav, da živi.

Izbor je sledil kvaliteti in pestrosti izpovedne moči mladih. Mnogo imen je zbranih – mnogo imen je v spominu. A naj bo to, kar je zbrano, s hvaležnostjo pospremljeno v nadaljnje življenje – hvaležnost obojim: številnim generacijam in mentorici Danici Zupan, ki je s svojim mentorstvom zaznamovala ČAS.

77. številka PREPROSTIH BESED pa bo morda poskrbela, da ČAS stvaritvam mladih ne bo mogel do živega.

Zato naj ne bo KONEC, pač pa KAL novega DOGAJANJA in UPANJA.

Jože Zupan, urednik



---

# PREPROSTE BESEDE

TONE PAVČEK: PREPROSTE BESEDE

MLADI POROČEVALEC

V MLADEM SVETU

MED ŠOLSKIMI KLOPMI

V ZAVETJU DRUŽINE

V TA NAŠ LEPI SVET

V SVETU ŽIVALI

KNJIGA JE MOJ SVET

NA KRILIH BESED

SKRIVNOST JE V PESMI

V KROGU ČASA

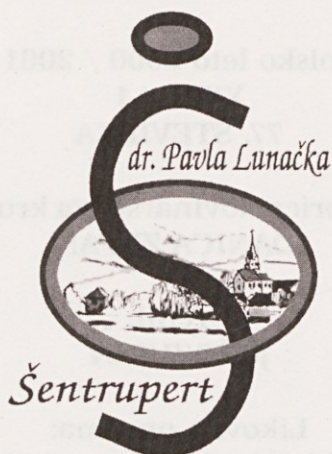


---

# PREPROSTE BESEDE

Izdala in založila:

OSNOVNA ŠOLA  
DR. PAVLA LUNAČKA ŠENTRUPERT



KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT  
IN  
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO, ZNANOST IN ŠPORT

STA PRIPOMOGLA,  
DA JE LAHKO DELO IZŠLO.

PRISRČNA HVALA!

---

# PREPROSTE BESEDE

OB ŠTIRIDESETLETNICI  
NOVINARSKEGA KROŽKA

GLASILO OSNOVNE ŠOLE  
DR. PAVLA LUNAČKA ŠENTRUPERT

Šolsko leto 2000 / 2001

XXXI. / 1

77. ŠTEVILKA

Mentorica novinarskega krožka:  
DANICA ZUPAN

Uredil:  
JOŽE ZUPAN

Likovna oprema:  
Izdelki učencev na šoli

Tehnično uredil in oblikoval:  
RUPERT GOLE

Tisk:  
OTISK TREBNJE

Število izvodov:  
500

ŠENTRUPERT  
2001



NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

II 447 158/2000/01



900400200,1

COBISS 0

